

ਸਾਡੇ ਬਾਗੀਂ ਚੰਬਾ ਖਿੜਿਆ

ਇਸੇ ਕਲਮ ਤੋਂ-

‘ਚਿੰਤਨ ਦੀ ਕੁੱਖ’-	2010 (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
ਕੀਕਣ ਲਿਖਾਂ ਹਰਫ਼ ਨਵੇਂ-	2012 (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
ਜੋਤ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਰਹਿਨੁਮਾ-	2013 (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
ਕਾਗਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ-	2013 (ਬਾਲ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
ਪਿਘਲਦੀ ਨਦੀ-	2016 (ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ)

ਅਨੁਵਾਦ:- ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਦਾਬਹਾਰ ਕਹਾਣੀਆਂ
(ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟਰੱਸਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ)

ਸਾਡੇ ਬਾਗੀਂ ਚੰਬਾ ਖਿੜਿਆ

Poetry/ Punjabi Poetry

ISBN: 978-93-5204-

Sade Bagin Chamba Khidia

by

Amarjit Kaur Hirdey

Amarjit Kaur Hirdey, Ivory Tower, Anuroop Public library, Gate
No. 1, Sector-70, Sahibzada Ajit Singh Nagar Muhali.

Mob: 9464958236, 9988868847

Email:-hirdey2009@gmail.com

ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ 'ਹਿਰਦੇ'

2017

Published by Lokgeet Parkashan
Printed & bound at Unistar Books Pvt. Ltd.
301, Industrial Area, Phase-9,
S.A.S. Nagar, Mohali-Chandigarh (India)
email : unistarbooks@gmail.com
website : www.unistarbooks.com
Ph. +91-172-5027427, 5027429, 4027552

© 2017

Produced and bound in India

All rights reserved

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, resold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior written consent in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser and without limiting the rights under copyright reserved above, no part of this publication may be reproduced, stored in or introduced into a retrieval system, or transmitted in any form or by any means (electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise), without the prior written permission of both the copyright owner and the above-mentioned publisher of this book.

ਰੱਬੀ ਮਿਹਰਾਂ ਦਾ ਝਰਨਾਂ

ਜਦੋਂ ਦਿਲ ਵਿੱਚੋਂ ਉਮਰਾਂ ਦੀ ਨਫ਼ਰਤ ਦਾ ਕੜ ਟੁੱਟਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਿਆਰ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਮੋਹਲੇਧਾਰ ਬਰਸਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਜਦੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਕੁੜੱਤਣ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਦਾ ਕੜ ਟੁੱਟਿਆਂ ਤਾਂ ਮਮਤਾਮਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬੂੰਦਾਂ ਦੀ ਐਸੀ ਮੋਹਲੇਧਾਰ ਬਰਸਾਤ ਬਰਸੀ ਕਿ ਉਸ ਬਰਸਾਤ ਨੇ ਇਕ ਸਹਿਕਦੇ ਹੋਏ ਬੋਟ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਧੜਕਣ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਬੱਚੇ ਲਈ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਮਾਂ ਵਾਲਾ ਪਿਆਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਫਿਰ ਇਹ ਪਿਆਰ ਹੀ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਜੰਮੀ ਸਾਰੀ ਨਫ਼ਰਤ ਰੋੜ੍ਹ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ। ਉਸ ਬੱਚੇ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਮਮਤਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਇਆ ਤੇ ਫਿਰ ਮੈਂ ਸੰਪੂਰਨ ਔਰਤ ਬਣੀ। ਦਰਅਸਲ ਉਸਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਪਤਨੀ ਤਾਂ ਕੀ ਔਰਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣ ਪਾਈ। ਔਰਤ ਹੋਣਾ ਸਵੀਕਾਰ ਹੀ ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਕਰ ਪਾਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਂ ਮਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਸੁੱਖ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਗਈ ਸਾਂ। ਮਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਔਰਤ ਹੋਣ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕੀ ਸਾਂ।

“ਕੋਈ ਪਤੀ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਂਦਾ ਪਰ, ਇਹ ਕੰਮ ਇਕ ਬੇਟਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸਤਰੀ ਮਾਂ ਬਣੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਦੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਬੇਟਾ ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਮਾਂ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਂ ਦੇ ਸਾਹ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਸਾਹ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਔਰਤ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਵਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਬੇਟੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਇਸਤਰੀ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਹਿਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ। ਔਰਤ ਦੀ ਸਖ਼ਸ਼ੀਅਤ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਿਖ਼ਾਰ ਅਤੇ ਸੁਹੱਪਣ ਮਾਂ ਬਣਨ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਰਸ ਬੜਾ ਗਹਿਰਾ ਤੇ ਉੱਤਮ ਹੈ। ਮਾਂ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਮਹਿਮਾ ਔਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਫਿਰ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਮਕ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਰਜਨੀਸ਼ ਓਸ਼ੋ)”

ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਉਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚੋਂ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਉਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੈਂ ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਆਪਣੇ ਚਿੰਤਨ ਵਿਚ ਜੀਵਿਆ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਸਾਂਹਵਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਾਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਚਿੰਤਨ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਸਿੰਜਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹਦੀ ਸ਼ਕਲ ਮੇਰੇ ਬੈਡਰੂਮ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਕਿਲੰਡਰ ਵਾਲੇ ਜੁੜਵਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਹੂਬਹੂ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਮਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਂ ਔਰਤ ਦੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਮਹਿਮਾ ਨੂੰ ਮਾਣਿਆਂ ਹੈ। ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਮਮਤਾਮਈ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਜੀ ਰਹੀ

ਸਮਰਪਣ

ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ,
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਮੀਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਲੋਕ-ਕਾਵਿ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ।

ਹਾਂ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮੈਂ ਮਾਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਨੂੰ ਨਮਨ ਹੋਈ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਅਜੇ ਰਜਨੀਸ਼ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਸੁਣਿਆਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਪੁਸਤਕ ਪੁੱਤਰ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਰੁਦਨ ਸੀ। ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ, “ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਮੋਏ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਬੋਲ ਕਵਿਤਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਪੁੱਤਰ ਮੌਰ ਵਿਚ ਖੁਰ ਗਈ ਸਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰੇ ਬੋਲ ਵੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਹੋਣੀ ਨੂੰ ਅੱਪੜ ਗਏ ਸਨ। ਰਜਨੀਸ਼ ਓਸੇ ਦੇ ਲਿਖੇ ਇਸ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜੀਅ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਨੂੰ ਮਾਣ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਨਾਂ “ਚਿੰਤਨ ਦੀ ਕੁੱਖ” ਸੀ। ਮੇਰੀ ਉਹ ਕਿਤਾਬ ਮੇਰੇ ਉਸ ਬੱਚੇ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦੀਆਂ ‘ਪੀੜਾਂ ਦਾ ਪਰਾਗਾ’ ਹੀ ਸੀ।

ਉਹ ਬੱਚਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੀ ਜਿੱਲ੍ਹਣ ਵਰਗੀ ਕੈਦ ਵਿੱਚੋਂ ਮੇਰੀ ਬੰਦ-ਖਲਾਸੀ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਬੰਦੀ-ਛੋੜ ਬਣ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਤਿੰਨ ਨਾਮ ਸਨ। ਪਰ, ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਉਹਦੇ ਤਿੰਨੋਂ ਨਾਂਵਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਜਾਂ ਪੈਗੰਬਰ ਦੇ ਨਾਂਵਾਂ ਦੇ ਹੀ ਸਨ। ਉਹਦੇ ਬਚਪਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਲਾਡ ਵਾਲਾ ਨਾਮ ‘ਮੁਰਲੀ’ ਸੀ। ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਰਾਬਤਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਨਾਮ ‘ਸ਼ਿਵਮ’ ਤੇ ਤੀਜਾ ਨਾਮ ਜਿਹੜਾ ਮੈਂ ਓਹਦਾ ਰੱਖਿਆ ਉਹ ਨਾਮ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲਾ ਹੀ ਸੀ, ‘ਅਨੁਰੂਪ ਓਕਾਰ ਸਿੰਘ’। ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਬੰਦ-ਖਲਾਸੀ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਆਪ ਉਸਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਮੇਰੀ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ।

ਜੇ ਕੈਦ ਮੇਰੇ ਲਈ ਜਿੱਲ੍ਹਣ ਸੀ, ਉਹੀ ਕੈਦ ਉਹਦੇ ਲਈ ਸੋਨੇ ਦਾ ਪਿੰਜਰਾ ਬਣੀਂ। ਫਿਰ ਉਹਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਕਾਰਨ ਬ੍ਰਿਹੱ ਵਿਚ ਦੂਵੇ ਹੋਏ ਮੇਰੇ ਮਮਤਾਮਈ ਦਿਲ ਵਿੱਚੋਂ ਵੈਰਾਗ ਜਨਮਿਆਂ। ਇਹਨਾਂ ਨੈਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀਆਂ ਧਰਾਵਾਂ ਨੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਕਾਲਖਾਂ ਨੂੰ ਧੋ ਕੇ ਨਿਰਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਮੋਹ-ਮਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਗ਼ਰਜ਼ਾਂ-ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਉਪਰਾਮ ਹੋਇਆ ਮਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਉਚੇਰੇ ਰਸ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਜੁੱਟ ਗਿਆ। ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਟੁੱਟ-ਭੁੱਜ ਵਿੱਚੋਂ ਉਪਜਿਆ ਵੈਰਾਗ ਹੀ ਸ਼ਾਇਦ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤੱਭ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਮਤਾਮਈ ਹਿਰਦੇ ਦੇ ਗੰਗਾ ਜਲ ਨੇ ਮੇਰੇ ਜਨਮ-ਜਨਮ ਦੇ ਪਾਪ ਧੋ ਦਿੱਤੇ। ‘ਮੈਂ’ ਮਰ ਗਈ, ਤੇ ਮੋਹ ਦੀ ਥਾਂ ਫਿਰ ਪ੍ਰੇਮ ਉਪਜਿਆ, ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਫੁੱਟੇ ਸ਼ਬਦ ਰੂਪੀ ਰੱਬੀ ਮਿਹਰਾਂ ਦੇ ਝਰਨੇ ਅੱਗੇ ਨਫ਼ਰਤ, ਕੁੜੱਤਣ ਸਭ ਵਹਿ ਤੁਰੀ। ਉਹੀ ਝਰਨਾ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਦਾ ਗਿਆ। ਦਇਆ-ਭਾਵ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹਿਰਦਾ ਪੂਰੀ ਕਾਇਨਾਤ ਨੂੰ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਲੈਣ ਲਈ ਬਿਹਬਲ ਹੋ ਉੱਠਿਆ। ਇਰਾਦੇ ਨੇਕ ਹੋਏ ਤੇ ਰਸਤੇ ਬਣਦੇ ਗਏ। ਔਰਤ ਹੋਣਾ ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਸਰਾਪ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵਰਦਾਨ ਲੱਗਣ

ਲੱਗ ਪਿਆ, ਇਕ ਰੱਬੀ ਸੋਗਾਤ ਜਿਹਾ ਜਾਪਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮੈਂ ਔਰਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਜੀ ਭਰ ਕੇ ਜਿਉਣਾ ਅਰੰਭਿਆ। ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਅਤੇ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੱਭੇ ਰੰਜ, ਸ਼ਿਕਵੇ, ਗਿਲੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਏ। ਰੱਬ ਲਈ ਸਾਰੇ ਉਲਾਂਭੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਧੰਨਵਾਦ ਤੇ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿਚ ਬਦਲਦੇ ਗਏ।

ਜਿਵੇਂ ਬੁੱਤ-ਤਰਾਸ਼ ਮੂਰਤੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਘੜਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁਨੌਤੀਆਂ, ਦੁੱਖ-ਮੁਸੀਬਤਾਂ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਠੋਕਰਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਘੜਿਆ ਤੇ ਖੁਰਦਰੇ ਪੱਥਰ ਤੋਂ ਮੈਂ ਗੋਲ ਹੁੰਦੀ ਗਈ। ਸਮਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਘੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਂ ਹੁਣ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਤੋਂ ਘਬਰਾਉਂਦੀ ਨਹੀਂ। ਜਿੰਦਗੀ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਹਰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਜ ਕੇ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਆਪੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਪੂਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਨੂੰ, ਪੂਰੀ ਕਾਇਨਾਤ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਰ ਪਲ ਕੀਮਤੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਲਮਹੇਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰੱਜ ਕੇ ਜੀਅ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿੰਦਗੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ, ਅਜੇ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ। ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਲੈਂਦੀ ਹਾਂ।

ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਸ਼ਬਦ ਰੂਪੀ ਰੱਬੀ ਸੋਗਾਤ ਦੀ ਬਾਰਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਕ ਵਾਰੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਉਮਰੇ ਉਦੋਂ ਹੋਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਜੇ ਕੁਆਰੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਕਲੇਜ਼ੇ ‘ਚੋਂ ਬ੍ਰਿਹੇ ਦੀ ਪੀੜ ਉੱਠੀ ਸੀ ਤਾਂ ਅਚੇਤ ਹੀ ਦੋ ਸਾਲ ਬੜਾ ਕੁੱਝ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਉਸ ਬਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ, ਉਹ ਕੀ ਸੀ? ਪਰ ਉਹ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੇ ਵਲਵਲਿਆਂ, ਅਹਿਸਾਸਾਂ, ਪੀੜਾਂ ਤੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਵਰਗੇ ਕੁੱਝ ਅੰਸਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਜ਼ਰੂਰ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾ ਵੀ ਸੀ, ਏਨਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਜਾਣਦੀ ਹੀ ਸਾਂ। ਪਰ, ਉਹ ਮੇਰੇ ਹਰਫ਼ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗ਼ਰਦਿਸ਼ ਵਿਚ ਗੁਆਚ ਗਏ। ਧੀ ਹੋਣ ਦੇ ਅਨਜਾਣੇ ਡਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕੋ-ਲੁਕੇ ਰੱਖਿਆ। ਉਹ ਡਰ ਦਾ ਸਾਇਆ ਮੇਰੇ ‘ਤੋਂ ਉੱਤਰਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਸ਼ਬਦ ਉੱਡਣ-ਖਟੋਲਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਬਰ ਗਾਹੁਣ ਨਿਕਲ ਤੁਰੇ।

ਉਦੋਂ ਮੇਰੇ ਲਿਖੇ ਕੁਛ ਦੋ-ਚਾਰ ਮਿਸਰਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਡਾਇਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਮੇਰੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਦੇ ਹੱਥ ਲੱਗ ਗਈਆਂ। ਉਹ ਇਕ ਦਿਨ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਸਕੂਲ ਲੈ ਗਈ। ਉਹਦੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲੇ ਆਈਆਂ ਤੇ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੀਆਂ ਕਿ “ਭੈਣੇ ਸੱਚੇ-ਸੱਚੀ ਦੱਸੀਂ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੇਅਰ ਤੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਲਿਖੇ ਆ? ਸਾਡੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀ ਡਾਇਰੀਆਂ ਪਈਆਂ ਆਂ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ੇਅਰ ਨਹੀਂ ਹੈਗੇ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੀਆਂ ਤੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੀ ਸੀ ਨਾ, ਫਿਰ ਤੂੰ ਇਹ

ਕਿੱਥੋਂ ਲਿਖੇ ਆ? ਇਕ ਕੁੜੀ ਵੀ ਆਖ ਰਹੀ ਆ ਕਿ, ਸੱਚੀ ਭੈਣੇ ਤੂੰ ਆਪ ਲਿਖਦੀ ਆਂ? ਸੁਖਪਾਲ ਕਹਿੰਦੀ ਆ ਭੈਣੇ, ਤੂੰ ਲਿਖੇ ਆ..... ਹੈਂ ਸੱਚੀ ਭੈਣੇ?..... ਮੈਂ ਭੌਂਕੀ ਜਿਹੀ ਸਭ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵੇਖ ਰਹੀ ਸਾਂ ਤੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਰਹੀ ਸਾਂ ਕਿ, “ਇਹ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੀਆਂ ਨੇ?” ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਲਿਖੇ ਸ਼ੇਅਰ ਏਨੇ ਪਸੰਦ ਆਏ ਨੇ? ਕੀ ਇਹ ਸੁਚੀ-ਮੁੱਚੀ ਸ਼ੇਅਰ ਹੀ ਨੇ? “ਹਾਂ” ਮੈਂ ਹੈਰਾਨੀ ਜਿਹੀ ਵਿਚ ਸਿਰ ਹਿਲਾਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਸੱਭ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਇੰਜ ਟੱਡੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਜੂਬੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ। ਮੈਂ ਅੰਦਰੋ-ਅੰਦਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹੈਰਾਨੀ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸਾਂ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਕੁੱਝ ਲਿਖ ਲੈਂਦੀ ਹਾਂ? ਉਦੋਂ ਮੇਰੀ ਲੇਖਣੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤਾ ਦੁਨਿਆਵੀ ਬ੍ਰਿਹਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੀਆਂ ਡਾਇਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਭ ਨੇ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਅੱਖਰ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਆਪਣੀ ਡਾਇਰੀ ਮੰਗਦਿਆਂ-ਮੰਗਦਿਆਂ ਹੀ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਵਿਚ ਐਸੀ ਗੁਆਚ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਅਨਮੋਲ ਖਜ਼ਾਨੇ, ਕੁਆਰੇ ਪਿਆਰ ਤਰਾਨੇ ਮੇਰੇ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਆਚ ਗਏ। ਮੈਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਖਿੱਚ-ਧੂਹ ਵਿਚ ਖਸਤੀਂਦੀ, ਕੁਰੱਖਤੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੀ, ਪੱਥਰੀਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸਾਵੀਆਂ ਫਿਜ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕੁੱਝ ਸਾਲ ਭਟਕਦੀ ਫਿਰਦੀ ਰਹੀ ਤੇ ਗਵਾਚਾ ਕੁੱਝ ਤਲਾਸ਼ਦੀ, ਮੁੜ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਹਕੀਕਤਾਂ ਵਿਚ ਮਸਲੀ ਗਈ। ਕੁੱਝ ਗਵਾਚਾ ਲੱਭਣ ਆਈ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਵੀ ਗਵਾ ਬੈਠੀ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਮਾਲਾ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਐਸੀ ਗੁਆਚੀ ਕਿ ਮੈਂ ਰੂਹ ਤੱਕ ਸੱਖਣੀ ਹੋ ਗਈ। ਰੂਹ ਤੋਂ ਸੱਖਣਾ ਬੁੱਤ ਇਕ ਅਨਾੜੀ ਦੇ ਹੱਥੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਅਨਾੜੀ ਨੇ ਲੱਭੇ ਲਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੋਤੇ ਦੇ ਗਲ ਪਾ ਲਿਆ ਤੇ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇਕ-ਇਕ ਸੁਨਿਹਰੀ ਪਲ ਬੋਝਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੱਚ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਅਗਰ ਜ਼ੋਹਰੀ ਅਨਾੜੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੀਰੇ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਗਾੜ ਦਿੰਦਾ ਏ। ਸੱਚ-ਮੁਚ ਹੀ ਉਹਨੇ ਮੈਨੂੰ ਰੂਪੋਂ-ਕਰੂਪ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਔਗੁਣ ਬਣਾ ਧਰਿਆ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਲਾਲ ਤੇ ਜ਼ੋਹਰੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਪਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਹੀਰੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਜਾਣੀ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਘੜਿਆ, ਸਵਾਰਿਆ ਤੇ ਤਰਾਸ਼ਿਆ ਤੇ ਨਗੀਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਮੁੰਦਰੀ ਵਿਚ ਜੜ ਲਿਆ।

ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜਵਾਨੀ ਤੱਕ ਹਰ ਵੇਲੇ ਗਾਉਂਦੇ ਫਿਰਨਾ ਕਦੇ ਮੇਰੀ ਆਦਤ ਵਿਚ ਸੁਮਾਰ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਗੀਤਾਂ ਤੇ ਪੈਰੋਡੀ ਕਰਨੀ ਵੀ ਬਚਪਨ ਤੇ ਫਿਰ ਜਵਾਨੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ੋਖੀਆਂ ਦਾ ਸੁਗਲ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਬਾਲ-ਸਭਾਵਾਂ ਲਗਦੀਆਂ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਪਰ, ਫਿਰ ਇਹ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵੱਲ ਅਗਰਸਰ ਹੋਣ ਲੱਗ

ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਮਾਸਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿੰਨਤਾਂ-ਤਰਲੇ ਕਰ-ਕਰ ਕੇ ਬਾਲ-ਸਭਾਵਾਂ ਲਗਵਾਉਣੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਬਾਲ-ਸਭਾ ਲੱਗਣੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਚਾਅ ਜਿਹਾ ਹੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣਾ। “ਕਹਿੰਦੇ ਗੋਰਿਆਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਿਆ” ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੋਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਗਾਉਣੀਆਂ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਚੰਗਾ ਗਾ ਸਕਦੀ ਹਾਂ। ਪਰ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਸੇ-ਕਿਸੇ ਗੀਤ ਦੀ ਧੁਨ ਜਦੋਂ ਮੇਰੀ ਪਕੜ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਗਾਉਣਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਧੁਰ ਅੰਦਰੋਂ ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਇਸ ਨਿਆਮਤ ਨਾਲ ਵੀ ਨਿਵਾਜ਼ ਦੇਣ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਦਾਤੇ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਾਂਗੀ। ਹੁਣ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ-ਸੁਰ ਹੋ ਜਾਵਾਂ। ਹੁਣ ਗਾ ਕੇ ਉਹਦੀ ਤਿਲਾਵਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗਾਉਣਾ ਵੀ ਇਬਾਦਤ ਹੈ ਨਾ। ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਮੇਰੇ ਗਲੇ ਨੂੰ ਸੁਰ-ਸੋਜ਼ ਬਖਸ਼। ਹੁਣ ਮੈਂ ਗਾ ਕੇ ਤੇਰੀ ਇਬਾਦਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਨਿਵਾਜ਼ ਦੇ ਇਸ ਨਿਆਮਤ ਨਾਲ ਕਿ ਅੰਦਰ-ਬਾਹਰ ਦੀ ਫਿਜ਼ਾ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਕ ਸੁਰ, ਇਕ ਤਾਲ ਹੋ ਜਾਵਾਂ।

1991 ਦੇ ਗਵਾਚੇ ਮੇਰੇ ਸ਼ਬਦ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਉਦੋਂ ਮਿਲੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਫਿਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਭੱਠ ਵਿਚ ਝੋਕੀ ਗਈ ਤੇ ਦਰਦ ਦੀ ਇੰਤਹਾ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਂ, ‘ਮੈਂ’ ਤੋਂ ਤੂੰ ਵੱਲ ਦੇ ਸਫਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਪਰਤੀ ਤਾਂ ਉਪਰਾਮਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਲਨ ਦੀ ਪਿਆਸ ਜਾਗੀ। ਵੈਰਾਗ ਨੇ ਮੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਨੂੰ ਮੋਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਮੇਰੀ ਉਹੀ ਪਿਆਸ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਅਤ੍ਰਿਪਤੀ ਵਿਚ ਛੁਟਪਟਾਂਦੀ ਫਿਰਦੀ ਹੈ। ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵੈਰਾਗ ਨੂੰ ਰਾਗ ਦੀ ਜਾਗ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ, ਕਦੇ-ਕਦੇ, ਪਰ, ਮੈਂ ਹੁਣ ਕਾਵਿ-ਮਈ ਰੱਬੀ ਦਾਤ ਦੀ ਆਬਸ਼ਾਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਨਣ ਵਿਚ ਰੁੱਝ ਗਈ ਹਾਂ ਤੇ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਤਨੋਂ-ਮਨੋਂ ਤੇ ਧਨੋਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਸੇ ਪਿਆਸ ਨੇ ਹੀ ਹੁਣ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਪਿਆਸ ਵਰਕਿਆਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲਦੀ ਚਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇਹ ਪੜਾਅ ਬੜਾ ਸੁਖਦਾਈ ਤੇ ਲੁਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਕਿੰਨਾ ਸਕੂਨ ਹੈ ਇਸ ਪੜਾਅ ‘ਤੇ।

ਪਰ ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ ਵੀ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਸਕੂਨ ਮਿਲਣਾ ਹੈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਜਾਣਦੀ ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਰਾਹ-ਰਸਤੇ ਬੜੇ ਲੰਮੇਰੇ ਨੇ ਤੇ ਪੜਾਅ ਬੜੇ ਥੋੜ-ਚਿਰੇ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਜਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅੱਤਿ ਤੱਕ ਜਿਉਂਦੀ ਹਾਂ ਤੇ ਫਿਰ ਉਕਤਾ ਜਾਂਦੀ ਹਾਂ। ਇਹ ਵੀ ਤਾਂ ਹੁਣ ਪੜਾਅ-ਦਰ-ਪੜਾਅ ਚੱਲਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਨਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਪਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਜ-ਰੱਜ ਕੇ ਪੀਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਪਿਆਸ ਮਿਟ ਜਾਵੇ।

ਮੇਰੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਿਹ ‘ਚਿੰਤਨ ਦੀ ਕੁੱਖ’ ਦੂਜੇ “ਕੀਕਣ ਲਿਖਾਂ ਹਰਫ਼ ਨਵੇਂ, ਤੀਜੇ “ ਜੋਤ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਰਹਿਨੁਮਾ” ਅਤੇ “ਕਾਗਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਿਸਤੀਆਂ” ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਪਿਆਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪ ਸਭ ਦੀ ਤਹਿ-ਦਿਲੋਂ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਸੰਗੀਤਕ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਿਹ “ਸਾਡੇ ਬਾਗੀਂ ਚੰਬਾ ਖਿੜਿਆ ਅਤੇ ਇਕ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਿਹ “ਪਿਘਲਦੀ ਨਦੀ” ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਅਤਿ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਆਸ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪ ਸੱਭ ਮੇਰੀ ਇਸ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਦੁਲਾਰ ਬਖਸ਼ੋਗੇ। ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਸਮੋਈ ਹੋਈ ਇਹ ਮੇਰੀ ਕਿਤਾਬ ਵੰਨ-ਸਵੰਨੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਸਰਾਬੋਰ ਹੋਈ-ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਮਿਆਰੀ ਤੇ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ ਭਰਪੂਰ ਵੰਨਗੀ ਨਾਲ ਮਾਲਾ-ਮਾਲ ਹੈ। ਜਿਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਅਤਿਅੰਤ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਵੱਡ-ਮੁੱਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਬੜੀ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਰਹੇਗੀ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਸਮਲੋਚਨਾ ਦੀ ਮੁਤਲਾਸ਼ੀ ਹਾਂ।

ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ‘ਹਿਰਦੇ’

ਮੋਬ: 9464958236, 9988868847

506 ਆਈਵਰੀ ਟਾਵਰ, ਸੈਕਟਰ-70, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਨਗਰ(ਮੋਹਾਲੀ), ਪੰਜਾਬ-ਭਾਰਤ।

ਰਚਨਾਕਾਲ

“ਸਾਡੇ ਬਾਗੀਂ ਚੰਬਾ ਖਿੜਿਆ” ਵਿਚ ਦਰਜ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਰਚਨਾਕਾਲ 2007 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2012 ਤੱਕ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚਲੇ ਗੀਤ, ਸਰਦਾਰ ਪੰਛੀ ਜੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ‘ਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਤਤਕਰਾ

ਰੱਬੀ ਮਿਹਰਾਂ ਦਾ ਝਰਨਾ	6
ਸੂਰਜ ਦੀ ਕਿਰਨ	16
ਦਾਤਾਂ	18
ਚਾਰ-ਚੰਨ	19
ਚੂੜੀਆਂ	20
ਲੋਹੜੀਆਂ	21
ਨੱਚ ਕੇ ਵਿਖਾ	23
ਇਸ਼ਮੀਤ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਵਿਚ	24
ਲਹਿਰ	25
ਨਜ਼ਰਾਂ	27
ਦੀਵਾ	28
ਇਸ਼ਕਾ ਵੇ	29
ਵਿਰਸਾ	30
ਫੁੱਲ ਗੁਲਾਬੀ	32
ਸਾਹਕਾਰ	34
ਧੜਕਣਾਂ	35
ਸੁਭਾਗਣ	37
ਕਹਾਣੀ	39
ਵੰਗਾਂ	41
ਸੌਲੀ ਸ਼ਾਮ	42

ਹੁੰਗਾਰੇ	43
ਲੋਕ-ਤੱਥ	44
ਦੁਨੀਆਂ	45
ਮੇਘਲਾ	46
ਸਾਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ	48
ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਕੋੜ੍ਹ	49
ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਕੋਹੜ-੨	50
ਸੁਣ ਵੇ ਜੱਟਾ	52
ਗਿੱਲੀ ਮਿੱਟੀ	54
ਰੁੱਖ ਦਰਵੇਸ਼	56
ਸਾਵੀ ਧਰਤੀ	58
ਤੀਆਂ ਤੇ ਧੀਆਂ	59
ਕਤਰਾ-ਕਤਰਾ ਪੀੜ	60
ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਬਾਬਲਾ	61
ਮਾਹੀਆ	62
ਬਾਗੀਂ ਬੂਟਾ ਮਰੂਏ	65
ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ	70
ਪ੍ਰੀਤਾਂ ਦੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰ	74
ਮਾਏ ਨੀ	76
ਮਾਏ ਨੀ-੨	77
ਨਖਰੇ	78
ਚੰਨ	80

ਬੰਦਾ	81
ਅਣਖਾਂ	82
ਫੱਕਰ	83
ਕਾਰ ਜਪਾਨੀ ਸੰਤਾਂ ਦੀ	85
ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ	86
ਡੇਰੇ	87
ਰਹਿਣ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਮਾਂਵਾਂ	88
ਮਾਂ	89
ਅੰਮੀਏਂ	90
ਧੀਆਂ-ਧਿਆਣੀਆਂ	91
ਬਚਪਨ ਵੇਲਾ	92
ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਵਾਵਰੋਲਾ	93
ਜੁਗਨੀ	94
ਧੀਆਂ ਤੇ ਰੁੱਖ	95
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	96
ਗੱਭਰੂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ	98
ਪਾਣੀ	100
ਸੱਸ	101
ਪੈਸਾ	103

ਸੂਰਜ ਦੀ ਕਿਰਨ

ਸੂਰਜ ਦੀ ਇਕ ਕਿਰਨ ਲਿਆ ਕੇ
ਮੇਰੀ ਸੱਖਣੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਦਿਓ
ਮੈਂ ਨਿਮਾਣੀ ਮਰ ਜਾਣੀ ਦੇ
ਭਾਗ ਜਨਮ ਨੂੰ ਲਾ ਦਿਓ
ਸੁਲੱਖਣੀਆਂ ਕੁੱਖਾਂ ਵਾਲਿਓ

ਮੈਂ ਹਾਂ ਮੰਗਦੀ ਇਹੋ ਮੁਰਾਦਾਂ
ਸੁਣ ਲਓ ਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫਰਿਆਦਾਂ
ਜੁਗ-ਜੁਗ ਜੀਵਣ ਜੱਗ ਤੇ ਆਈਆਂ
ਮਿੱਠੇ ਮੇਵੇ ਇਹ ਔਲਾਦਾਂ
ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕੌੜੀਆਂ ਵੇਲਾਂ ਕਹਿ ਨਾ
ਕੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਮਰਵਾ ਦਿਓ
ਸੁਲੱਖਣੀਆਂ

ਇਹ ਜਾਪਣ ਮੈਨੂੰ ਆਸ ਭਵਿੱਖ ਦੀ
ਇਹ ਜਾਪਣ ਮੈਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀਆਂ ਮਾਂਵਾਂ
ਸੜਦੇ ਤਿੱਖੜ ਦੁਪਿਹਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ
ਠੰਢੀਆਂ-ਮਿੱਠੀਆਂ ਸਿਰ ਤੇ ਛਾਂਵਾਂ
ਸੰਦਲੀ ਜਿਹੀ ਕੋਈ ਕਿਰਨ ਲਿਆ ਕੇ
ਝੋਲੀ ਦੇ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿਓ
ਸੁਲੱਖਣੀਆਂ

ਕੋਈ ਜਾਪੇ ਮੈਨੂੰ ਮਾਤਾ ਖੀਵੀ
ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ ਮਿਠਾਸ ਜਿਹੀ
ਇਹਨਾਂ ਬਾਝੋਂ ਬੁੱਝ ਜਾਣੀ ਏਂ
ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਧਰਵਾਸ ਜਿਹੀ
ਸੁਭਾ-ਸ਼ਾਮ ਮੱਘਦੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਚ
ਪਾਣੀ ਨਾ ਕਿਧਰੇ ਪਾ ਦਿਓ,
ਸੁਲੱਖਣੀਆਂ

ਕਿਸੇ ਨੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਬਣ ਕੇ
 ਦੇਣਾ ਸੁਨੇਹਾ ਸਿੱਖੀ ਦਾ
 ਕਲਮਾਂ ਵਿਚ ਪਾ ਖੂਨ ਜਿਗਰ ਦਾ
 ਕਿੰਵ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ ਲਿੱਖੀ ਦਾ
 ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੰਸਾਂ ਦੀ
 ਗੁਜਰੀ ਨੂੰ ਬਾਂਹ ਫੜਾ ਦਿਓ
 ਸੁਲੱਖਣੀਆਂ

ਜਾਪੇ ਮੈਨੂੰ ਇੰਵ ਜਿਵੇਂ
 ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਜਿਹੀ ਰਕਾਨ ਕੋਈ
 ਏਸੇ ਨੇ ਲਲਕਾਰਨੀ ਏਂ ਮੁੜ
 ਸਿੱਖੀ ਵਾਲੀ ਸ਼ਾਨ ਮੋਈ
 ਹੱਥੀਂ ਲਿਖੇ ਬੇਦਾਵਿਆਂ ਤਾਂਈਂ
 ਗੁਰੂਆਂ ਤੋਂ ਪੜਵਾ ਦਿਓ
 ਸੁਲੱਖਣੀਆਂ

ਭਗਤ, ਸਰਾਭੇ, ਊਧਮ ਜਿਹੇ
 ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਕੋਈ ਬਣ ਜਾਵੇ
 ਝਾਂਸੀ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਉਠਾ ਕੋਈ
 ਜੁਲਮਾਂ ਮੂਹਰੇ ਤਣ ਜਾਵੇ
 ਦੇ ਕੇ ਜਨਮ ਕਿਸੇ 'ਹਿਰਦੇ' ਤਾਂਈਂ
 ਹੱਥੀਂ ਕਲਮ ਫੜਾ ਦਿਓ
 ਸੁਲੱਖਣੀਆਂ

ਦਾਤਾਂ

ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਕਿਉਂ ਰੱਬ ਦੀਆਂ ਦਾਤਾਂ ਸੋਹਣਿਓਂ?
 ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਵੀ ਲਿਖਿਆ
 ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਕੀਮਤੀ ਸੋਗਾਤਾਂ ਸੋਹਣਿਓਂ।

ਪੁੱਠੀ ਚੱਲ ਪਈ ਏ ਰੀਤ ਇਸ ਜੱਗ ਦੀ।
 ਜਿਹੜੀ ਲਾਲਚੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਲੱਗਦੀ।
 ਕਰਨ ਪਾਪ ਛੱਡ ਪੁੰਨ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ।
 ਲੇਖਾਂ.....

ਪੂਰਾ ਰੱਬ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।
 ਫਿਰਦੇ ਡੇਰਿਆਂ ਤੇ ਚੌਂਕੀਆਂ ਨੇ ਭਰਦੇ।
 ਬਹਿ-ਬਹਿ ਕੱਟਦੇ ਨੇ ਕਾਲੀਆਂ ਇਹ ਰਾਤਾਂ।
 ਲੇਖਾਂ.....

ਲੋਭ-ਲਾਲਚਾਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾ ਲਿਆ।
 ਲੋਕਾਂ ਪੈਸੇ ਤਾਈਂ ਰੱਬ ਹੈ ਬਣਾ ਲਿਆ।
 ਕਹਿੰਦੇ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਔਕਾਤਾਂ।
 ਲੇਖਾਂ.....

ਨਾਮ ਪੁੱਤਾਂ ਦੇ ਲਿਖਾਓ ਮਿਲਖਾਂ ਤੇ ਦੌਲਤਾਂ।
 ਦੋਵੇਂ ਧੀਆਂ ਲਈ ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਲਾਹਨਤਾਂ।
 ਤੋਰ ਦਿਓ ਚਾਰ ਦੇ ਕੇ ਸੋਗਾਤਾਂ।
 ਲੇਖਾਂ.....

ਕੋਈ ਜਿਸਮਾਂ ਦਾ ਲੋਭੀ ਕੋਈ ਦਾਜ ਦਾ।
 'ਹਿਰਦੇ' ਬਣੂੰਗਾ ਕੀ ਚੰਦਰੇ ਸਮਾਜ ਦਾ।
 ਝੱਲੀ ਹੋਈ ਜਾਂਵਾਂ ਸੋਚ ਕੇ ਇਹ ਬਾਤਾਂ।
 ਲੇਖਾਂ.....

ਚਾਰ-ਚੰਨ

ਨਾ ਮੈਂ ਤੱਖਤ ਹੰਢਾਉਂ, ਨਾ ਮੈਂ ਖੇੜਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਊਂ।
ਗੱਲ ਸੁਣ ਮੇਰੀ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਤੂੰ ਕੰਨ ਬਾਬਲਾ।
ਘਰ ਤੇਰੇ ਮੈਂ ਕਮਾਉਂ ਗੱਲ ਮੰਨ ਬਾਬਲਾ।

ਨਾ ਤੂੰ ਡਾਲਰਾਂ ਦੀ ਹੋੜ ਵਿਚ ਬੁੱਢਾ ਵਰ ਟੋਲੀਂ।
ਮੇਮਾਂ ਗੋਰੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨਾ ਜਵਾਨੀ ਮੇਰੀ ਰੋਲੀਂ।
ਚਮਕਾਂ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਬਣ ਕੇ ਮੈਂ ਚੰਨ ਬਾਬਲਾ।
ਘਰ.....।

ਵੇਖੀਂ ਦਾਜ ਵਾਲੀ ਤੱਕੜੀ 'ਚ ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਤੁਲਾਈਂ।
ਮੈਨੂੰ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜਾਈਂ, ਮੈਨੂੰ ਵਿੱਦਿਆ ਪੜ੍ਹਾਈਂ।
ਤੇਰੀ ਕੁੱਲ ਨੂੰ ਮੈਂ ਲਾ ਦੂੰ ਚਾਰ-ਚੰਨ ਬਾਬਲਾ।
ਘਰ.....।

ਤੇਰੀ ਗ਼ਲੀ ਤੇ ਗੁਆਂਢ ਤੇਰੀ ਇੱਜ਼ਤ ਵਧਾਉਂ।
ਤੇਰੀ ਪੱਗ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਮੈਂ ਕਾਬਲ ਬਣਾਉਂ।
ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਮੈਂ ਕਰਾਉਂ ਧੰਨ-ਧੰਨ ਬਾਬਲਾ।
ਘਰ.....।

ਇੱਜ਼ਤ ਤੇ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਚੁੰਨੀ ਸਿਰ ਲੈ ਕੇ।
ਅਦਬ ਸਤਿਕਾਰ ਵਾਲੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਬਹਿ ਕੇ।
ਧੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ ਦਾਤਾਂ ਮੇਰੀ ਮੰਨ ਬਾਬਲਾ।
ਘਰ.....।

ਮੈਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਨਾ ਭਾਰ ਦੇਈਂ ਭੱਠੀ ਵਿਚ ਝੋਕ।
ਪੁੱਤ ਬਣ ਕੇ ਵਿਖਾਂਵਾਂ ਮੇਰੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨਾ ਰੋਕ।
ਸੁਣ 'ਹਿਰਦੇ' ਦੀ ਗੱਲ ਦੇ ਕੇ ਕੰਨ ਬਾਬਲਾ।
ਘਰ.....।

ਚੂੜੀਆਂ

ਅੱਜ ਰੋਣ ਛੰਮ-ਛੰਮ, ਹੱਥੀਂ ਪਾਈਆਂ ਚੂੜੀਆਂ।
ਬਾਹੀਂ ਰੋਂਦੇ ਨੇ ਕਲ੍ਹੀਰੇ, ਮਹਿੰਦੀ ਵੱਟੇ ਘੂਰੀਆਂ।
ਨਾਲੇ ਰੋਂਦੀਆਂ ਨੇ ਬਾਪ ਦੀਆਂ ਮਜਬੂਰੀਆਂ।
ਅੱਜ ਰੋਇਆ ਵੱਡਾ ਵੀਰ ਸਿਰ ਹੱਥ ਧਰ ਕੇ।
ਜਾ ਆਪਣੇ ਤੂੰ ਘਰ ਭੈਣੇ ਜੇਰਾ ਕਰਕੇ।

ਤੇਰੇ ਰੋਂਦਿਆਂ ਕਲ੍ਹੀਰਿਆਂ ਨੂੰ, ਦਿਆਂ ਮੈਂ ਸਹਾਰਾ।
ਤੇਰਾ ਸਹੁਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਗ਼ਮ, ਕਾਲਜੇ 'ਤੇ ਭਾਰਾ।
ਪਰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਅਸਾਂ ਵੱਡਾ ਜੇਰਾ ਕਰਕੇ।
ਜਾ.....

ਰਾਜੇ-ਰਾਣਿਆਂ ਨੇ ਧੀਆਂ, ਘਰ ਨਹੀਂ ਓ ਰੱਖੀਆਂ।
ਰੋਵੇ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਭਾਵੇਂ ਰੋਣ ਸਖੀਆਂ।
ਘਰ-ਬਾਰ ਲੱਭਿਆ ਏ, ਚਾਨਣ ਸਵੇਰਾ ਕਰਕੇ।
ਜਾ.....

ਧੀਆਂ ਉੱਠ-ਉੱਠ ਕਿਤੇ, ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਖਾਂਦੀਆਂ।
ਫੇਰ ਵੀ ਕਿਉਂ ਬਾਬਲੇ ਦੇ, ਘਰ ਨਾ ਸੁਹਾਂਦੀਆਂ।
ਮਾਪੇ ਧੀਆਂ ਤੋਰਦੇ ਨੇ, ਸਬਰ ਵਡੇਰਾ ਕਰਕੇ।
ਜਾ.....

ਧੀਆਂ ਧਨ ਹੈ ਬਿਗਾਨਾ, ਨੂੰਹ ਧੀ ਹੈ ਪਰਾਈ।
ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹ ਕਿਹੜੇ, ਪਾਪੀ ਰੀਤ ਚਲਾਈ।
ਵੱਖ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ 'ਹਿਰਦੇ' ਦਾ ਪੇੜਾ ਕਰਕੇ।
ਜਾ.....

ਲੋਹੜੀਆਂ

ਅੱਜ ਮੇਰੇ ਬਾਬਲ ਘਰੇ, ਪੋਤੇ ਦੀਆਂ ਲੋਹੜੀਆਂ।
ਗਾਓ ਸਈਓ ਨੀ ਤੁਸੀਂ, ਢੁੱਲੇ ਮਾਹੀਏ ਘੋੜੀਆਂ।

ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨ ਕਿਹੜਾ, ਰੋਜ਼-ਰੋਜ਼ ਆਉਣੇ ਨੇ।
ਰੱਜ-ਰੱਜ ਅਸਾਂ ਅੱਜ, ਸ਼ਗਨ ਮਨਾਉਣੇ ਨੇ।
ਘਰ-ਘਰ ਵੰਡਣੀਆਂ ਨੇ, ਗੁੜ ਤੇ ਰਿਉੜੀਆਂ।
ਗਾਓ.....

ਮਸਾਂ-ਮਸਾਂ ਜਾ ਕੇ ਦਰ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ।
ਸੱਚਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅੱਜ, ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਭੁੱਲਿਆ।
ਹੋਈਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁੜੀਆਂ।
ਗਾਓ.....

ਲੋਹੜੀ ਮੰਗਦੇ ਨੇ ਬੱਚੇ, ਅਖੇ, 'ਲੋਹੜੀ ਆਈ ਏ।
ਨੰਨ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਕਿਲਕਾਰੀ, ਰੋਣਕਾਂ ਲਿਆਈ ਏ।
ਵਿਹੜੇ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਧਮਾਲਾਂ, ਬਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜੋੜੀਆਂ।
ਗਾਓ.....

ਬਾਬਲੇ ਦਾ ਵਿਹੜਾ, ਲੋਹੜੀ ਬਾਲ ਰੁਸਨਾਈਏ।
ਆਓ ਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਜ, ਭੰਗੜਾ ਵੀ ਪਾਈਏ।
ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਸਾਰੇ ਨੱਚੋ, ਬਣ-ਬਣ ਜੋੜੀਆਂ।
ਗਾਓ.....

ਲੋਹੜੀ ਵਾਲੀ ਅੱਗ ਵਿਚ, ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਾਸ ਹੈ।
ਇਸੇ 'ਚ ਸਮਾਈ ਸਾਰੀ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਆਸ ਹੈ।
ਮਿੱਸੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਾਂ ਦੀ ਜੋੜੀਆਂ।
ਗਾਓ.....

ਅੱਜ ਦਾਦਕਿਆਂ ਨਾਲ, ਆਪਾਂ ਨਾਨਕੇ ਨਚਾਈਏ।
ਭੂਆ, ਮਾਮੇ, ਮਾਸੀਆਂ ਦੀ, ਰੇਲ ਵੀ ਬਣਾਈਏ।
ਕੱਚੇ ਕਿੱਥੇ ਨੱਪੀਆਂ ਨੇ, ਫੁੱਲੇ ਤੇ ਰਿਉੜੀਆਂ।
ਗਾਓ.....

ਅੱਜ ਸ਼ਗਨਾਂ ਦੀ ਰਾਤ, ਅਸਾਂ ਰੱਜ ਗਿੱਧਾ ਪਾਉਣਾ।
ਮੰਗ-ਮੰਗ ਕੇ ਦੁਆਵਾਂ, ਤੇਰੀ ਵੇਲ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ।
ਦਾਤਾਂ ਜਿੰਨੀਆਂ ਨੇ ਘਰ, ਤੇਰੇ ਓਨੀਆਂ ਈ ਥੋੜ੍ਹੀਆਂ।
ਗਾਓ.....

ਰਲ-ਮਿਲ ਆਓ ਆਪਾਂ, ਨਵੀਂ ਰੀਤ ਪਾ ਲਈਏ।
ਅੱਜ ਧੀਆਂ ਦੇ ਵੀ ਆਪਾਂ, ਸ਼ਗਨ ਮਨਾ ਲਈਏ।
'ਹਿਰਦੇ' ਨੀ ਵੰਡ ਤੂੰ ਵੀ, ਗੁੜ ਦੀਆਂ ਰੋੜੀਆਂ।
ਗਾਓ.....

ਨੱਚ ਕੇ ਵਿਖਾ

ਮੈਨੂੰ ਮੇਰਾ ਚੰਨ ਕਹੇ ਨੱਚ ਕੇ ਵਿਖਾ।
ਲੋਹੜੀ ਦੀ ਤੂੰ ਅੱਗ ਵਾਂਗੂੰ ਮੱਚ ਕੇ ਵਿਖਾ।

ਸੁੱਖ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਅੱਜ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਏ।
ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਸਤ ਬਨਾਉਣ ਵਾਲਾ ਏ।
ਢੋਲੀ ਢੋਲ ਉੱਤੇ ਡੱਗਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਏ।
ਭੰਗੜੇ 'ਚ ਪੂਰਾ ਜੋਸ਼ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਏ।
ਗੋਰੀਏ ਭੰਬੂਕੇ ਵਾਂਗੂੰ ਮੱਚ ਕੇ ਵਿਖਾ।
ਲੋਹੜੀ.....

ਡਾਲੀ ਉੱਤੇ ਮਹਿਕਦੇ ਗੁਲਾਬ ਆਖਦੇ।
ਕੋਲ ਸਾਡੇ ਮਹਿਕ ਬੇ-ਹਿਸਾਬ ਆਖਦੇ।
ਲੋਕੀਂ ਮੈਨੂੰ ਅੱਥਰਾ ਸ਼ਬਾਬ ਆਖਦੇ।
ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਸ਼ਰਾਬ ਆਖਦੇ।
ਓਸੇ ਮਹਿਕ ਵਿਚ ਜ਼ਰਾ ਰਚ ਕੇ ਵਿਖਾ।
ਲੋਹੜੀ

ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਵਿਹੜੇ 'ਚ ਬਹਾਰ ਆਏਗੀ।
ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਹਾਸੇ ਰੋਣਕਾਂ ਲਿਆਏਗੀ।
ਨਜ਼ਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰਾਂ ਮਿਲਾਏਗੀ।
ਮੇਰਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਪੈਲਾਂ ਪਾਏਗੀ।
ਮੇਰਨੀ ਦੇ ਵਾਂਗੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਜੱਚ ਕੇ ਵਿਖਾ।
ਲੋਹੜੀ.....

ਇਸ਼ਮੀਤ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਵਿਚ

ਪਥਰਾ ਗਿਆ ਹੰਝੂ ਆ ਕੇ, ਵੇਖ ਤੇਰੀ ਮਾਈ ਦਾ।
ਉਮਰਾਂ ਦਾ ਰੋਣਾ ਨਹੀਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਈ ਦਾ।

ਮਰਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪੁੱਤਰ, ਰੋਜ਼ ਏਥੇ ਮਾਂਵਾਂ ਦੇ।
ਰੂਹਾਂ ਦੇ ਹਾਣੀ ਤਾਂ ਦੇਣ, ਸੱਦੜੇ ਹਵਾਵਾਂ ਦੇ।
ਯਾਰਾਂ ਦਿਲਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ, ਨਹੀਂ ਭੁੱਲ ਜਾਈਦਾ।
ਉਮਰਾਂ.....

ਕਿਹੜਿਆਂ ਨਜ਼ਾਰਿਆਂ ਨੇ, ਦੱਸ ਤੈਨੂੰ ਮੋਹ ਲਿਆ?
ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਮੰਝ, ਧਾਰਿਆਂ ਦਾ ਹੋ ਲਿਆ।
ਆਪਣੇ ਸੁਨੇਹੀਆਂ ਦਾ, ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਦੁਖਾਈਦਾ।
ਉਮਰਾਂ.....

ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਭਰ ਗਿਆ, ਹਾਉਂਕੇ ਅਤੇ ਹਾਵਾਂ ਤੂੰ।
ਸੁੰਨੀਆਂ ਕੁੱਖਾਂ ਦਾ ਬਣ, ਗਿਆ ਪ੍ਰਫ਼ਾਂਵਾਂ ਤੂੰ।
ਅੱਖੀਆਂ ਦੇ ਤਾਰੇ, ਅੰਬਰੋਂ ਨਹੀਂ ਟੁੱਟ ਜਾਈਦਾ।
ਉਮਰਾਂ.....

ਲੱਗਦਾ ਏਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਤੂੰ, ਆਪਣਾ ਹੀ ਪੁੱਤ ਵੇ।
ਬੋਹੜ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ ਜਿਹੀ, ਚੇਤਰ ਦੀ ਰੁੱਤ ਵੇ।
ਕਰਕੇ ਫ਼ਰੇਬ ਇੰਜ, ਦਗਾ ਨਹੀਂ ਕਮਾਈਦਾ।
ਉਮਰਾਂ.....

ਦੇ ਗਿਐਂ ਸਬਕ ਤੂੰ ਤਾਂ, ਹਰ ਇਕ ਵੀਰ ਨੂੰ।
ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ, ਲਿਖੀ ਤਕਦੀਰ ਨੂੰ।
ਇੰਜ ਵੀ ਤਾਂ ਕੁੱਲ ਵਾਲਾ, ਨਾਮ ਚਮਕਾਈਦਾ।
ਉਮਰਾਂ.....

ਲਹਿਰ

ਤੁਸੀਂ ਹਰਿਆਵਲੇ ਰੁੱਖ ਲਗਾਓ
ਰੁੱਖ ਲਗਾ ਕੇ ਦੁੱਖ ਭਜਾਓ
ਧੀਆਂ ਵਾਲੀ ਕੁੱਖ ਬਚਾਓ
ਔਰਤ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਵਧਾਓ
ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਲਹਿਰ ਚੱਲੀ ਹੈ
ਸਾਡੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਗਹਿਰ ਟਲੀ ਹੈ
ਚੱਲ ਗਈ ਲਹਿਰ ਪੰਜਾਬੇ ਵਿਚ
ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹੋ ਜਾਣੀ ਹੁਣ
ਹਰੀਅਲ ਬਹਿਰ ਪੰਜਾਬੇ ਵਿਚ

ਪੰਜ-ਆਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ ਇਹ
ਕਿਰਸਾਨਾਂ ਨੇ ਵਰਤੀ ਹੈ ਇਹ
ਸੋਨਾ ਉਗਲਣ ਵਾਲੀ ਮਿੱਟੀ
ਸੋਮ ਨੇ ਮਾੜੀ ਕਰਤੀ ਹੈ ਇਹ
ਪੰਜ ਆਬ ਨੂੰ ਢਾਈ ਕਰਕੇ
ਕੀਤਾ ਕਹਿਰ ਪੰਜਾਬੇ ਵਿਚ
ਚਾਰੇ.....

ਖੜ-ਸੁੱਕ ਹੋਏ ਰੁੱਖ ਉਖਾੜੋ
ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਲੰਬਰਦਾਰੋ
ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਖਿੱਚ ਕੇ
ਪੰਜ ਸਾਲ ਨਾ ਇੰਝ ਗੁਜ਼ਾਰੋ
ਖੜ-ਸੁੱਕਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਚ ਕਰ ਦਿਓ
ਲਹਿਰ ਤੇ ਬਹਿਰ ਪੰਜਾਬੇ ਵਿਚ
ਚਾਰੇ.....

ਹੈ ਨਹੀਂ ਪੈਸਾ ਬੜੀ ਲਾਚਾਰੀ
ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਨੇ ਮੱਤ ਮਾਰੀ

ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਪਈ ਫਸੀ ਮੁੰਡੀਰ
ਵਧ ਗਈ ਤਾਂਹੀਓਂ ਚੋਰ-ਬਾਜ਼ਾਰੀ
ਚੋਬਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਰੁੱਖ ਲਵਾਓ
ਪਿੰਡ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਪੰਜਾਬੇ ਵਿਚ
ਚਾਰੇ.....

ਸਕੀਮ ਮਨਚੇਗਾ ਲਾ-ਜਵਾਬ
ਹੁਣ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਗਈ ਜਨਾਬ
ਕਦੇ ਵਿੱਡੋਂ ਭੁੱਖੇ ਜੋ ਸਨ ਕਾਮੇ
ਹੁਣ ਲੈਂਦੇ ਉੱਚੇ-ਉੱਚੇ ਖਾਬ
ਫੇਰ ਜਾਗੀਰੂ ਸੋਚ ਦਾ ਕਿਧਰੇ
ਢਵੇ ਨਾ ਕਹਿਰ ਪੰਜਾਬੇ ਵਿਚ
ਚਾਰੇ.....

ਟੀਚਰਾਂ ਦਾ ਨਾ ਲਹੂ ਨਿਚੋੜੋ
ਕੱਲ੍ਹ ਸੁਨਿਹਰੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਲੋੜੋ
ਇਕ-ਇਕ ਪਿੰਡ ਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਮੁੰਡੇ
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਤੇ ਜੋੜੋ
ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਇਹ ਲਾਹਨਤ
ਕਦੇ ਸਕੂ ਨਾ ਠਹਿਰ ਪੰਜਾਬੇ ਵਿਚ
ਚਾਰੇ.....

ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਤੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਕੰਮ
ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਨਾ ਪਾਲਣ ਚੰਮ
ਸਾਵੀ-ਸਾਵੀ ਹੋ ਜਾਏ ਧਰਤੀ
ਫਸਲ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਜਾਵੇ ਜੰਮ
'ਹਿਰਦੇ' ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਮਨ 'ਤੇ
ਫਿਰ ਰਹੇ ਨਾ ਗਹਿਰ ਪੰਜਾਬੇ ਵਿਚ
ਚਾਰੇ.....

ਨਜ਼ਰਾਂ

ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਨਜ਼ਰਾਂ ਸਾਨੂੰ, ਬਦ-ਦੁਆਵਾਂ ਲਾ ਗਈਆਂ।
ਚਿੱਟੀਆਂ ਦੁਪਿਹਰਾਂ ਹੀ ਸਾਡਾ, ਪ੍ਰਛਾਵਾਂ ਖਾ ਗਈਆਂ।

ਤਿੱਖੜ ਦੁਪਿਹਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ, ਕੱਜਣ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਮਿਲਿਆ।
ਸੂਹੇ-ਸੰਧੂਰੀ ਜੋੜਿਆਂ ਦਾ, ਸੱਜਣ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਮਿਲਿਆ।
ਸਰਘੀ ਦੇ ਸੂਹੇ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ, ਕਿਰਨਾਂ ਅੱਗਾਂ ਲਾ ਗਈਆਂ।
ਚਿੱਟੀਆਂ

ਕਰੀਏ ਗਿਲਾ ਕੀ ਸੂਰਜਾਂ 'ਤੇ, ਪੁੰਨਿਆਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਸਾੜਿਆ।
ਕੰਜ-ਕੁਆਰੇ ਚਾਂਵਾਂ ਉੱਤੇ, ਸ਼ਿਕਰਿਆਂ ਪਹੁੰਚਾ ਮਾਰਿਆ।
ਘਰ ਦੀ ਚਾਰ-ਦੀਵਾਰੀ ਦੀਆਂ, ਕੰਧਾਂ ਹੀ ਭਰਮਾ ਗਈਆਂ।
ਚਿੱਟੀਆਂ

ਫੱਗਣ 'ਚ ਪੱਤਝੜ ਆਈ ਏ, ਮਨ 'ਤੇ ਉਦਾਸੀ ਪਾਈ ਏ।
ਰੱਤ ਪੀਣੇ ਬਿਰਹੋਂ ਨੇ, ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ ਛਹਿਬਰ ਲਾਈ ਏ।
ਪੀੜ ਤਖ਼ੇਰੀ ਦੀਆਂ ਤਰਬਾਂ, ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਉਂਗਲੀ ਲਾ ਗਈਆਂ।
ਚਿੱਟੀਆਂ

ਰੂਹ ਮੇਰੀ ਨੇ ਜਨਾਜ਼ਾ ਮੋਢੇ, ਚੁੱਕਿਆ ਤਨ ਦੀ ਢੇਰੀ ਦਾ।
'ਹਿਰਦੇ' ਤੋਂ ਮਿਟਿਆ ਨਾ ਪੈੜਾ, ਪਹਿਲੀ ਤੇਰੀ ਢੇਰੀ ਦਾ।
ਕੱਸੀਆਂ ਤੇਰੀਆਂ ਬਾਂਹਵਾਂ, ਰੂਹ ਮੇਰੀ ਤੜਪਾ ਰਹੀਆਂ।
ਚਿੱਟੀਆਂ

ਦੀਵਾ

ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਦਾ ਬਲਦਾ ਦੀਵਾ, ਹੋ ਨਾ ਕਿਧਰੇ ਗੁੱਲ ਜਾਵੇ।
ਪਾ ਕੇ ਦੀਦ ਤੇਰੀ ਐ ਸੱਜਣਾ, ਪੱਥਰ ਵੀ ਹੋ ਫੁੱਲ ਜਾਵੇ।

ਮੈਂ ਤਾਂ ਬਾ-ਵਫ਼ਾ ਬਣ ਕੇ, ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਘੁੰਮਦੀ ਰਹੀ।
ਪਿਆਸੀ ਦੀਦ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ, ਰਾਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁੰਮਦੀ ਰਹੀ।
ਜਿਸ ਥਾਂ ਮਿਲਨਾ ਆਪਾਂ ਨੇ, ਉਹ ਢਹਿ ਨਾ ਕਿਧਰੇ ਪੁਲ ਜਾਵੇ।
ਪਾ ਕੇ... ..

ਪਾਏ ਖੜ ਅਨੇਕਾਂ ਤੈਨੂੰ, ਇਕ ਦਾ ਵੀ ਉੱਤਰ ਆਇਆ ਨਾ।
ਝੱਲੇ ਦਿਲ ਨੇ ਆਸ ਨਾ ਛੱਡੀ, ਪਰ ਤੂੰ ਫੇਰਾ ਪਾਇਆ ਨਾ।
ਫੁੰਘੀਆਂ ਸਾਂਝਾਂ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ, ਤੋੜਨ ਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਤੁੱਲ ਜਾਵੇ।
ਪਾ ਕੇ... ..

ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜੰਜੀਰਾਂ ਕੱਚੀਆਂ, ਦਿਲ ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਬੇੜੀਆਂ ਨੇ।
ਵਾਅਦੇ ਟੁੱਟਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜਾਂ, ਇਹ ਵੀ ਆਪ ਸਹੇੜੀਆਂ ਨੇ।
ਵਾਅਦਿਆਂ 'ਤੇ ਜਦ ਬੂਰ ਪਿਆ ਤਾਂ, ਝੱਖੜ ਕੋਈ ਨਾ ਝੁੱਲ ਜਾਵੇ।
ਪਾ ਕੇ... ..

ਫਸ ਗਈ ਬੇੜੀ ਮੰਝਧਾਰ ਵਿਚ, ਪਾਰ ਲਗਾ ਦੇ ਇਕ ਵਾਰੀ।
ਵਸਲ ਮਨਾਉਣ ਦੀਆਂ ਨੇ ਲੋਚਾਂ, ਪ੍ਰੀਤ ਨਿਭਾ ਦੇ ਇਕ ਵਾਰੀ।
ਲੰਮੀਆਂ ਨੇ ਉਮਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਹਾਂ, 'ਹਿਰਦੇ' ਨਾ ਭੋਲਾ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇ।
ਪਾ ਕੇ.....

ਇਸ਼ਕਾ ਵੇ

ਇਸ਼ਕਾ ਵੇ ਤੇਰੀ ਪੀੜ ਦਾ ਹਾਉਂਕਾ ਰੇਤੇ ਵਿਚ ਨਾ ਰੁਲ ਜਾਵੇ।
ਸੁੱਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਜਾਣਾ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਜਾ ਕੇ ਕਿਤੇ ਨਾ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇ।

ਮਰ ਗਏ ਰਿਸ਼ਤੇ ਏਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ, ਸੀਨਾ ਕਬਰਿਸਤਾਨ ਹੋ ਗਿਆ।
ਬਿਰਹਾ ਦੇ ਲਾਂਬੂ ਜਦ ਲੱਗੇ, ਕਮਲਾ ਦਿਲ ਸਮਸਾਨ ਹੋ ਗਿਆ।
ਕਾਸ਼ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਧੱਬਾ, ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਧੁਲ ਜਾਵੇ।
ਤੇਰੀ... ..

ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਕੁ ਰਿਸ਼ਤੇ ਰੂਹ ਦੇ, ਅੱਖਾਂ ਸਾਂਹਵੇਂ ਮਰਦੇ ਪਏ ਨੇ।
ਬੇਬਸੀ ਵਿਚ ਖੂਨ ਦੇ ਲਾਵੇ, ਨਾਲ ਹਾਉਂਕਿਆਂ ਠਰਦੇ ਪਏ ਨੇ।
ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਬੱਝੀ ਹੋਈ ਗੰਢੜੀ, ਵੇਖੀਂ ਕਿਤੇ ਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਵੇ।
ਤੇਰੀ... ..

‘ਹਿਰਦੇ’ ਦੀ ਨਫਰਤ ਵੀ ਹੁਣ ਤਾਂ, ਉਲਫਤ ਦਾ ਹੈ ਪਾੜਾ ਪੜ੍ਹ ਗਈ।
ਮੇਰੀ ਪ੍ਰੀਤ ਵਿਯੋਗੀ ਜੋਗਣ, ਜਾ ਕੇ ਇਸ਼ਕ ਦਲੀਜੀਂ ਖੜ੍ਹ ਗਈ।
ਸ਼ਾਲਾ! ਹੁਣ ਤੇ ਪ੍ਰੀਤ ਪੀਆ ਦੀ, ਸਾਂਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਘੁਲ ਜਾਵੇ।
ਤੇਰੀ... ..

ਵਿਰਸਾ

ਨਾ ਉਹ ਖੂਹ ਰਹੇ ਨਾ ਟਿੰਡਾਂ।
ਬੋਲੀ ਹੋ ਗਈ ਵਾਂਗ ਭਰਿੰਡਾਂ।
ਤੂੰ ਕੀ ਭਿਣਭਿਣਾਈ ਜਾਨਾਂ ਏਂ।
ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਭੁਲਾਈ ਜਾਨਾਂ ਏਂ।
ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਰੁਲਾਈ ਜਾਨਾਂ ਏਂ।

ਬੋਹੜਾਂ ਦੀਆਂ ਠੰਢੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ।
ਚੂਰੀ ਕੁੱਟ ਖੁਆਉਂਦੀਆਂ ਮਾਂਵਾਂ।
ਹੁਣ ਛੱਡ ਕੇ ਦੇਸੀ ਖਾਣੇ
ਪੀਜ਼ੇ-ਪੂਜ਼ੇ ਜਿਹੇ ਖਾਈ ਜਾਨਾਂ ਏ।
ਪੰਜਾਬੀ.....ਵਿਰਸੇ

‘ਪੌੜੀ’ ਕਹੇਂ ਨਾ ਆਖੇਂ ਪੋੜੀ।
ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਹੁਣ ਲੱਗਦੀ ਕੋੜੀ।
ਆਪਣੀ ਰਾਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਵਿਚ
ਭੀੜ-ਸੌੜ ਜਿਹੀ ਪਾਈ ਜਾਨਾਂ ਏ।
ਪੰਜਾਬੀਵਿਰਸੇ.....

ਪਿੰਡ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਭੁੱਲਾ।
ਅਧ-ਨੰਗੀਆਂ ਮੇਮਾਂ ‘ਤੇ ਭੁੱਲ੍ਹਾ।
ਆਪਣਾ ਛੱਡ ਆਦਰਸ਼ ਅਮੀਰੀ
ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਗਵਾਈ ਜਾਨਾਂ ਏਂ।
ਪੰਜਾਬੀ... .. ਵਿਰਸੇ.....

ਯਾਦ ਕਦੀ ਜੇ ਆਵੇ ਛਿੰਝ ਦੀ।
ਤੈਨੂੰ ਲੱਗੇਗੀ ਫਿਰ ਕਿੰਝ ਦੀ।
ਨਾ ਕੋਈ ਘੋਲ੍ਹ-ਕਬੱਡੀ, ਪੀਲ੍ਹੋ,
ਆਪਣੀ ਹਰ ਭੁਲਾਈ ਜਾਨਾਂ ਏਂ।
ਪੰਜਾਬ... .. ਵਿਰਸੇ.....

ਮਾਝਾ, ਮਾਲਵਾ, ਪੁਆਧ, ਦੁਆਬ।
 ਵੱਸਦੈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ।
 ਸੁੰਨੀ ਕਰ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ,
 ਵਲੈਤਾਂ ਨੂੰ ਵਸਾਈ ਜਾਨਾਂ ਏਂ।
 ਪੰਜਾਬ... .. ਵਿਰਸੇ.....

ਭਾਂਵੇਂ ਵੱਸੀਏ ਬਲਖ-ਬੁਖਾਰੇ।
 ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਸੋਹਣ ਚੁਬਾਰੇ।
 ਘਰਦੀ ਹੈਂਕੜ ਅਪਣੀ ਛੱਡ ਕੇ
 ਰਹਿੰਦੀ ਮੌਜ ਗਵਾਈ ਜਾਨਾਂ ਏਂ।
 ਪੰਜਾਬ ਵਿਰਸੇ.....

ਸੋਹਣਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਹੈ ਤੇਰਾ।
 ਸੱਚੇ ਸੁੱਧ ਵਿਹਾਰ ਦਿਆ ਸ਼ੇਰਾ।
 ਕਿਉਂ ਢਾਹ ਆਪਣੇ ਤੂੰ ਹੁਣ
 ਦੀਨ-ਇਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਈ ਜਾਨਾਂ ਏਂ।
 ਪੰਜਾਬ ਵਿਰਸੇ.....

ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਜੜ੍ਹੀਂ ਤੇਲ।
 ਤੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਖੇਲ੍ਹੇ ਅਵੱਲੇ ਖੇਲ੍ਹ।
 ਆਪਣੀਆਂ ਤੂੰ ਝੱਲ-ਵਲੱਲੀਆਂ
 ਪਿੱਛੇ ਲੱਲੀਆਂ ਲਾਈ ਜਾਨਾਂ ਏਂ।
 ਪੰਜਾਬ ਵਿਰਸੇ.....

ਰੋਂਦ ਨਾ ਮਾਰੀਂ ਨਾਲ ਭਰਾਵਾਂ।
 ਭੱਜੀਆਂ ਗਲ ਨੂੰ ਆਉਣੀਆਂ ਬਾਂਹਵਾਂ।
 ਦੱਸ ਤੂੰ 'ਹਿਰਦੇ' ਕਿਉਂ ਆਪਣੀ
 ਮਾਂ ਨਾਲ ਵੈਰ ਵਧਾਈ ਜਾਨਾਂ ਏਂ।
 ਪੰਜਾਬ ਵਿਰਸੇ.....

ਫੁੱਲ ਗੁਲਾਬੀ

ਖਿੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਫੁੱਲ ਗੁਲਾਬੀ, ਸਹਿ ਕੇ ਸੌ-ਸੌ ਸਖਤੀਆਂ।
 ਜਿਸਮ ਦੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ, ਮਨ 'ਚ ਮਾਨਣ ਮਸਤੀਆਂ।

ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਣਜਾਰਿਆਂ ਦੇ, ਕਾਫਿਲੇ ਕਈ ਟੁਰ ਗਏ।
 ਸਮਿਆਂ ਦੀ ਦੀਵਾਰ ਤੇ ਨਾਂ, ਲਿਖ ਕੇ ਆਪਣਾ ਮੁੜ ਗਏ।
 ਗੁੰਦ ਲਈਆਂ ਮੌਤ ਨੇ ਸਨ ਜੋ, ਜਿੰਦਾਂ ਤੱਤ-ਭੜੱਥੀਆਂ।
 ਖਿੜਦੇ

ਜੂਨ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਜੋ ਪੈ ਜਾਂਦੇ, ਗੂੰਜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਦਾ।
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਰ ਬੋਲ 'ਚੋਂ, ਦਿਸਦੀ ਮਹੁੱਬਤ ਦੀ ਅਦਾ।
 ਠੇਲ੍ਹੇ ਦਿੰਦੇ ਸਾਗਰਾਂ ਵਿਚ, ਕਾਗਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਸਤੀਆਂ।
 ਖਿੜਦੇ

ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੀ ਕਿਸਮਤ 'ਚ ਲਿਖਿਆ, ਟੁੱਟਣਾ ਉਸ ਇਕ ਦਿਨ।
 ਆਏ ਨੇ ਸਾਰੇ ਲਿਖਾ ਕੇ, ਮੋਹਲਤਾਂ ਵੀ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ।
 ਉੱਠਣੀਆ ਸਭ ਅਰਬੀਆਂ ਨੇ, ਵਕਤੀਆਂ, ਬੇ-ਵਕਤੀਆਂ।
 ਖਿੜਦੇ... ..

ਪੁੱਪਾਂ, ਛਾਂਵਾਂ, ਔੜਾਂ-ਸੌੜਾਂ, ਵਿਚ ਗ਼ਰੀਬੀ ਭੋਗਦੇ।
 ਕਲਮਾਂ ਵਾਲੇ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦੇ, ਟੁੱਕਰ ਖਾਣਾ ਲੋਚਦੇ।
 ਟੁੱਕਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਦਾਦ' ਦੇ ਨਾਲ, ਝੋਲੀਆਂ ਨੇ ਭਰਤੀਆਂ।
 ਖਿੜਦੇ

ਮੌਨ ਦੇ ਪਲ ਧਾਰ ਲਈਏ, ਦੁੱਖ ਦੇਣੀ ਇਸ ਖਬਰ 'ਤੇ।
ਬਾਲੀਏ ਜਾ ਕੇ ਦੀਵੇ ਚੱਲੋ, ਮੋਈ ਕਲਮ ਦੀ ਕਬਰ 'ਤੇ।
ਬੇਪਛਾਣੇ ਰਹਿ ਜਾਣ ਨਾ, ਕਬਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਈਏ ਤੱਖਤੀਆਂ।
ਖਿੜਦੇ... ..

ਘਰ ਗਵਾ ਕੇ ਵੀ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ, ਰੱਖਿਆ ਜਜ਼ਬਾ ਅਬਾਦ।
ਸੱਚ ਲਿਖਦੇ ਮਰ ਗਏ ਜੋ, ਕਲਮਾਂ ਵਾਲੇ ਜਿੰਦਾਬਾਦ।
ਕਿੰਨੇ ਕੌਮਲ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਨੇ, ਝੱਲੀਆਂ ਨੇ ਸਖ਼ਤੀਆਂ।
ਖਿੜਦੇ... ..

ਵੇਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਉਹ 'ਹਿਰਦੇ', ਲੋਕਤਾ ਨੂੰ ਭਟਕਦੇ।
ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਦੱਸਣ ਲਈ ਉਹ ਤਾਂ, ਖੁਦ ਖੱਲਾਅ ਵਿਚ ਲਟਕਦੇ।
ਨੇਕ-ਬਖ਼ਤਾਂ ਨੇ ਹੀ ਸਹੀਆਂ, ਦੋਸਤੋਂ ਕਮਬਖ਼ਤੀਆਂ।
ਖਿੜਦੇ

ਸ਼ਾਹਕਾਰ

ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਹੈ ਔਰਤ, ਹਰ ਔਰਤ ਵਿਚ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ।
ਮਮਤਾ ਦੀ ਇਹ ਸੁੱਚੀ ਮੂਰਤ, ਧੁੱਪਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਛਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ।

ਧਰਤੀ ਵੀ ਇਕ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ, ਏਦਾਂ ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਕਈ ਨੇ।
ਮਾਂ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ, ਮਾਂ 'ਹਿਰਦੇ' ਵਿਚ, ਮਾਂ ਪਿਆਰੀ ਦੇ ਧਾਮ ਕਈ ਨੇ।
ਮਾਂ, ਭੈਣ, ਧੀ, ਨਾਨੀ, ਦਾਦੀ, ਬੋਹੜ ਦੀ ਠੰਢੜੀ ਛਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ ।
ਮਮਤਾ

ਮਮਤਾ ਦੀ ਫਿਰ ਮੂਰਤ ਬਣਦੀ, ਜਦ ਔਰਤ ਬਣਦੀ ਮਾਂ ਲੋਕੋ।
ਔਰਤ ਨਾਲ ਹੀ ਵੱਸਦੀ ਧਰਤੀ, ਤੇ ਰੌਣਕ ਲੱਗਦੀ ਹਰ ਥਾਂ ਲੋਕੋ।
ਗੋਦੀ ਵਿਚ ਜਦ ਖੇਡੇ ਬੱਚਾ, ਨਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ ।
ਮਮਤਾ

ਪਹਿਲੀ ਲੱਛਮੀ ਜੰਮਣ ਵਾਲੀ ਨੂੰ, ਲੋਕੀਂ ਨਾਰ ਸੁਲੱਖਣੀ ਕਹਿੰਦੇ।
ਇਕ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਧੀ ਜੰਮਣ ਤੇ, ਫਿਰ ਕਿਉਂ ਨਾਰ ਕੁਲੱਛਣੀ ਕਹਿੰਦੇ।
ਧੀ ਤਾਂ ਰੱਬ ਦੀ ਦਾਤ ਹੈ ਇਸਦੀ, ਨਿੰਦਾ ਕਿਉਂ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ ।
ਮਮਤਾ ।

ਮੀਆਂ-ਬੀਵੀ ਜਦੋਂ ਬਰਾਬਰ, ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।
ਦੁਨੀਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਝ ਇਕੱਲ੍ਹੀ, ਔਰਤ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ?
ਬੇ-ਔਲਾਦੀ ਔਰਤ ਹੀ ਕਿਉਂ, ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਰਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ ?
ਮਮਤਾ..... ।

ਬੰਜਰ ਕੁੱਖ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕੋਈ, ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਰ ਤਾਂ ਦਾਤ ਨਰੋਈ।
ਅੰਬਰੀਂ ਭੌਂਦੀ ਧੀ ਦੀ ਰੂਹ, ਜਦ ਚੁਣਦੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਕੋਈ।
ਸੋਹਲ ਮਲੂਕ ਜਿਹੀ ਕੋਈ 'ਹਿਰਦੇ', ਘਰ ਦੀ ਰੂਹ-ਰਵਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ ।
ਮਮਤਾ... ..

ਧੜਕਣਾਂ

ਧੀਆਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਧੜਕਣਾਂ
ਇਹ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰੋਣਕਾਂ
ਸਦਾ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਨਾ ਪੇਕੀਂ ਇਹ ਨਿਮਾਣੀਆਂ
ਜਿੱਥੇ ਜੰਮਦੀਆਂ ਓਹੀ ਘਰ ਛੱਡ ਜਾਂਦੀਆਂ
ਇਹ ਨੇ ਮਮਤਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਫਾਈਆਂ
ਇਹ ਨੇ ਬੋਹੜਾਂ ਦੀਆਂ ਠੰਢੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ ਸੋਹਣਿਓਂ!
ਧੀਆਂ ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀਆਂ ਮਾਂਵਾਂ ਸੋਹਣਿਓਂ ।

ਕੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਮੋਹ ਦਾ, ਸੰਦੇਸ਼ਾ ਆਣ ਦਿੰਦੀਆਂ
ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ, ਚੰਦੋਆ ਤਾਣ ਦਿੰਦੀਆਂ
ਘੁੰਗੀਆਂ ਦਾ ਗੁਟਕਣਾਂ ਤੇ, ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਚਹਿਕਣਾ
ਰੱਖੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਲਈ ਥਾਂਵਾਂ ਸੋਹਣਿਓਂ।
ਧੀਆਂ.....।

ਹਨ੍ਹੇਰੀਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ, ਮੀਂਹ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਏ।
ਬੁਹਿਆਂ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ, ਸਰੀਂਹ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਏ।
ਪੁੱਤਰ ਤਾਂ ਹੁੰਦੇ ਜਿਵੇਂ, ਧੁੱਪ ਜੇਠ-ਹਾੜ ਦੀ
ਧੀਆਂ ਪਿਆਰ ਵਾਲਾ ਠੰਢਾ, ਪ੍ਰਫਾਵਾਂ ਸੋਹਣਿਓਂ।
ਧੀਆਂ.....।

ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਾਂ ਨਾਲ ਘਰ-ਪਰਿਵਾਰ ਹੁੰਦੇ ਨੇ।
ਮਿੱਠੇ-ਮੇਵੇ ਇਹ ਜੀਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੁੰਦੇ ਨੇ।
ਮਿੱਠੀ ਦਾਤ ਇਹ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਸੱਚੇ ਰੱਬ ਦੀ।
ਅਣਮੁੱਲੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਤਾਂ ਦੁਆਵਾਂ ਸੋਹਣਿਓਂ ।
ਧੀਆਂ.....।

ਕਿਤੇ ਜੰਮਣੋਂ ਨਾ ਪਹਿਲਾਂ, ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕਾ ਦਿਓ।
ਨਾ ਪੰਥੂੜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਬਰਾਂ 'ਚ ਪਾ ਦਿਓ।
ਪੁੱਛੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਜਿਸ ਘਰ, ਧੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ
ਕਿਵੇਂ ਭਰਦੇ ਨੇ ਨਿੱਤ, ਹੋਕੇ ਹਾਵਾਂ ਸੋਹਣਿਓਂ।
ਧੀਆਂ.....।

ਆਉਂਦੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਕੰਜਕਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ।
ਨਾਲੇ ਤੁਹਮਤਾਂ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਧਰਦੇ।
ਘੱਲ 'ਹਿਰਦੇ' ਦੀ ਕਿਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਵਿਚਾਰਦੇ।
ਇਹ ਨਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਬਲਾਂਵਾਂ ਸੋਹਣਿਓਂ।
ਧੀਆਂ.....।

ਸੁਭਾਗਣ

ਓਸੇ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਸੁਭਾਗਣ ਨਾਰੀ।
ਜੀਹਦੀ ਘਰ ਚੱਲਦੀ ਸਰਦਾਰੀ।
ਓਹੀ ਮਨ ਭਾਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਆ।
ਭਾਂਵੇਂ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਨਾਰ ਕੁਚੱਜੀ
ਸੁਘੜ-ਸੁਆਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਆ।
ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਤ ਰਾਜੇ ਦੀ
ਬਣ ਕੇ ਰਾਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਆ।

ਜਿਸ ਦੀ ਕੋਠੀ ਹੋਵਣ ਦਾਣੇ।
ਨਾਲੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੋਣ ਨਿਆਣੇ।
ਅਕਲੋਂ ਸ਼ਕਲੋਂ ਹੋਵੇ ਕੋਝੀ,
ਹੋਵੇ ਬੱਕਰੀ ਦੇ ਬਣਾਂ ਦੀ ਬੋਝੀ,
ਭਾਂਵੇਂ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਨਾਰ ਕੁਚੱਜੀ,
ਸੁਘੜ-ਸੁਆਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਆ।
ਉਹ.....

ਹੋਵੇ ਕੋਈ ਬੱਤੀਆਂ ਅਕਲਾਂ ਵਾਲੀ।
ਪਰ ਜੇ ਹੋਵੇ ਉਹ ਕੁੱਖੋਂ ਖਾਲੀ।
ਛਿੱਬੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਊਜਾਂ ਲਾਉਂਦੇ
ਸਹੁਰੇ ਕਮਲੀ ਕਰ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ,
ਨਾ ਉਹ ਤਰਸ ਭੋਰਾ ਵੀ ਖਾਂਦੇ
ਉਹ ਜੀ-ਭਿਆਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਆ।
ਭਾਂਵੇਂ ਉਹ.....

ਭਾਂਵੇਂ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਨਿਰੀ ਕੁਚੱਜੀ।
ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਉਹ ਕੱਜੀ।
ਔਰਤ ਦਾ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤ ਗਹਿਣਾ
ਨਾਲ ਮਾਣ ਦੇ ਤੱਖਤ 'ਤੇ ਬਹਿਣਾ
ਖੱਜ-ਬੱਜ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ

ਘਰ ਦੀ ਰਾਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਆ।
ਭਾਂਵੇਂ ਉਹ.....

ਕੋਈ ਸੋਹਣੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਚਿਆਰੀ
ਆਂਦਰ ਫੁੱਟੇ ਬਿਨ ਰਹਿੰਦੀ ਲਾਚਾਰੀ
ਨੌਕਰ ਹੈ ਉਹ ਸਾਰੇ ਘਰ ਦੀ।
ਸੱਸ ਵੀ ਹੋਂਦ ਕਦੇ ਨਾ ਜਰਦੀ।
ਮਾਣ-ਤਾਣ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਾਲੀ ਵੀ
ਬਣ ਕੇ ਫੇਰ ਨਤਾਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਆ।
ਭਾਂਵੇਂ ਉਹ.....

ਕਿਉਂ ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਨੂੰ ਲੋਕੀਂ ਮਰਦੇ।
ਨਾ ਏਦਾਂ ਜਿਉਣ ਕਿਸੇ ਦਾ ਜਰਦੇ।
ਇਹ ਕੀ ਜੱਗ ਦਾ ਰਾਮ-ਰਵੀਰਾ।
ਆਂਦਰਾ ਦੇ ਉੱਤੇ ਦਿੰਦਾ ਚੀਰਾ।
ਮੰਗਵਾਂ ਪੁੱਤ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾ ਕੇ 'ਹਿਰਦੇ'
ਜੱਗ 'ਤੇ ਫੇਰ ਨਿਮਾਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਆ।
ਭਾਂਵੇਂ ਉਹ.....

ਬਣਿਆਂ ਪੁੰਨ ਦਾ ਕਾਜ਼-ਸਵਾਬ।
ਕਰੋ 'ਹਿਰਦੇ' ਦਾ ਪੂਰਾ ਖਾਬ।
ਉਸ ਵਿਚ ਵੀ ਹੈ ਮਮਤਾ ਮਾਂ ਦੀ।
ਬੋਹੜ ਦੀ ਸੰਘਣੀ ਠੰਢੀ ਛਾਂ ਦੀ।
ਇੱਥੋਂ ਢਿੱਡੋਂ ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਵੀ ਬਣ ਕੇ
ਦੋਗਲਿਆਂ ਦੀ ਢਾਢ੍ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਆ।
ਭਾਂਵੇਂ ਉਹ.....

ਕਹਾਣੀ

ਸਵਾਹ ਟੁੱਟੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਮਿਲਾ ਕੇ।
ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਪਾ ਕੇ।
ਰੱਬ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਇਹ ਲਿਖ ਕਹਾਣੀ
ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਜਿਸਨੂੰ
ਭੁੱਬ ਜਾਣੀ ਤੇ ਮਰ-ਮੁੱਕ ਜਾਣੀ।
ਪਿਆਰ

ਜੰਮੀ, ਜਾਈ ਤੇ ਗਈ ਪ੍ਰਨਾਈ।
ਬੋਝ ਸਮਝ ਕੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਲਾਹੀ।
ਧੋਬੀ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਕੇ ਰਾਜੇ ਨੇ ਵੀ
ਅਗਨ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਵਿਚ ਪਾਈ।
ਸਦੀਆਂ ਲੰਮੀ ਬਣੀ ਕਹਾਣੀ,
ਬਾਬਲ ਘਰ ਮੇਲਣ ਬਣ ਆਉਂਦੀ
ਕਹਿੰਦੇ ਜਿਸਨੂੰ ਧੀ-ਧਿਆਣੀ।
ਪਿਆਰ

ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਦੀ ਇਹ ਹਮਜੋਈ।
ਦਰਦਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਗੁੰਨੀ-ਗੋਈ।
ਨਾ ਹੀ ਜਣਦਿਆਂ ਨੇ ਅਪਨਾਈ
ਸਹੇੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨਾ ਹੋਈ
ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਅੱਗ ਪੱਕਦੀ ਘਾਣੀ,
ਇਸਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਾ ਚੱਲੇ ਕਿਧਰੇ,
ਨਾ ਸਹੁਰੇ ਨਾ ਪੇਕੇ ਤਾਣੀ?
ਪਿਆਰ

ਦੋਹਵਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਸੀਰ ਨਾ ਪਾਉਂਦੀ।
ਸਭ ਕੁਛ ਆਪਣਾ ਜਾਣ ਅਪਨਾਉਂਦੀ।
ਚਹੁੰ ਦਿਨ ਆਏ ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਬਣ ਕੇ
ਹੁੱਭ-ਹੁੱਭ ਧਰਤੀ ਪੈਰ ਨਾ ਲਾਉਂਦੀ।
ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਰੀਤ ਪੁਰਾਣੀ।
ਕਿਆ ਅਣਬੁੱਝ ਬੁਝਾਰਤ ਹੈ ਇਹ
ਲੱਗਦਾ ਕਦੇ ਨਾ ਬੁੱਝੀ ਜਾਣੀ।
ਪਿਆਰ... ..

ਸਹੁਰੇ ਘਰੋਂ ਨਾ ਏਨਾ ਸਰਦਾ।
ਅੰਤ ਕੱਛਨ ਵੀ ਮਾਪਿਆਂ ਘਰਦਾ।
ਸਾਰੀ ਉਮਰਾਂ ਜਿਸ ਘਰ ਖਾਤਰ
ਮਰ-ਮਰ ਖਪਣ ਦਾ ਏਹੋ ਪਰਦਾ।
ਕੇਹੋ ਜਿਹੀ ਤੁਸੀਂ ਰੀਤ ਚਲਾਈ
ਏਨੀ ਕੁ ਵਿਚਾਰ ਜੇ ਵਿਚਾਰਦੇ ਭਾਈ
ਰਗ ਦੁਖਦੀ ਮੈਂ ਕਾਹਨੂੰ ਸੀ ਦੁਖਾਣੀ।
ਪਿਆਰ

ਇਕ ਦਿਨ 'ਹਿਰਦੇ' ਵੀ ਮਰ ਜਾਣਾ
ਸੈਨੂੰ ਤਾਂ ਕਛਨ ਮੇਰੇ ਘਰੋਂ ਪਾਣਾ
ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਆਪੇ ਹੀ ਮੈਂ
ਲਿਖੀ ਵਸੀਅਤ ਤੁਸੀਂ ਨਿਭਾਣਾ
ਨਵੀਂ ਰੀਤ ਦੱਸ ਦੇਣੀ ਸਭ ਨੂੰ
ਮਿਲੂਗੀ ਸੋਹਬਤ ਸਭ ਨੂੰ ਥੋਨੂੰ
ਤੋੜ ਦੇਣੀ ਹਰ ਰੀਤ ਪੁਰਾਣੀ।
ਪਿਆਰ

ਵੰਗਾਂ

ਵੰਗਾਂ ਮੰਗਵਾਈਆਂ ਨੀ ਮੈਂ ਵੀਣੀਆਂ 'ਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ।
ਸਾਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਮਾਹੀ ਨੂੰ ਰਿਝਾਉਣ ਲਈ ।

ਛਣ-ਛਣ ਕਰਦੀਆਂ ਛਣਕਣ ਵੰਗਾਂ ਨੀ।
ਮਾਹੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ ਵੰਗਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਸੰਗਾਂ ਨੀ।
ਵੀਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਮਾਹੀਏ ਨੂੰ ਸੈਨਤਾਂ ਇਹ ਪਾਉਣ ਨੀ।
ਸਾਉਣ।

ਘਰ ਮਾਹੀ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਵੰਗਾਂ ਦੀ ਹੀ ਲੋਰ ਏ।
ਘਟਾ ਘਨਘੋਰ ਮਹਿਲੀਂ ਨੱਚੇ ਮਨ ਦਾ ਮੋਰ ਏ।
ਸੱਜਰਿਆਂ ਚਾਵਾਂ ਤਾਈਂ ਹੋਰ ਉਕਸਾਉਣ ਨੀ।
ਸਾਉਣ।

ਛੁੱਟੀ ਕੱਟ ਮਾਹੀ ਮੇਰਾ ਤੁਰ ਗਿਆ ਲਾਮ ਨੀ।
ਹੋਈ ਏ ਡਰਾਉਣੀ ਉਹਦੇ ਬਿਨ ਕਾਲੀ ਸ਼ਾਮ ਨੀ।
ਕੌਣ ਹੁਣ ਆਖੂ ਮੈਨੂੰ ਵੰਗਾਂ ਛਣਕਾਉਣ ਲਈ।
ਸਾਉਣ ।

ਘਰ ਆਉਣਾ ਉਹਦਾ ਲੱਗੇ ਜਿਵੇਂ ਸੱਜਰਾ ਸਨੇਹ ਨੀ।
ਉਹ ਤਾਂ ਚਲਾ ਗਿਆ ਅੱਧੀ ਬੁੱਝੀ ਛੱਡ ਕੇ ਤੋਹ ਨੀ।
'ਹਿਰਦੇ' ਕਦੋਂ ਆਉ ਮੇਰੀ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ।
ਸਾਉਣ ।

ਸੌਲੀ ਸ਼ਾਮ

ਫੁੰਘੀ ਸੌਲੀ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਸੋਹਣਾ ਸੱਜਣ ਮੁਹਾਰਾਂ ਮੋੜੇ।
ਮੂੰਹੋਂ ਮਿੱਠੇ ਬੋਲ ਬੋਲ ਕੇ, ਸਾਰੇ ਦੁੱਖ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤੋੜੇ।

ਉਹਦੇ ਇਤਰ ਭਰੇ ਸਾਹਾਂ ਵਿਚ ਪਿਆ ਤਨ-ਮਨ ਮਹਿਕੇ ਮੇਰਾ।
ਛੋਹ ਉਹਦੀ ਨਿੱਘੜੀ ਜਿਹੀ ਪਾ ਕੇ ਰੂਪ ਹੋਰ ਤਪੇ ਪਿਆ ਮੇਰਾ।
ਮੈਂ ਤਾਂ ਝੱਲੀ-ਝੱਲ-ਵਲੱਲੀ ਸਗੋਂ ਕਰਦੀ ਆਂ ਮਾਹੀ ਨਾਲ ਝੋੜੇ।
ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਮਾਹੀਏ ਦੇ ਹੁਣ ਆ ਕੇ ਕੌਣ ਮੇਰੇ ਝਗੜੇ ਨਬੋੜੇ।
ਫੁੰਘੀ.....

ਮਮਟੀ ਉੱਤੋਂ ਲਾਹ ਕੇ ਚੰਨ, ਉਹ ਮੇਰੇ ਮੱਥੇ ਆਣ ਸਜਾ ਦੇਵੇ।
ਤਾਰੇ ਲਾਹ ਕੇ ਅੰਬਰ ਦੇ ਸਾਰੇ, ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਵਿਛਾ ਦੇਵੇ।
ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਕਮਲੀ ਹੋਈ ਮੈਂ ਤਾਂ, ਨੱਚ-ਨੱਚ ਆਵਾਂ ਪਈ ਖੋੜੇ।
ਮਾਹੀਆ ਰੂਹ ਦੇ ਹਾਣ ਦਾ ਨੀ, ਮੇਰੇ ਚਾਨਣ ਭਰਦਾ ਵਿਹੜੇ।
ਫੁੰਘੀ.....

ਅੰਬਰੋਂ ਜਦੋਂ ਅੱਜ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਿਆ, ਸਾਡੇ ਬਾਗੀਂ ਚੰਬਾ ਖਿੜਿਆ।
ਹੱਥੀਂ ਤੋੜ ਚੰਬੇ ਦੀ ਕਲੀਆਂ, ਮੇਰੇ ਜੂੜੇ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਗਜਰਾ ਜੜਿਆ।
ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਵਿਛਾ ਕੇ ਮਖਮਲ, ਹੱਥ-ਕੰਗਣੀ ਪਾ ਲਾਵੇ ਗੋੜੇ।
ਮੈਂ ਵਿੱਚ ਖਿਆਲਾਂ ਅੰਬਰੀਂ ਉੱਡਜਾਂ, ਝੁੰਮਰ ਪਾਵਾਂ ਵਿਹੜੇ।
ਫੁੰਘੀ.....

ਬਾਗੀਂ ਸਾਡੇ ਨਹਿਰ ਵਗੋਂਦੀ, ਵਿਚ ਝੁੰਡ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਭਾਰੇ।
ਰਲ-ਮਿਲ ਸਈਆਂ ਪੀਘਾਂ ਪਾ ਕੇ, ਆਈਆਂ ਲੈਣ ਹੁਲਾਰੇ।
ਖਿੜੇ ਬਗੀਚੇ ਅਰਸਾਂ 'ਤੇ, ਖੁਸ਼ਬੋਈਆਂ ਫੁੱਲ ਤਰੇੜੇ।
ਬੁੱਕਾਂ ਭਰ-ਭਰ ਵੰਡੇ ਪਈ 'ਹਿਰਦੇ', ਮਹਿਕਾਂ ਲੱਦੇ ਖੋੜੇ।
ਫੁੰਘੀ.....

ਹੁੰਗਾਰੇ

ਸਾਥ ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਮਾਹੀਆ ਨੂਰ ਨਜ਼ਾਰੇ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਣੇ।
ਤੂੰ ਪਾਈ ਜਾਈਂ ਬਾਤਾਂ ਮੇਰੇ ਹੁੰਗਾਰੇ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਣੇ।

ਰੁੱਤ ਆ ਗਈ ਏ ਪਿੱਪਲਾਂ ਉੱਤੇ ਪੀਘਾਂ ਪਾਉਣ ਦੀ।
ਅੱਧ ਅਸਮਾਨਾਂ ਤਾਈਂ ਰਲ ਕੇ ਪੀਂਘ ਝੂਟਾਉਣ ਦੀ।
ਸਾਥ ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਮਾਹੀਆ ਪੀਂਘ-ਹੁਲਾਰੇ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਣੇ।
ਤੂੰ।

ਤੋਲ 'ਚ ਧੋਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਜਿਹਾ ਤੇਰਾ ਮੁੱਖ ਹਾਣੀਆਂ ਵੇ।
ਤੈਨੂੰ ਵੇਖ-ਵੇਖ ਲੱਥਦੀ ਨਾ ਮੇਰੀ ਭੁੱਖ ਹਾਣੀਆਂ ਵੇ।
ਤੈਨੂੰ ਵੇਖੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰੀਤ ਫੁਹਾਰੇ ਨਹੀਂ ਫੁੱਟਣੇ।
ਤੂੰ.....

ਮੇਰਿਆ ਵੇ ਸਰਦਾਰਾ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਸਰਦਾਰਨੀ ਆਂ।
ਤੇਰਿਆਂ ਖੰਭਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਅੰਬਰ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰਨੀ ਆਂ।
ਤੇਰੇ ਰਾਜ 'ਚ ਸੁੱਖਾਂ ਭਰੇ ਹੁਲਾਰੇ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਣੇ।
ਤੂੰ

ਨੈਣਾਂ ਤੇਰਿਆਂ ਦਾ ਜਾਦੂ ਸਾਡੇ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਬੋਲਦਾ।
ਤੇਰਾ ਜ਼ਹਿਰੀ ਇਸ਼ਕ ਅਵੱਲਾ ਸਾਡੀ ਰਗ-ਰਗ ਟੋਲਦਾ।
ਤੇਰੇ ਕੀਲੇ ਹੁਣ ਤਾਂ ਨਾਗ ਪਟਾਰੀਓਂ ਨਹੀਂ ਛੁੱਟਣੇ।
ਤੂੰ

ਸਿਰ ਤੇਰੇ ਦੀ ਖੈਰ ਮੈਂ ਮਾਹੀਆ ਦਿਲ ਤੋਂ ਮੰਗਦੀ ਆਂ।
ਸੱਭ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਪਿਆਰਾ ਕਹਿੰਦੀ ਨਾ ਸੰਗਦੀ ਹਾਂ।
ਜਨਮ-ਜਨਮ ਤੱਕ 'ਹਿਰਦੇ' ਦੇ ਧਾਰੇ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਣੇ।
ਤੂੰ.....

ਲੋਕ-ਤੱਥ

ਪੱਲੇ ਹੋਵੇ ਸੱਚ ਤਾਂ ਕੋਠੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਨੱਚ ਲਈਏ।
ਬੁਰੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਹਰ ਵੇਲੇ ਹੀ ਪਾਸਾ ਵੱਟ ਲਈਏ।

ਜਿਉਂ ਫੁੱਕਰਾਂ ਅਤੇ ਫੁਕੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਤਾਰਦੀਆਂ।
ਇਉਂ ਦੁਖੀ ਦਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਲੋਕੋਂ ਹਾਵਾਂ ਮਾਰਦੀਆਂ।
ਬੇ-ਔਲਾਦ ਦੀ ਬਦ-ਦੁਆ ਤੋਂ ਹਰਦਮ ਬਚ ਰਹੀਏ।
ਬੁਰੀ

ਸਾਊ ਪੁੱਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਇੱਕੀ ਕੁੱਲਾਂ ਤਾਰਦੀਆਂ।
ਕਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਗਾਲਦੀਆਂ।
ਨੇਕ ਏਕ ਦੀ ਚਾਹਨਾਂ ਸਦਾ ਹੀ ਮਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਲਈਏ।।
ਬੁਰੀ

ਜਿਹੜੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂਓਂ ਸਤਿਕਾਰਦੀਆਂ।
ਕੰਡੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠਾਂ ਆਪ ਖਿਲਾਰਦੀਆਂ।
ਚੰਗੇ ਗੁਣ ਸੰਸਕਾਰ ਸਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਲਈਏ।
ਬੁਰੀ

ਆਪਣੀ ਨਾਰ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਨੇ ਲਹਿਰਾਂ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ।
ਮਾਣ ਗੁਆ ਦਿੰਦੀਆਂ ਨੇ ਸੇਜਾਂ ਦੂਜੀ ਨਾਰ ਦੀਆਂ।
ਉੱਚਾ-ਸੁੱਚਾ ਹਰਦਮ ਹੀ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਰੱਖ ਲਈਏ।
ਬੁਰੀ

ਜੇ ਚੂਹੇ ਦੌੜ 'ਚ ਪੈ ਕੇ ਲੋਕ ਜ਼ਮੀਰਾਂ ਮਾਰ ਲੈਂਦੇ।
ਆਪਣੇ-ਆਪ ਮਾਰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਚੈਨ-ਕਰਾਰ ਲੈਂਦੇ।
ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਚੂਹੇ-ਦੌੜ ਤੋਂ ਹੱਟ ਕੇ ਜਾ ਬਹੀਏ।
ਬੁਰੀ

ਰੌਸ਼ਨ ਕਦੇ ਸਵੇਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਮੰਦ ਕਰਤੂਤਾਂ ਦੀ।
ਨ੍ਹੇਰੀ ਰਾਤ 'ਚ ਜੂਨ ਭੋਗਦੇ ਲੋਕ ਤਾਂ ਭੂਤਾਂ ਦੀ।
ਝੂਠ ਫ਼ਰੋਬ ਦੀ ਦਲ-ਦਲ 'ਹਿਰਦੇ' 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਲਈਏ।
ਬੁਰੀ

ਦੁਨੀਆਂ

ਸੱਜਣਾ ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਬਹੁਰੰਗੀ ਏ।
ਕਿਤੇ ਢੰਗ ਦੀ ਕਿਤੇ ਬੇਢੰਗੀ ਏ।
ਘੱਟ ਬੁਰੀ ਤੇ ਬਹੁਤੀ ਚੰਗੀ ਏ।
ਪਈ ਵੱਸਦੀ ਫਿਰ ਵੀ ਰੰਗੀ ਏ।

ਕਿਤੇ ਪ੍ਰੀਤ ਮੁਹੱਬਤ ਪਲਦੀ ਏ।
ਕਿਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਫਿਰਦੀ ਛਲਦੀ ਏ।
ਕਿਤੇ ਅਮਨ-ਅਹਿੰਸਾ, ਜੰਗੀ ਏ।
ਇਹ.....
ਛੱਤੀ ਭੋਜਨ 'ਤੇ ਨੱਕ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਕੋਈ।
ਫਿਰੇ ਰੱਜਿਆਂ ਤਾਈਂ ਖਵਾਉਂਦਾ ਕੋਈ।
ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਤੁਰਸ਼ੀ ਤੰਗੀ ਏ।
ਇਹ.....
ਕਿਤੋਂ ਖੋਹਦਾ ਕਿਤੇ ਲੁਟਾਉਂਦਾ ਏ।
ਕੋਈ ਖੱਟਦਾ ਕੋਈ ਗਵਾਉਂਦਾ ਏ।
ਕੋਈ ਦੁਸ਼ਮਨ ਹੈ ਕੋਈ ਸੰਗੀ ਹੈ।
ਇਹ।
ਭਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰਦੀ ਏ।
ਭੁੱਖਿਆਂ ਦੀ ਤਲੀ ਨਾ ਧਰਦੀ ਏ।
ਮਤਲਬ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਡੰਗੀ ਏ।
ਇਹ।
ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਹੈ ਧਨਵਾਨਾਂ ਦੀ।
ਤਕੜੇ, ਮਾੜੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੀ।
ਕਿਤੇ ਰਾਜਾ ਏ ਕਿਤੇ ਭੰਗੀ ਏ।
ਇਹ.....
'ਹਿਰਦੇ' ਦਇਆ ਵਸਾਈ ਚੱਲ।
ਦਸਵੰਦ ਨੇਕ ਥਾਂ ਲਾਈ ਚੱਲ।
ਕੋਈ ਰਹਿਣੀ ਫਿਰ ਨਾ ਤੰਗੀ ਏ।
ਇਹ.....।

ਮੇਘਲਾ

ਜਾ ਮੇਘਲਾ ਵੇ
ਮੇਰੇ ਬਾਬਲੇ ਦੇ ਵਿਹੜੇ
ਠੰਢੀਆਂ ਫੁਹਾਰਾਂ ਪਾਈਂ ਜਾ
ਸਾਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਜਾ ਕੇ
ਰੋਣਕਾਂ ਤੂੰ ਬਾਪ ਵੇਹੜੇ ਲਾ।

ਦਿਲ ਬਾਬਲੇ ਦਾ ਧੁਖੇ
ਹਿੱਕ ਅੰਮੜੀ ਦੀ ਮੱਚੇ
ਕੋਈ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਵੀਂ ਜਾ
ਹੋਵੇ ਪੇਕਿਆਂ ਦਾ ਸਦਾ ਹੀ ਭਲਾ।
ਜਾ

ਘਰ ਪੇਕਿਆਂ ਦਾ ਸੁਖੀ
ਹੋਵੇ ਅੰਮੜੀ ਨਾ ਦੁਖੀ
ਸੁਖੀ ਜੇ ਵਸੋਂਦੀਆਂ ਧੀਆਂ
ਮੇਰੇ ਬਾਬਲੇ ਨੂੰ ਮਿੱਠੇ-ਮਿੱਠੇ ਸਾਹ।
ਜਾ.....

ਆਹਾਂ ਸਾਂਭ ਰੱਖਨੀ ਆਂ।
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਨੀ ਆਂ
ਦਿਲੇ ਦਿਆਂ ਦਰਦਾਂ ਦਾ ਤਾਅ।
ਦੇਵੀਂ ਖੈਰਾਂ ਦਾ ਪੈਗਾਮ ਪੁਚਾਅ।
ਜਾ.....

ਉਡੀਕਦੀ ਆਂ ਵੀਰਿਆਂ ਨੂੰ
ਸੂਹੇ-ਸੂਹੇ ਚੀਰਿਆਂ ਨੂੰ
ਖਿਡਾਉਣ ਦਾ ਭਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਚਾਅ
ਤਾਂ ਹੀ ਭਾਬੀਆਂ ਦਾ ਤੱਕਨੀਆਂ ਰਾਹ।
ਜਾ.....

ਰਾਵੀ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵੇ
ਵੱਸਦੀ ਮੈਂ ਸੁਖੀ ਆਂ ਵੇ
ਮੈਨੂੰ ਬਲਾਂ ਵਾਲਾ ਤਾਪ ਨਾ ਵਿਖਾ
ਏਥੋਂ ਇੰਦਰ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਂਦਾ ਜਾ।
ਜਾ.....

ਭਾਵੇਂ 'ਹਿਰਦੇ' 'ਚ ਖੱਲਾਅ ਨੇ
ਪਰ ਤੂੰ ਦਿਲ 'ਚ ਦੁਆ ਲੈ
ਬੁੱਲੀਆਂ 'ਤੇ ਹਾਸੇ ਲੈ ਸਜਾ
ਦੇਵੀਂ ਮੱਕੀ ਵਾਂਗੂੰ ਖਿੜ ਕੇ ਵਿਖਾ।
ਜਾ.....

ਸਾਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ

ਆਇਆ ਸਾਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ, ਸ਼ੇਰ ਬੱਦਲਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ।
ਸਹਿਮੇ ਜਿੰਦੜੀ ਮਲੂਕ ਮਾਰੀ, ਅਜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਉੱਤੋਂ ਨੂਰੀਆਂ ਨੇ ਰਾਤਾਂ, ਚੰਨ ਬੱਦਲੀ ਦੇ ਓਹਲੇ।
ਬਿਜਲੀਆਂ ਚਮਕ ਡਰਾਉਣ, ਦਿਲ ਖਾਏ ਹਿਚਕੋਲੇ।
ਉਹਨੇ ਆਉਣ ਦੀ ਤਾਰੀਕ ਦਾ ਤਾਂ, ਖਤ ਵੀ ਨੀ ਪਾਇਆ।
ਆਇਆ.....।

ਜਿੰਦ ਬਿਰਹਾ ਦੀ ਮਾਰੀ, ਝੜੀ ਸਾਉਣ ਦੀ 'ਚ ਬੋਲੇ।
ਕਿਤੇ ਮਾਰੀ ਅੱਜ ਆ ਕੇ, ਝੁਲੇ ਬਾਹਾਂ ਦੇ ਹਿੰਡੋਲੇ।
ਤੇਰੀ ਦੀਦ ਦੀ ਮੁਰੀਦ, ਸੋਹਣਾ ਰੂਪ ਮੁਰਝਾਇਆ।
ਆਇਆ.....।

ਬਾਗੀ, ਮੋਰ ਤੇ ਪਪੀਹੇ, ਨਾਲੇ ਬੋਲਦੀਆਂ ਕੋਇਲਾਂ।
ਚੁੰਨੀ ਉੱਡ-ਉੱਡ ਜਾਵੇ, ਕਰੇ ਬੱਦਲੀ ਕਲੋਲਾਂ।
ਟੂਣੇਹਾਰੀਆਂ ਰੁੱਤਾਂ ਨੇ, ਸਾਰਾ ਵਿਹੜਾ ਨਸ਼ਿਆਇਆ।
ਆਇਆ.....।

ਹੋ ਜਾਵਾਂ ਨੂਰੋ-ਨੂਰ, ਜੇ ਕਿਤੇ ਕੰਤ ਹੱਸੇ ਖੇਡੇ ਬੋਲੇ।
ਮਸਤ ਪੌਣਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਚਹਿਕੇ, ਰਸ ਜਿੰਦਗੀ 'ਚ ਘੁੱਲੇ।
ਗੀਤ 'ਹਿਰਦੇ' ਨੇ ਗਾਉਣੇ, ਵਸਲਾਂ ਦਾ ਵੇਲਾ ਆਇਆ।
ਆਇਆ.....।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਕੋੜ੍ਹ

ਭੈੜੇ ਮਨ ਨੂੰ ਤੂੰ ਮੋੜ, ਲਾਹ ਦੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਕੋੜ੍ਹ।
ਫੇਰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ, ਨਾ ਜਵਾਨੀ ਐਵੇਂ ਰੋੜ੍ਹ।

ਘਰੋਂ ਝਿੜਕਾਂ ਤੂੰ ਖਾਵੇਂ, ਕਿਤੇ ਕਦਰ ਨਾ ਪਾਵੇਂ।
ਨਾ ਹੀ ਮਿਲੇ ਕਿਤੇ ਢੋਈ, ਐਵੇਂ ਧੱਕੇ-ਧੋੜੇ ਖਾਵੇਂ।
ਤੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਬਦਨਾਮੀ, ਹਰ ਥਾਂ, ਗਲੀ ਹਰ ਮੋੜ।
ਫੇਰ.....

ਵੇ ਤੂੰ ਸਾਰੀ ਹੀ ਕਮਾਈ, ਜਾਵੇਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲਾਈ।
ਨਸ਼ਾ ਢਿੱਡ ਦਾ ਹੀ ਮਾੜਾ, ਉੱਤੋਂ ਲੋਹੜੇ ਦੀ ਮੰਗੁਈ।
ਇੰਜ ਬਣ ਨਾ ਸੁਦਾਈ, ਤੈਨੂੰ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ।
ਫੇਰ.....

ਘਰ ਆਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਤਾਬ, ਇਸ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਉਜਾੜੇ।
ਕਦੇ ਠਾਣੇ ਕਦੇ ਜ਼ੋਲ੍ਹ, ਰੋਜ਼ ਪੈਂਦੇ ਨੇ ਪੁਆੜੇ।
ਨਿੱਤ ਵਿਹਲੜਾਂ ਦੀ ਢੁਠੀ, ਬਹਿ ਕੇ ਕਰੋਂ ਜੋੜ-ਤੋੜ।
ਫੇਰ.....

ਜਿੰਦ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਖਾਧੀ, ਕੱਟਦੀ ਏ ਦਿਨ ਥੋੜ੍ਹੇ।
ਹੁੰਦੇ ਅੰਤ ਉਹ ਨਿਰਾਸ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇੰਜ ਦਿਲ ਰੋੜ੍ਹੇ।
ਛੇਤੀ ਹਾਰ ਜਾਣੀ 'ਹਿਰਦੇ' ਤੂੰ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਦੋੜ।
ਫੇਰ.....

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਕੋਹੜ-੨

ਕੋੜ੍ਹ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨੂੰ ਗਲੋਂ ਲਾਹ ਦੇ ਹਾਣੀਆ।
ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਸੁਰਗ ਤੂੰ ਬਣਾ ਦੇ ਹਾਣੀਆ।

ਕਦੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੂੰ ਫੈਲ-ਫੁਬੀਲਾ ਸੋਹਣਿਆਂ।
ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਸਾਰਾ ਕਬੀਲਾ ਸੋਹਣਿਆਂ।
ਤੇਰਾ ਹਰ ਕੰਮ ਬੜਾ ਸੀ ਜੋਸ਼ੀਲਾ ਸੋਹਣਿਆਂ।
ਤੈਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਰੱਖ ਤਾ ਰੁਲਾ ਕੇ ਹਾਣੀਆਂ।
ਦੇਸ਼.....

ਪਹਿਲਾਂ ਸੌਂਕ-ਸੌਂਕ ਵਿਚ ਸੀ ਤੂੰ ਖਾਣ ਲੱਗਿਆ।
ਫੇਰ ਗਿਰਵੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੀ ਤੂੰ ਪਾਣ ਲੱਗਿਆ।
ਕਾਹਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਗਤੇ ਬਨਾਣ ਲੱਗਿਆ।
ਗੱਲ ਸੁਣ ਮੇਰੀ ਜ਼ਰਾ ਕੰਨ ਲਾ ਕੇ ਹਾਣੀਆ।
ਦੇਸ਼.....

ਹੁਣ ਤਾਂ ਤੂੰ ਅਜੇ ਚੰਨਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਨਾਂ ਏਂ।
ਚੌੜ-ਚੌੜ ਵਿਚ ਤੁਰਿਆ ਨਰਕ ਵੱਲ ਜਾਨਾਂ ਏਂ।
ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਖਾ ਲਿਆ ਕੁੱਲ ਈ ਜ਼ਮਾਨਾ ਏਂ।
ਤੈਨੂੰ ਜਾਣੈ ਇਹਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਖਾ ਵੇ ਹਾਣੀਆਂ।
ਦੇਸ਼.....

ਹੋਣੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਜਿਹਨੂੰ ਪਾਂਦੀ ਏ।
ਲਾੜੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਉਹਨੂੰ ਰਾਂਦੀ ਏ।
ਘਰ ਖੰਡਰ ਬਣਾ ਕੇ ਤੁਰ ਜਾਂਦੀ ਏ।
ਭੈੜੀ ਲੱਤ ਨੂੰ ਤੂੰ ਛੱਡ ਗਲੋਂ ਲਾਹ ਕੇ ਹਾਣੀਆਂ।
ਦੇਸ਼.....

ਨਸ਼ੇ ਖਾਣਾ ਤਾਂ ਮੌਤ ਦੀ ਚੱਕੀ ਏ।
ਲਾਹਾ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਫਕਤ ਤਰੱਕੀ ਏ।
ਨਾ ਜਿੰਦ ਰਵ੍ਹੇ ਕਦੇ ਪਿੰਜਰੇ 'ਚ ਡੱਕੀ ਏ।
ਇਹ ਛੱਡੂ ਤੈਨੂੰ ਅਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਲਾਹ ਕੇ ਹਾਣੀਆਂ।
ਦੇਸ਼.....

ਫੁੱਲ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਫੇਰ ਨਹੀਂ ਓਂ ਖਿਲਣਾ ਕਦੇ।
ਜਿਉਣ ਬੰਦੇ ਵਾਲਾ ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਓਂ ਮਿਲਣਾ ਕਦੇ।
ਅਜੇ ਵੇਲਾ ਹੈ ਤੂੰ ਛੱਡ ਐਂਵੇਂ ਦਿਲ ਨਾ ਕਦੇ।
ਤੈਨੂੰ 'ਹਿਰਦੇ' ਵੀ ਰੱਖੂ ਗਲ ਲਾ ਕੇ ਹਾਣੀਆਂ।

ਸੁਣ ਵੇ ਜੱਟਾ

ਜੱਟਾ ਕਿਉਂ ਕਰਨਾ ਏਂ ਪੁੱਠੇ ਕਾਰੇ।
ਚਾਦਰ ਦੇਖ ਨਾ ਪੈਰ ਪਸਾਰੇਂ।
ਦਰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਖੋਲੇ ਸਾਰੇ।
ਕਿਵੇਂ ਹੋਣਗੇ ਵਾਰੇ-ਨਿਆਰੇ।

ਤੇਰੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤ ਵੀ ਰੁਲ ਜਾਣੇ।
ਚਾਅ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਡੁੱਲ੍ਹ ਜਾਣੇ।
ਭੁੱਲ ਗਏ ਤੈਨੂੰ ਫਰਜ਼ ਨੇ ਸਾਰੇ।
ਜੱਟਾ.....

ਚੁੱਕ-ਚੁੱਕ ਕੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿਆਹ ਰਚਾਵੇਂ।
ਡੀ ਜੇ 'ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੰਗੀਆਂ ਨਚਵਾਵੇਂ।
ਪਿਓ-ਪੁੱਤ ਪੀ-ਪੀ ਕੇ ਮਾਰੋ ਲਲਕਾਰੇ।
ਜੱਟਾ.....

ਹਰ ਸਾਲ ਫਸਲ ਤੇਰੀ ਤਾਂ ਲੱਖ ਦੀ ਹੋਵੇ।
ਤੂੰ ਦੋ ਲੱਖ ਉੱਤੋਂ ਦੀ ਹੋਰ ਚੁੱਕ ਖਲੋਵੇਂ।
ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਪਿਛਲੇ ਵੀ ਨਾ ਕਰਜ਼ ਉਤਾਰੇਂ।
ਜੱਟਾ.....

ਸੁੰਨੀਆਂ ਤੇਰੇ ਖੂਹ ਦੀਆਂ ਮੋਣਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ।
ਝੱਲਿਆਂ ਤੈਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਲੋਚਾਂ ਚੜ੍ਹੀਆਂ।
ਸਫੇਦ-ਪੋਸ਼ ਬਣ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇਂ ਵੱਟ ਕਿਨਾਰੇ।
ਜੱਟਾ.....

ਮਾਲ-ਡੰਗਰ ਰਹਿੰਦਾ ਤੇਰਾ ਖੜ੍ਹਾ ਏ ਭੁੱਖਾ।
ਤੂੰ ਮਾਰੇ ਘੁਰਾੜ੍ਹੇ ਧੁੱਪਾਂ ਚੜ੍ਹੀਆਂ ਤੱਕ ਸੁੱਤਾ।
ਦੱਸ ਖਾਂ ਤੇਰੇ ਏਦਾਂ ਹੋਣਗੇ ਕਿਵੇਂ ਗੁਜ਼ਾਰੇ।
ਜੱਟਾ.....

ਅਕਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਹ ਤੇ ਰੱਜ ਕੇ ਖਾਹ।
ਇਹ ਨਾਹਰਾ ਤੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਾ ਮਨੋਂ ਭੁਲਾ।
ਸੱਜਣਾਂ ਤੇਰੇ ਫੇਰ ਹੋਣਗੇ ਵਾਰੇ-ਨਿਆਰੇ।
ਜੱਟਾ.....

ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਹੈਂ ਤੂੰਹੀ ਅੰਨਦਾਤਾ।
ਤੂੰ ਅੰਨ-ਭੰਡਾਰੀ ਤੇ ਹੈਂ ਕਰਮ ਬਿਧਾਤਾ।
ਖੇਤੀ ਉਪਜਾਉਨੈਂ ਤੂੰ ਤੇ ਖਾਂਦੇ ਨੇ ਸਾਰੇ।
ਜੱਟਾ.....

ਹੱਥੀਂ ਆਪਣੇ ਕਰਨੀ ਤੂੰ ਕਿਰਤ ਭੁਲਾ ਨਾ।
ਭਈਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਮੁਖਤਾਰ ਬਣਾ ਨਾ।
ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪਣੇ ਘਰਦੇ ਛੱਤ ਚੁਬਾਰੇ।
ਜੱਟਾ.....

ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਾਂਭ ਲੈ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨ ਨਵਾਬੀ।
ਤੁਸੀਂ ਸੀ ਦੁੱਧ ਮੱਖਣਾਂ ਨਾਲ ਪਲੇ ਪੰਜਾਬੀ।
ਕਿਉਂ ਤਰਸੇ ਚਾਹ ਨੂੰ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਵੀਚਾਰੇ।
ਜੱਟਾ

‘ਹਿਰਦੇ’ ਨੀ ਉੱਠ ਕੇ ਤੂੰ ਵੀਂ ਪੜ੍ਹ ਲੈ ਬਾਣੀ।
ਤੜਕੇ ਉੱਠ ਕੇ ਪਾ ਲੈ ਚਾਟੀ ਵਿਚ ਮਧਾਣੀ।
ਘਰ ਦੇ ਵਿਚ ਗੂੰਜੇ ਬਾਣੀ ਜਦੋਂ ਹੋਣ ਅਜੇ ਜਗਦੇ ਤਾਰੇ।
ਜੱਟਾ.....

ਗਿੱਲੀ ਮਿੱਟੀ

ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਮਿੱਟੀ ਗਿੱਲੀ ਨੀ।
ਇਹਨੂੰ ਗੋ ਲੈ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਨੀ।
ਤੂੰ ਬੱਚੜੇ ਦਾ ਦਿਲ ਤੋਲੀ ਨੀ।
ਬਹੁਤੇ ਉੱਚੜੇ ਬੋਲ ਨਾ ਬੋਲੀ ਨੀ।

ਉਲਾਰੀ ਤੇ ਮਾਰੀ ਇਕ ਸੰਗੀ।
ਮੱਥੇ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਤਿਓੜੀ ਚੰਗੀ।
ਜਿੰਦ ਆਪਣੀ ਵੀ ਸੂਲੀ ਟੰਗੀ,
ਨਿੱਕੜੇ ਮੁੱਖ ਜੜ ਕੇ ਧੌਲੀ ਨੀ।
ਬਹੁਤੇ.....

ਖਿੱਝ ਆਪਣੀ ਨਾ ਲਾਲ ਤੇ ਕੱਢੀਂ।
ਹਰ ਵੇਲੇ ਉਹਨੂੰ ਝਿੜਕ ਨਾ ਛੱਡੀਂ।
ਇੰਜ ਹੋ ਜਾਊ ਜਿੰਦਲ ਹਿੰਢੀ।
ਨਾ ਗੱਲੀਂ-ਬਾਤੀਂ ਵਿਸ ਘੋਲੀਂ ਨੀ।
ਬਹੁਤੇ.....

ਬੱਚੇ ਦੀ ਤਾਸੀਰ ਸੁਭਾਅ ਦੀ।
ਕੁੱਝ ਕੁ ਉਸ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਮਾਂ ਦੀ।
ਕੁੱਝ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੀ ਭਾਅ ਦੀ।
ਸਭ ਕੁੱਝ ਨੂੰ ਤੂੰ ਤੋਲੀਂ ਨੀ।
ਬਹੁਤੇ

ਤੂੰ ਤਾਂ ਰੱਬ ਦੀ ਭੈਣ ਨੀ ਅੜੀਏ।
ਸਿਰਜਦਾ ਉਹ ਤੂੰ ਪਾਲਦੀ ਅੜੀਏ।
ਜ਼ਫਰ ਬੜੇ ਭਵੇਂ ਜਾਲਦੀ ਅੜੀਏ।
ਰੱਖ ਧੀਰਜ਼ ਪਰ ਨਾ ਡੋਲੀਂ ਨੀ।
ਬਹੁਤੇ

ਜਦ ਸਿਰ ਤੋਂ ਦੀ ਪਾਣੀ ਲੰਘ ਜੇ।
ਧੀ-ਪੁੱਤਰ ਤੇਰੀ ਖੰਗ 'ਚ ਖੰਗ ਜੇ।
ਫਿਰ ਭਾਂਵੇਂ ਤੂੰ ਚੁੱਕ ਲਈਂ ਝੰਡੇ।
ਕਦੇ ਭੁੱਲੇ ਨਾ ਵੱਜੀ 'ਜੋਲੀ' ਨੀ।
ਬਹੁਤੇ.....

ਇਕ ਉਹ ਸਿਰਜਨਹਾਰ ਹੈ ਦਾਤਾ।
ਉਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਾਧੀ ਤੇਰੀ ਮਾਤਾ।
ਹਰ ਜੀਅ ਦਾ ਪਰ ਅਪਣਾ ਵਿਧਾਤਾ।
'ਹਿਰਦੇ' ਰਾਣੀਏਂ ਕਦੇ ਤਾਂ ਮੌਲੀ ਨੀ।
ਬਹੁਤੇ.....

ਰੁੱਖ ਦਰਵੇਸ਼

ਵੇ ਮੇਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀਰੋ
ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਦੀ ਹਿੱਕ ਨਾ ਚੀਰੋ
ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰੋ
ਮਾਂ ਧਰਤੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੋ

ਫਕੀਰਾਂ ਜਿਹਾ ਇਹ ਜੇਰਾ ਰੱਖਦੇ
ਨੰਗੇ ਪਿੰਡੇ ਤੱਪਦੇ ਠਰਦੇ
ਝੱਖੜ ਜਾੜੇ ਸਹਿ ਕੇ ਵੀ ਇਹ
ਨਿਉਂ-ਨਿਉਂ ਕੇ ਨੇ ਸਿੱਜਦੇ ਕਰਦੇ
ਮਾਰਾਂ ਖਾ-ਖਾ ਦੇਣ ਸੌਗਾਤਾਂ
ਨਾ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਖਾਰ ਕਰੋ।
ਰੁੱਖਾਂ.....

ਚੇਤ ਸਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕਰਨ ਉਡੀਕਾਂ
ਮਾਂਵਾਂ ਵਾਂਗਰ ਛਾਂਵਾਂ ਕਰਦੇ
ਧੀਆਂ ਵਾਂਗਰ ਦੁੱਖ ਵੰਡਾਉਂਦੇ
ਭੁੱਖੇ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਡਿੱਢ ਭਰਦੇ
ਧੀਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਰੱਖੋ ਸੰਭਾਲ
ਪੁੱਤਾਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਪਿਆਰ ਕਰੋ।
ਰੁੱਖਾਂ.....

ਕੋਰੇ ਕਾਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਨੀਆਂ
ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰਦੇ
ਕਾਤਬ ਇਸ ਨਾਲ ਲਿਖਣ ਕਤੇਬਾਂ
ਗਿਆਨ ਜੋਤ ਮੱਥਿਆਂ ਵਿਚ ਧਰਦੇ
ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਉਪਕਾਰ ਸਹਾਰੇ
ਬਾਲਾਂ ਤੇ ਉਪਕਾਰ ਕਰੋ।
ਰੁੱਖਾਂ.....
ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਬਣਨ ਆਲ੍ਹਣੇ

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਜੋ ਨੇੜੇ ਵੱਸਦੇ
 ਬਣਨ ਗਰੀਬ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ
 ਖਲਕਤ ਦੇ ਲਈ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਜਲਦੇ
 ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁੱਧ ਇਹ ਰੱਖਣ
 ਨਵੇਂ ਅਲੁੰਏ ਤਿਆਰ ਕਰੋ।
 ਰੁੱਖਾਂ.....

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਹਾਰੇ ਬੱਦਲ ਵਰੁਦੇ
 ਖੇਤੀ ਫਲਦੀ ਮੀਂਹਾਂ ਸਹਾਰੇ
 ਇਹ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਦਾਰੂ ਬਣਦੇ
 ਦੋਂਦੇ ਤੋੜ ਰੋਗ ਇਹ ਸਾਰੇ
 ਕਦਰ ਕਰੋ ਸੱਚੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੀ
 'ਹਿਰਦੇ' ਨਾਲ ਵੀਚਾਰ ਕਰੋ।
 ਰੁੱਖਾਂ.....

ਸਾਵੀ ਧਰਤੀ

ਸੁਣ ਓ ਐ ਮਨੁੱਖ, ਇਹ ਜੋ ਦਿੱਸਦੇ ਨੇ ਰੁੱਖ।
 ਇੱਥੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਖੜੋਤੇ, ਦੇਣ ਖਲਕਤ ਨੂੰ ਸੁੱਖ।

ਪਿਉ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਨੇ ਲਾਏ, ਇਹ ਜੋ ਫਲ ਨੇ ਤੂੰ ਖਾਣੇ।
 ਹੱਥੀਂ ਆਪਣੇ ਤੂੰ ਲਾ ਜਾਹ, ਤੇਰੇ ਖਾਣਗੇ ਨਿਆਣੇ।
 ਲੁੱਥ ਜਾਵੇ ਖਾ ਕੇ ਭੁੱਖ, ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖ।
 ਇੱਥੇ
 ਸਾਵੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਉੱਤੇ, ਲੱਗਾ ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਏ ਮੇਲਾ।
 ਭਾਂਤ-ਭਾਂਤ ਦਿਆਂ ਫੁੱਲਾਂ ਸੰਗ ਮੌਸਮ ਸੁਹੇਲਾ।
 ਇਹ ਰੱਬ ਦੀ ਏ ਦਾਤ, ਜਿਹੜੀ ਤੋੜਦੀ ਏ ਭੁੱਖ।
 ਇੱਥੇ
 ਸਾਡਾ ਜੰਮਣਾ ਤੇ ਮਰਨਾ, ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਹੈ ਜੁੜਿਆ।
 ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਝ ਸਾਡਾ ਜੀਣ ਹੈਸੀ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਖੁੜਿਆ।
 ਸਾਨੂੰ ਜੰਮਣੋਂ ਮਰਨ, ਤੀਕ ਦੇਣ ਸਾਰੇ ਸੁੱਖ।
 ਇੱਥੇ
 ਰੁੱਖ ਬੱਦਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹੀ ਦੋਸਤੀ ਕਮਾਉਣ।
 ਜਦੋਂ ਤੰਗ ਕਰੇ ਸੋਕਾ ਉਦੋਂ ਬਾਰਸ਼ਾਂ ਪਵਾਉਣ।
 ਲੋਭ ਬੰਦੇ ਦਾ ਰਜਾਉਣ ਜਾਣ ਟਾਲਾਂ ਉੱਤੇ ਜੁੱਪ।
 ਇੱਥੇ
 ਲੱਕੜਹਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਨਾ ਰੱਖਣ ਦਵੈਸ਼।
 ਤਨ ਆਪਣਾ ਚਿਰਾ ਕੇ ਦੇਣ ਜੱਗ ਤਾਈਂ ਐਸ਼।
 ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੀ 'ਹਿਰਦੇ' ਵਿਚ ਜੀਣ ਦੀ ਏ ਭੁੱਖ।
 ਇੱਥੇ
 ਬੱਦਲਾਂ ਦੇ ਬੇਲੀ ਨੇ ਇਹ, ਲੱਗਣ ਦਿੰਦੇ ਨਹੀਂ ਔੜਾਂ।
 ਤਨ ਆਪਣਾ ਚਿਰਾ ਕੇ, ਕੱਟ ਦੇਣ ਭੀੜਾਂ-ਸੌੜਾਂ।
 ਤੂੰ ਨਾ ਵੱਢ ਇਹਨਾਂ ਤਾਈਂ, 'ਹਿਰਦੇ' ਕਰਾਮਾਤੀ ਰੁੱਖ।
 ਇੱਥੇ

ਤੀਆਂ ਤੇ ਧੀਆਂ

ਤੀਆਂ ਤੇ ਧੀਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਜੁਗਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗਦੇ ਨਾ।
ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਹਾਸੇ-ਠਠੇ ਤ੍ਰਿੰਝਣਾਂ ਵਿਚ ਗੱਜਦੇ ਨਾ।

ਚਿੜੀਆਂ ਦੀ ਚੀਂ-ਚੀਂ-ਚੀਂ, ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਰੁਣ-ਝੁਣ ਰੁਣ-ਝੁਣ।
ਮਸ਼ਕਰੀਆਂ ਕਰ ਕਰ ਕੇ ਪੈਂਦੇ, ਹਾਸੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦੇ ਹੁਣ।
ਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਰਲ ਕੇ ਬਹਿਣਾ, ਪਿਆਰ ਹੁਣ ਪਲਦੇ ਨਾ।
ਤੀਆਂ

ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਬੋਲ ਜੋਸ਼ੀਲੇ, ਗਿੱਧੇ ਪਾ ਧਰਤ ਹਿਲਾਉਣੀ।
ਬੋਲੀ ਤੇ ਬੋਲੀ ਪਾ ਕੇ, ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਤੜਫਣੀ ਲਾਉਣੀ।
ਬੋਲੀ ਤੇ ਬੋਲੀ ਪਾਉਂਦੇ, ਚਿਹਰੇ ਹੁਣ ਦਗਦੇ ਨਾ।
ਤੀਆਂ

ਸਾਵਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਅੰਦਰ, ਧੀਆਂ ਦਾ ਪੇਕੀਂ ਆਉਣਾ।
ਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਪਿੜ ਵਿਚ ਜਾਣਾ, ਨੱਚ-ਨੱਚ ਕੇ ਭੜਥੂ ਪਾਉਣਾ।
ਸਖੀਆਂ ਸਬੱਬੀਂ ਮੇਲੇ, ਰੋਜ ਹੁਣ ਲੱਗਦੇ ਨਾ।
ਤੀਆਂ

ਪੌਣਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਘੁਲ੍ਹੀਆਂ, ਹਰ ਅੱਖ ਹੋ ਗਈ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ।
ਅਦਬ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਭੁੱਲੀ, ਭੀੜ ਹੋਈ ਫਿਰੇ ਨਸ਼ੀਲੀ।
ਮਨ ਦੀ ਕੁੜੱਤਣ ਧੋਣ ਦੇ, ਮੌਕੇ ਹੁਣ ਲੱਭਦੇ ਨਾ।
ਤੀਆਂ

ਧੀ ਨਾ ਰਹੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਾਂਝੀ, ਜਿਸਦੀ ਧੀ ਉਸੇ ਦੀ ਇੱਜਤ।
ਪਲਦੀਆਂ ਨਾ ਕਿਧਰੇ ਸਾਂਝਾਂ, ਮੋਹ ਦੀ ਹੁਣ ਰਹੀ ਨਾ ਸਿੱਦਤ।
ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਬੱਝੇ ਪਿੰਡੋਂ, ਚਾਚੇ ਤਾਏ ਹੁਣ ਲੱਭਦੇ ਨਾ।
ਤੀਆਂ

ਸ਼ਰਮ-ਯਯਾ ਦੀ ਲਹਿ ਗਈ ਲੋਈ, ਪੱਛਮੀ ਰੰਗ ਵਿਚ ਹੜੀ ਜਵਾਨੀ।
ਅੰਨ੍ਹੀ ਜਵਾਨੀ ਉੱਤੋਂ ਹੋਈ ਫਿਰੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿਵਾਨੀ।
ਅੰਕਲ ਆਂਟੀ ਨੇ ਖਾ ਲਏ, ਮੋਹ ਤੇਹ ਫੁਰ ਹੋ ਗੇ ਲੱਭਦੇ ਨਾ।
ਤੀਆਂ

ਕਤਰਾ-ਕਤਰਾ ਪੀੜ

ਕਤਰਾ-ਕਤਰਾ ਪੀੜ ਮੇਰੀ ਦਾ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ ਜੂਨ 'ਚ ਪੈ ਗਿਆ।
ਸਾੜਨ ਲਈ ਹੱਡਾਂ ਦਾ ਬਾਲਣ ਹਿਜਰ ਦੀ ਭੱਠੀ ਪੈ ਗਿਆ।

ਨਾ ਅੱਜ ਇਸ਼ਕ ਮਿਜ਼ਾਜ਼ੀ ਉਹ ਤੇ, ਨਾ ਅੱਜ ਹੀਰਾਂ ਰਾਂਝੇ ਉਹ।
ਨਾ ਉਹ ਸੱਸੀ, ਸੋਹਣੀ, ਸਹਿਬਾਂ, ਨਾ ਰਹੇ ਹੁਣ ਮਿਰਜ਼ੇ ਉਹ।
ਬੇਵਫ਼ਾ ਦਾ ਝੂਠਾ ਲਾਰਾ, ਨਫ਼ਰਤ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ।
ਕਤਰਾ-ਕਤਰਾ

ਸਮੇਂ ਵਹਿਣੀ ਜ਼ਜ਼ਬਾਤ ਨੇ ਵਹਿੰਦੇ, ਦੂਜੀ ਪੀੜ ਪਛਾਣੇ ਕੌਣ।
ਹਰ ਪਾਸੇ ਵਿਦਰੋਹੀ ਪੌਣਾਂ, ਮੋਹ ਭਰੀ ਨਾ ਦਿਸਦੀ ਪੌਣ।
ਅੱਜ ਹਰ ਪੁੰਨੂੰ ਸੁੱਤੀਆਂ ਸੱਸੀਆਂ, ਛੱਡ ਕੇ ਚੰਮ ਰਾਹ ਪੈ ਗਿਆ।
ਕਤਰਾ-ਕਤਰਾ

ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿਖਾਈ, ਸਾਨੂੰ ਮਾਂ ਦੀ ਮਮਤਾ ਨੇ।
ਖੋਹ ਲਈਆਂ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਧਰਾਂ, ਬੁਰੀ ਸਮਾਜੀ ਹੰਗਤਾ ਨੇ।
ਜ਼ੁਲਮ-ਸਿਤਮ ਦਾ ਝੱਖੜ ਸਾਡੀ, ਹੂੰਝ ਮੁਹੱਬਤ ਲੈ ਗਿਆ।
ਕਤਰਾ-ਕਤਰਾ

ਚੰਗਾ ਹੋਇਆ ਸਾਡੀ ਸਿਸਕੀ ਮੁੱਕੀ, ਚੱਲਦੀ ਨਬਜ਼ ਤੇ ਰੂਹ-ਏ-ਰਵਾਂ।
ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ, ਨਬਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਖੂਨ ਨਵਾਂ।
ਨੈਣ-ਨਦੀ ਅੰਦਰ ਨੂੰ ਵਹਿ ਗਈ, ਪ੍ਰਭ ਚਾਉ ਘਨੇਰਾ ਪੈ ਗਿਆ।
ਕਤਰਾ-ਕਤਰਾ

ਜਲਨ ਬੁਝੀ ਹੁਣ ਤੱਪਦੀ ਰੂਹ ਦੀ, ਲਿਵ ਜੁੜ ਗਈ ਹੁਣ ਕਰਤੇ ਨਾਲ।
ਰੂਹ ਸਾਡੀ ਹੁਣ ਜੁੜ ਕੇ ਬਹਿ ਗਈ, ਸਾਥੀ ਅਪਣੇ ਰਮਤੇ ਨਾਲ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮਿਹਰ ਦੀ ਬੱਦਲੀ ਬਰਸੀ, ਦੁੱਖ ਨ 'ਹਿਰਦੇ' ਰਹਿ ਗਿਆ।
ਕਤਰਾ-ਕਤਰਾ

ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਬਾਬਲਾ

ਪੇਕੀਂ ਮਾਂਵਾਂ ਬਿਨਾਂ ਜਿੰਦੜੀ ਬੇ-ਹਾਲ ਬਾਬਲਾ।
ਸਾਨੂੰ ਠੰਢੀਆਂ ਨੇ ਛਾਂਵਾਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਬਾਬਲਾ।

ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਜੇਕਰ ਬੋਹੜ ਦਾ ਘਣਛਾਂਵਾਂ ਬੂਟਾ।
ਤੇਰੇ ਸਦਕੇ ਹੀ ਬਾਬਲ ਸਾਡਾ ਸੁਰਗੀ ਬੂਟਾ।
ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਸੰਤ ਤੇ ਬਹਾਰ ਬਾਬਲਾ।
ਮਾਂਵਾਂ।

ਰੁਵੇ ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਤੇਰਾ ਹੱਥ ਸੁਖਾਵਾਂ।
ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਤੇਰੇ ਦਮ ਸਦਕਾ ਮੈਂ ਰਾਜ ਕਮਾਵਾਂ।
ਤੂੰਈਓਂ ਅੰਮੜੀ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਸਿੰਗਾਰ ਬਾਬਲਾ।
ਮਾਂਵਾਂ।

ਪੇਕੇ ਘਰ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਤੁਸਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਾਰਾ।
ਤੁਸਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਵਿਹੜਾ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰਾ।
ਸਦਾ ਰਵੇ ਮੇਰੇ ਮੁੱਖ 'ਤੇ ਬਹਾਰ ਬਾਬਲਾ।
ਮਾਂਵਾਂ।

ਤੇਰੀਆਂ ਹੀ ਬਾਂਹਵਾਂ ਮੇਰੇ ਘਰਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ।
ਤੇਰਾ ਹੀ ਡਰ ਦੇ ਕੇ ਘਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਉਤਾਰਾਂ।
ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਜੱਗ 'ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਬਾਬਲਾ।
ਮਾਂਵਾਂ।

ਮਾਪਿਆਂ ਬਿਨ ਤਾਂ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਨਾ ਮਿਲਦੀ ਢੋਈ।
ਘੁੱਗ-ਵੱਸਦੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕੋਈ।
ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਾਂ ਬਿਨਾਂ 'ਹਿਰਦੇ' ਬੇ-ਕਰਾਰ ਬਾਬਲਾ।
ਮਾਂਵਾਂ।

ਮਾਹੀਆ

ਤੇਰੇ ਨਾਂ ਲਿਖਵਾਈ ਅਸਾਂ ਜਿੰਦ ਵੇ
ਤੂੰ ਬਣ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਗਿਆ
ਅੱਖੋਂ ਸੁੱਕਦੀ ਨਾ ਹੁਣ ਹਿੰਝ ਵੇ
ਤੂੰ ਬਣ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਗਿਆ।

ਸਾਨੂੰ ਦੇਣਾ ਸੀ ਤੂੰ ਅੰਬਰਾਂ ਦਾ ਬੂਟਾ
ਤੇ ਐਡੀ ਲੰਮੀ ਬੇਲ ਕੋਈ ਨਾ
ਤੇਰਾ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਨਿੱਕਲਿਆ ਬੂਠਾ
ਵੇ ਐਡੀ ਲੰਮੀ ਬੇਲ ਕੋਈ ਨਾ।

ਟੀਸੀ ਵਾਲਾ ਬੇਰ ਖਾਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਕਰਦਾ
ਵੇ ਬੋਲਿਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਾ ਰਹੀ
ਦਿਲ ਵਸਲ ਲਈ ਹੋਂਕੇ ਭਰਦਾ
ਵੇ ਬੋਲਿਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਾ ਰਹੀ।

ਜੇ ਤੂੰ ਮੋਰ ਕਲਿਹਰੀ ਬਣ ਜਾਵੇਂ
ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਚੰਨਾਂ ਤੋਰ ਬਣ ਜਾਂ
ਸਾਡੇ ਵਿਹੜੇ ਤੂੰ ਬਣ-ਠਣ ਆਵੇਂ
ਮੈਂ ਘਟਾ ਘਨਘੋਰੁ ਬਣ ਜਾਂ।

ਜੇ ਤੂੰ ਚੰਨ ਅੰਬਰਾਂ ਦਾ ਬਣ ਜਾਵੇਂ
ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਵੇ ਚਕੋਰ ਬਣ ਜਾਂ
ਜੇ ਤੂੰ ਗਲ ਤੱਤੜੀ ਨੂੰ ਆ ਕੇ ਲਾਵੇਂ
ਮੈਂ ਅੰਬਰਾਂ ਦੀ ਕੋਰ ਬਣ ਜਾਂ।

ਹਨ੍ਹੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਚੀਰਦੀ ਆਂਵਾਂ
ਤੂੰ ਜੁਗਨੂੰ ਜੇ ਬਣੇ ਮਿੱਤਰਾ
ਬਣ ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਪ੍ਰਛਾਂਵਾਂ
ਤੂੰ ਜੁਗਨੂੰ ਜੇ ਬਣੇ ਮਿੱਤਰਾ।

ਮੈਂ ਕੱਚੇ ਘੜੇ ਤੇ ਝਨਾਂ ਤਰ ਜਾਂਦੀ,
ਮਹੀਂਵਾਲ ਵਾਂਗੂੰ ਜੇ ਤੂੰ ਪੱਟ ਚੀਰਦਾ।
ਵੇ ਮੈਂ ਜੱਟੀਓਂ ਹੀਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ
ਤੂੰ ਚੇਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਜੇ ਰਾਂਝੇ ਪੀਰ ਦਾ।

ਭੋਗੇ ਅਸਾਂ ਨਰੜ ਬਥੇਰੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰਾਂ
ਵੇ ਜੋੜੀਆਂ ਤਾਂ ਹੁਣ ਬਣੀਆਂ
ਸਾਹ ਘੁੱਟ-ਘੁੱਟ ਮਰ ਗਈਆਂ ਕੁੰਜਾਂ
ਅਜ਼ਾਦੀਆਂ ਤਾਂ ਹੁਣ ਮਿਲੀਆਂ।

ਬੁੱਕ ਭਰ-ਭਰ ਅੰਬਰਾਂ 'ਚੋਂ ਤਾਰੇ
ਵੇ ਸਾਡੀ ਚੰਨਾਂ ਮਾਂਗ ਭਰ ਦੇ
ਸਾਡੇ ਕਰਦੇ ਰੈਣ ਉਜਿਆਰੇ
ਤੇ ਵਸਲਾਂ ਦੀ ਝੋਲ ਭਰ ਦੇ।

ਪਾ ਕੇ ਝੋਲੀ 'ਚ ਸੁਨਹਿਰੀ ਕਿਰਨਾਂ
ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਚੰਨਾਂ ਆਂਵਾਂ ਖੈਰ ਨੂੰ
ਬੁੱਕ ਪਾ ਦਿਆਂ ਚਾਨਣੀ ਭਰ ਕੇ
ਵੇ ਤੇਰੇ ਜਿਹੇ ਦੀਵਾਨੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੂੰ।

ਤੇਰੇ ਸੋਹਣਿਆਂ ਵਾਰਨੇ ਕਰਦੀ
ਮੈਂ ਆਸੇ-ਪਾਸੇ ਫਿਰਾਂ ਮੁਲਦੀ
ਪਾ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਵਝੇਰੇ ਤੇਰੇ ਤੜਕੇ
ਸਾਡੀ ਕਾਟ੍ਹੇ ਵੀ ਫੁੱਲਾਂ 'ਤੇ ਖੇਲਦੀ।

ਵੇ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਈ ਸ਼ੌਂਕ ਦੀ ਮਾਰੀ
ਤੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਪਾਂਵਾਂ ਡੰਡੀਆਂ
ਬੜੀ ਡਾਢੀ ਏ ਮਜਾਜਣ ਭਾਬੇ
ਵੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕਰੇ ਭੰਡੀਆਂ।

ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਮੰਗਦੀ

ਨਾ ਮੰਗਾਂ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਮੁੰਡਿਆ
ਹੋਇਆ ਕਿਹੜੇ ਪੱਤਣਾਂ ਦਾ ਤਾਰੂ
ਤੂੰ ਸਾਡਾ ਚਿੱਤ-ਚੋਰ ਮੁੰਡਿਆ।

ਸਾਡੀ ਛੱਲੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾ ਗਏ ਤੋਤੇ
ਵੇ ਪੀਜ਼ਾ ਤੂੰ ਖਾ ਲੀਂ ਸੋਹਣਿਆਂ
ਵੇ ਤੂੰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਚੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਬੋਤੇ
ਜਾਮ੍ਹੇ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਂ ਲੀਂ ਸੋਹਣਿਆਂ।

ਬੋਹੜ ਸੱਥ ਦਾ ਕਰੁੰਡ ਹੁਣ ਹੋ ਗਿਆ
ਤੇ ਬੁੱਢਿਆਂ ਨੂੰ ਕੈਦ ਹੋ ਗਈ
ਨੂੰਹਾਂ ਤੁਰੀਆਂ ਜਰਗ ਦੇ ਮੇਲੇ
ਤੇ ਪੁੱਤਾਂ ਦੀ 'ਮਦੈਦ ਹੋ ਗਈ।

ਫਿਰੇ ਚੱਕਵੀਂ ਮੁੰਡੀਰੂ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਦੀ
ਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਪੈਣ ਦੰਦਲਾਂ
ਫਿਰੇ ਸਰ੍ਹੋਂ 'ਚ ਗੁਲਾਬੇ ਸਾਗ ਤੋੜਦੀ
ਤੇ ਭੰਨ-ਭੰਨ ਸੁੱਟੇ ਗੰਦਲਾਂ।

ਤੈਨੂੰ 'ਹਿਰਦੇ' ਨੇ ਘੱਲਿਆ ਨਿਓਤਾ
ਤੂੰ ਆਵੀਂ ਸੂਹਾ ਵੇਸ ਧਾਰ ਕੇ
ਪਾਣੀ ਗੰਧਲਾ ਏ ਨਿੰਮ ਵਾਲੀ ਢਾਬੁ ਦਾ
ਜੁਗਤ ਲਾ ਕੇ ਭਰ ਲਈਂ ਨਿਤਾਰ ਕੇ।

ਬਾਗੀਂ ਬੂਟਾ ਮਰੂਏ

ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਰੰਗੀਲੇ ਏ।
ਦਿਲ ਸਾਡਾ ਲੁੱਟ ਲੈਂਦੀ
ਤੇਰੀ ਅੱਖ ਨਸ਼ੀਲੀ ਏ।

ਦੁੱਵਾਂ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਪੱਖੀਆਂ ਨੇ।
ਸਜਾ ਪਾਉਣੀ ਦਿਲ ਚੰਦਰੇ,
ਕਾਰੇ ਕਰ ਜਾਣੇ ਅੱਖੀਆਂ ਨੇ।

ਤਾਰਾ ਅਰਸ਼ੋਂ ਟੁੱਟਿਆ ਏ।
ਗਲ ਪਏ ਨਰੜਾਂ ਵਿਚ
ਦਮ ਜਾਂਦਾ ਘੁੱਟਿਆ ਏ।

ਬਾਗੇ ਵਿਚ ਕਾਂ ਬੋਲੇ।
ਤੇਰੀਆਂ ਮੈਂ ਲੱਖ ਮੰਨਦੀ,
ਵੇ ਤੂੰ ਹਰ ਗੱਲੋਂ ਨਾਂਹ ਬੋਲੋਂ।

ਟਾਹਲੀ ਦੇ ਪਾਵੇ ਸੋਹਣਿਆਂ।
ਵੇ ਤੁਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਗਿਓਂ
ਜਿੰਦ ਭਰਦੀ ਏ ਹਾਵੇ ਸੋਹਣਿਆਂ।

ਫੁੱਲ ਸਰਵਾਂ ਦੇ ਪੀਲੇ ਨੇ।
ਇਸ਼ਕ 'ਚ ਤੇਰੇ ਮਰ ਕੇ
ਸਾਡੇ ਜਿਉਣ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਨੇ।

ਜੁੱਤੀ ਪੈਰੀਂ ਕਸੂਰੀ ਏ।
ਦੋ ਦਿਲ ਇਕ ਜਾਨ ਹਾਂ
ਭਾਂਵੇ ਮੀਲਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ ਏ।

ਛੁੱਟਾ ਭਰਿਆ ਏ ਚੂਰੀ ਦਾ।
ਟੈਲੀਫੋਨ ਨਿੱਤ ਆਂਵਦਾ।
ਭੇਰਾ ਗ਼ਮ ਨਹੀਂ ਓਂ ਦੂਰੀ ਦਾ।

ਬੈਠੀ ਔਸੀਆਂ ਮੈਂ ਪਾਵਾਂ।
ਮੋਹ ਲਿੱਪੀ ਕੰਧ ਦੇ ਉੱਤੇ
ਤੇਰਾ ਲਿਖਦੀ ਆਂ ਸਿਰਨਾਵਾਂ।

ਕੋਠੇ ਜਗਦੀਆਂ ਲੜੀਆਂ ਨੇ।
ਅੱਖੀਆਂ 'ਚ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੀਆਂ
ਵਸਲਾਂ ਦੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਨੇ।

ਹਾਏ ਵੇ ਡੱਬੂ ਕੁੱਤਾ ਲੰਬੜਾਂ ਦਾ।
ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਣ ਆ ਗਿਆ
ਅੱਖੋਂ ਕਾਣਾ ਮੁੰਡਾ ਚੰਧੜਾਂ ਦਾ।

ਹੱਥੀਂ ਆਪਣੇ ਰੁਮਾਲ ਕੱਢਿਆ।
ਗੁੜ ਨਾਲੋਂ ਇਸ਼ਕ ਮਿੱਠਾ,
ਸਾਥੋਂ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂ ਓਂ ਛੱਡਿਆ।

ਬੰਨ੍ਹ ਟੁੱਟੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ।
ਹੱਥੀਂ ਸਾਥੋਂ ਚੁਗੇ ਜਾਂਦੇ ਨਾ,
ਟੁੱਟੇ ਟੁੱਕੜੇ ਚਾਂਵਾਂ ਦੇ।

ਟੁੱਟੇ ਖ਼ਾਬਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਰਚਾਂ ਨੇ
ਨੈਣਾਂ ਵਿਚ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੀ
ਜਿਉਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਮਿਰਚਾਂ ਨੇ।

ਚੰਨ ਓਹਲੇ-ਓਹਲੇ ਬੱਦਲੀ ਦੇ।
ਤੂੰ ਨਾ ਵੇ ਮਿਲਣ ਆਇਓਂ
ਦੀਦੇ ਸੁੱਜ ਗਏ ਨੇ ਕਮਲੀ ਦੇ।

ਬਾਗੀਂ ਬੂਟਾ ਮਰੂਏ ਦਾ।
ਅੱਧੀ ਰਾਤੋਂ ਚੰਨ ਚੜ੍ਹਿਆ
ਪਾਣੀ ਡੋਲਿਆ ਕਰੂਏ ਦਾ।

ਤੇਰੇ ਕੁੜਤੇ ਦੇ ਵੱਟ ਤੋਲਣੇ
ਬੇਗਾਨੀ ਜੇ ਤੂੰ ਝਾਕ ਰੱਖਣੀ
ਅਸਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਨਹੀਂ ਕਿਵਾੜ ਖੋਲਣੇ।

ਦੇ ਜਾ ਵੰਗਾਂ ਵਣਜ਼ਾਰਿਆ ਵੇ।
ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਭੰਨ ਸੁੱਟੀਆਂ
ਮਾਹੀਏ ਕਹਿਰ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ ਵੇ।

ਵੰਗਾਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਤੂੰ ਸਾਂਭ ਸੱਜਣਾ।
ਮੜਕ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਰੱਖ ਲੈ
ਨਹੀਂਓਂ ਲੈਣੀ ਤੇਰੀ ਲੁਮ ਸੱਜਣਾ।

ਸਮਾਂ ਲੰਘ ਗਿਆ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦਾ।
ਇਤਬਾਰ ਅਸਾਂ ਨਹੀਂਓਂ ਕਰਨਾ
ਵੇ ਹੁਣ ਮੋਮੋ-ਮਿੱਠੀਆਂ ਦਾ।

ਲੰਮੀ ਬੇਲ ਮੰਗਾ ਹਾਣੀਆਂ।
ਪੀਂਘ ਤੂੰ ਪੁਆ ਦੇ ਪਿੱਪਲੀਂ
ਸਾਨੂੰ ਝੂਟਣੇ ਦਾ ਚਾਅ ਹਾਣੀਆਂ।

ਸਾਨੂੰ ਸੁਫਨੇ 'ਚ ਲੱਭੀਆਂ ਨੇ।
ਸੱਧਰਾਂ ਜਾਗ ਪਈਆਂ
ਹੁਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨਾ ਦੱਬੀਆਂ ਨੇ।

ਸੁੱਚੇ ਮੋਤੀ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦੇ।
ਹੰਸਾਂ ਨੇ ਪਾ ਜਾਣੇ
ਗੁੱਝੇ ਭੇਦ ਵੀ ਅੰਦਰਾਂ ਦੇ।

ਗੱਲ ਚੱਲੇ ਨਾ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ।
ਤੂੰ ਮੁੰਡਾ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਦਾ
ਵੇ ਮੈਂ ਕੁੜੀ ਆਂ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ।

ਗਲ ਮਾਲਾ ਪਾਈ ਹੋਈ ਏ।
ਹਰਦਮ ਯਾਦ ਤੇਰੀ
ਅਸਾਂ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਾਈ ਹੋਈ ਏ।

ਹਾਏ ਵੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਛੱਜ ਭਰਿਆ
ਤੇਰਾ ਸਾਥੋਂ ਮੁੱਖ ਮੋੜਨਾ
ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂਓਂ ਹਾਏ ਜਰਿਆ।

ਗੋਲਾ ਗਮ ਵਾਲਾ ਚੜ੍ਹਿਆ ਏ।
ਨਿਰਨੇ ਕਲੇਜ਼ੇ ਸੱਜਣਾ ਵੇ
ਨਾਗ ਬ੍ਰਿਹੋਂ ਦਾ ਲੜਿਆ ਏ।

ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿਚ ਜ਼ਹਿਰ ਫਿਰਿਆ।
ਨਬਜ਼ਾਂ ਨੇ ਮੰਦ ਪੈ ਗਈਆਂ
ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ੍ਹੇਰ ਘਿਰਿਆ।

ਕੰਡਾ ਤਲੀ ਵਿਚ ਪੁਰਿਆ ਏ।
ਕੰਡੇ ਨਾਲ ਕੰਡਾ ਕੱਢਿਆ
ਦਿਲ ਜਾਂਦਾ ਰੁੜ੍ਹਿਆ ਏ।

ਗੱਲਾਂ ਦਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗੂੜ੍ਹੀਆਂ ਨੇ।
ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਪਿਆਰ ਮੰਗਦੇ
ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਸੱਭ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ।

ਤੂਫਾਨਾਂ ਦਾ ਸੰਗ ਕੀਤਾ।
ਅਸੀਂ ਤੇਰੇ ਆਸ਼ਕ ਸਾਂ
ਸਿਰ ਤਲੀ ਉੱਤੇ ਰੱਖ ਲੀਤਾ।

ਘੋੜਾ ਕੱਚੇ ਰਾਹੀਂ ਤੁਰਿਆ ਏ।
ਕੋਮਲ ਫੁੱਲ-ਕਲੀਆਂ ਦਾ
ਜੋੜਾ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠਾਂ ਭੁਰਿਆ ਏ।

ਕਿਉਂ ਨੈਣਾਂ ਵਿਚ ਫੇਰ ਆ ਗਿਆ?
ਤੂੰ ਰੁੱਤਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਬਦਲ ਗਿਆ
ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਨ੍ਹੇਰ ਪਾ ਗਿਆ।

ਤਿੱਤਲੀਆਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਏ।
ਕਾਲਿਆਂ ਭੋਰਾਂ ਵਿੱਚ
ਕਾਹਦਾ ਜੀਣ ਸੁਹੇਲਾ ਏ।

ਦੇਸ ਡਾਲਰਾਂ ਦੇ ਚੱਲੀਆਂ ਨੇ।
ਮਾਹੀਆ ਜੀ ਤਾਂ ਬਾਪ ਲੱਗਦੇ
ਬਸ ਉਠਾਂ ਗਲ ਟੱਲੀਆਂ ਨੇ।

ਅਸਾਂ 'ਹਿਰਦੇ' ਨੂੰ ਗੱਲ ਪੁੱਛਣੀ।
ਸਾਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ
ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਤੂੰ ਨਾ ਰੁੱਸ ਨੀ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ
ਵਿਚ ਲੱਭੂ ਸੁੱਟਾਂ ਤਿਲ ਦਾ
ਰੁੱਸ ਗਿਆ ਮਾਹੀਆ
ਭੇਤ ਦਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿਲ ਦਾ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ
ਵਿਚ ਕਮਲ ਦਾ ਫੁੱਲ ਨੀ
ਮਾਹੀਆ ਪ੍ਰਦੇਸ ਗਿਆ
ਤੱਤੜੀ ਭੁੱਲ ਨੀ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ ਵਿਚ
ਪੱਕੀਆਂ ਖਜ਼ੂਰਾਂ ਨੇ
ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਮਾਹੀਆ ਨੀ
ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਹੂਰਾਂ ਨੇ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ ਵਿਚ
ਛੰਨਾ ਭਰਿਆ ਦੁੱਧ ਦਾ
ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਚੇਤਾ
ਮਾਹੀ ਬਿਨਾਂ ਸੁੱਧ-ਬੁੱਧ ਦਾ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ
ਵਿਚ ਜਾਂਦਾ ਨਰੀਏਲ ਨੀ
ਰਾਤ ਗਈ ਏ ਲੰਘ
ਦੀਵੇ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਤੇਲ ਨੀ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ
ਵਿਚ ਫੁੱਲ ਆਇਆ ਤਰ ਕੇ
'ਹਿਰਦੇ' ਨੇ ਮਨਾਇਆ ਮਸਾਂ

ਮਾਹੀਆ ਮਰ ਮਰ ਕੇ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ
ਵਿਚ ਸੁੱਟਿਆ ਸੀ ਕਾਨਾ ਵੇ
ਤੂੰ ਸੀ ਕਾਹਦਾ ਆਉਣਾ
ਤੂੰ ਤਾਂ ਪੁੱਤ ਸੀ ਬਿਗਾਨਾ ਵੇ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ
ਵਿਚ ਫੁੱਲ ਸੁੱਟਾਂ ਕੋਲ ਦਾ
ਉਮਰਾਂ ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ
‘ਚ ਬੁਲਾਇਆਂ ਵੀ ਨੀਂ ਬੋਲਦਾ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ
ਵਿਚ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾਲਾ ਵੇ
ਵਿੱਛੜੀ ਆਂ ਡਾਰੋਂ
ਮੈਨੂੰ ਹਿੱਕ ਨਾਲ ਲਾ ਲਾ ਵੇ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ
ਵਿਚ ਰੋੜ੍ਹਿਆ ਏ ਖੱਤ ਵੇ
ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਚੰਨਾਂ
ਮੇਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਪੱਤ ਵੇ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ
ਰੋਟੀ ਸੁੱਟਾਂ ਭੋਰ-ਭੋਰ ਵੇ
ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਚੰਨਾਂ ਮੇਰੀ
ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਡੋਰ ਵੇ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ
ਕੰਢੇ ਚੰਨਣ ਦਾ ਰੁੱਖ ਵੇ
ਬਾਬਲ ਘਰ ਆਵੇ
ਦੱਸਾਂ ਦਿਲ ਵਾਲਾ ਦੁੱਖ ਵੇ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ
ਵਿਚ ਚੰਨ ਲਾਵੇ ਤਾਰੀਆਂ
ਜਿਸਮ ਵਿਆਹੇ
ਰੂਹਾਂ ਅਜਲੋਂ ਕੁਆਰੀਆਂ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ
ਵਿਚ ਕਰਨੀ ਆਂ ਖੇਡਾਂ ਵੇ
ਮਾਹੀਆ ਆ ਮਲੂਕ
ਜੇਠ ਕਰੇ ਮੈਨੂੰ ਝੋਡਾਂ ਵੇ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ
ਵਿਚ ਕਾਗਜ਼ ਦੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ
ਕਿਉਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਬਦਲੇ
ਤੂੰ ਪੀੜਾਂ ਨੇ ਸਹੇੜੀਆਂ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ ਵਿਚ
ਬੋਲਦੇ ਨੇ ਕਾਂ ਨੀ
ਲੱਗਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿਲ
ਆ ਕੇ ਲੈ ਜਾ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੀ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ
ਵਿਚ ਸੁੱਟਦੀ ਆਂ ਕਾਨੇ ਨੀ
ਧੀਆਂ ਕਾਹਤੋਂ ਤੋਰੀਆਂ
ਤੂੰ ਦੇਸ ਬਿਗਾਨੇ ਨੀ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ ਵਿਚ
ਸੁੱਟਾਂ ਫੁੱਲਕਾਰੀਆਂ
ਤੈਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਹੁਣ ਮਾਏਂ
ਨੂੰਹਾਂ ਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪਿਆਰੀਆਂ।
ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ ਵਿਚ
ਸੁੱਟਦੀ ਆਂ ਪੇੜਾ ਨੀ

ਧੀਆਂ ਲਈ ਮਾਏਂ ਭੀੜਾ
ਹੋ ਗਿਆ ਕਿਉਂ ਵਿਹੜਾ ਨੀ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ
ਵਿਚ ਗੰਨੇ ਦੀਆਂ ਪੋਰੀਆਂ
ਦੇਸ ਬਿਗਾਨੇ ਧੀਆਂ
ਕਿਹੜੀ ਗੱਲੋਂ ਤੋਰੀਆਂ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ
ਮਹਿੰਦੀ ਸੁੱਟਾਂ ਘੋਲੁ-ਘੋਲੁ ਨੀ
ਰੜਕਣ ਕਲੇਜੇ ਉੱਤੇ
ਸੱਸੂ ਮਾਂ ਦੇ ਬੋਲ ਨੀ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ
ਕੰਡਾ ਟੁੱਟਿਆ ਏ ਥਾਲੀ ਦਾ
ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਭਾਗ
ਕਿਸੇ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲੀ ਦਾ।

ਵਗਦੀ ਸੀ ਰਾਵੀ
ਸਾਡਾ ਦੇਸ ਪੁਰਾਣਾ ਏ
ਕੁੱਜੇ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ
'ਹਿਰਦੇ' ਵੀ ਤੁਰ ਜਾਣਾ ਏਂ।

ਪ੍ਰੀਤਾਂ ਦੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰ

ਚਾਨਣੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਹੋਵਣ।
ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਹੋਵਣ।
ਸ਼ਾਅਦੀ ਤਾਂ ਭਰਦੇ ਹੋਵਣ ਤਾਰੇ।
ਅੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੋਣ ਨਜ਼ਾਰੇ,
ਕਿਣ-ਮਿਣ ਤਾਂ ਬਰਸੇ ਬਰਸਾਤ।
ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਮਹਿਫਲ ਦੇ ਵਿਚ
ਤੇਰੀ ਮੇਰੀ ਹੋਵੇ ਮੁਲਾਕਾਤ। ਚਾਨਣੀਆਂ.....

ਬਾਗਾਂ ਵਿਚ ਆ ਜਾ ਬਹੀਏ
ਸਾਰ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਲਈਏ
ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਸੁਣ ਲਈਏ
ਬਹਿ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਹੀਏ
ਮਹਿਬੂਬਾਂ ਦੇ ਵਾਂਗੂੰ ਰਹੀਏ
ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਆ ਕੱਠੋ ਸਹੀਏ
ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਮਾਣੀਏਂ ਸੌਗਾਤ। ਚਾਨਣੀਆਂ.....

ਮਿੰਨ੍ਹੀ ਫੁਹਾਰ ਜੇ ਹੋਵੇ
ਬਾਹੀਂ ਗਲ ਹਾਰ ਜੇ ਹੋਵੇ
ਰੂਹਾਂ 'ਚ ਕਰਾਰ ਜੇ ਹੋਵੇ
ਉਲਫਤ ਦੀ ਸਾਰ ਜੇ ਹੋਵੇ
ਵਸਲਾਂ ਦੇ ਪਾਰ ਜੇ ਹੋਵੇ
ਪੈਂਦੀ ਰੂਹ ਠਾਰ ਜੇ ਹੋਵੇ
ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਹੋ ਜੇ ਪ੍ਰਭਾਤ। ਚਾਨਣੀਆਂ.....

ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆ ਕੇ
ਰੂਹਾਂ ਵਿਚ ਖੇੜੇ ਆ ਕੇ
ਪ੍ਰੀਤਾਂ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਆ ਕੇ
ਨੈਣਾਂ ਨਾਲ ਨੈਣ ਮਿਲਾ ਕੇ
ਦਿਲਾਂ ਨਾਲ ਦਿਲ ਰਲਾ ਕੇ

ਹੱਥੀਂ ਹੱਥ-ਕੰਗਣੀ ਪਾ ਕੇ
ਸੁਪਨੇ ਕਰ ਲਈਏ ਸਾਖਸ਼ਾਤ। ਚਾਨਣੀਆਂ.....

ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਵਣ ਹੱਦਾਂ-ਬੰਨੇ
ਗੱਲ ਏਨੀ ਰੱਬ ਜੇ ਮੰਨੇ
ਇਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਣ ਪੰਨੇ
ਰਾਂਝੇ ਢੁੱਕਣ ਬਾਬਲ ਬੰਨੇ
ਕੋਈ ਨਾ ਫਿਰ ਚਿਘੜਾਂ ਭੰਨੇ
ਪਿਆਰਾਂ ਦੇ ਮਿਲ ਜਾਣ ਬੰਨੇ
ਅਮਨਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ ਗੱਲ-ਬਾਤ। ਚਾਨਣੀਆਂ.....

ਪੰਛੀ ਜਿਹੀ ਲਾਈਏ ਉਡਾਰੀ
ਘੁੰਮ ਆਈਏ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਰੀ
ਵੱਸੇ ਰਾਜੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਦੁਨੀਆਂਦਾਰੀ
ਪ੍ਰੀਤਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ
ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿਤੇ ਮਾਰਾ-ਮਾਰੀ
ਨਾ ਹੋਵੇ ਕੋਈ ਅੱਤਿਆਚਾਰੀ
ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਰਾਂਦਾਤ। ਚਾਨਣੀਆਂ.....

‘ਹਿਰਦੇ’ ਦੀ ਉਂਗਲੀ ਫੜ੍ਹ ਲੈ
ਹੱਦਾਂ ਤੇ ਕਦਮ ਜਾ ਧਰ ਲੈ
ਮੱਥੇ ਵਿਚ ਸੂਰਜ ਭਰ ਲੈ
ਮੁੱਠੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿਰਨਾਂ ਠਰ ਲੈ
ਚੰਨ ਨੂੰ ਕਲਾਵੇ ਭਰ ਲੈ
ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਕਲਮਾ ਪੜ੍ਹ ਲੈ
ਨ੍ਹੇਰਿਆਂ ਦੀ ਮੋਟ ਦੀਏ ਬਰਾਤ।

ਮਾਏ ਨੀ

ਸ਼ਾਲਾ ਬੈਰ ਵੱਸੇ ਵਿਹੜਾ ਤੇਰਾ ਨੀ ਮਾਏਂ।
ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਰਵ੍ਹੇ ਮਨ ਮੇਰਾ ਨੀ ਮਾਏਂ।

ਘਰ ਤੇਰੇ ਆ ਕੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਦੁੱਖੜੇ ਵੰਡਾਉਂਗੀ।
ਕੰਮਾਂ-ਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਤੇਰਾ ਹੱਥ ਵੀ ਵਟਾਉਂਗੀ।
ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖ ਕਰਕੇ ਜੇਰਾ ਨੀ ਮਾਏਂ।
ਸ਼ਾਲਾ.....

ਦੇਵੀਂ ਨਾ ਤੂੰ ਦਾਜ ਭਾਵੇਂ ਵਿੱਦਿਆ ਪੜ੍ਹਾ ਦਵੀਂ।
ਚੰਗੇ ਸੰਸਕਾਰ ਗੁਣ ਮੇਰੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਦਵੀਂ।
ਉੱਚਾ ਕਰੂੰ ਨਾਮ ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਨੀ ਮਾਏਂ।
ਸ਼ਾਲਾ.....

ਦੇਖੀਂ ਮਾਏਂ ਪਾ ਨਾ ਬੈਠੀਂ ਧੀ ਕੋਲੋਂ ਦੂਰੀਆਂ।
ਕਰਦੇ ਨੀ ਮਾਏਂ ਰੀਝਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤੂੰ ਪੂਰੀਆਂ।
ਅੰਬਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਦੇ ਮੇਰਾ ਨੀ ਮਾਏਂ।
ਸ਼ਾਲਾ.....

ਵਿੱਦਿਆ ਪੜ੍ਹਾ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ‘ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਦਵੀਂ।
ਪਿੰਜਰੇ ਚੋਂ ਕੱਢ ਪਰ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਸਿਖਾ ਦਵੀਂ।
ਗਾਉ ‘ਹਿਰਦੇ’ ਸਦਾ ਜੱਸ ਤੇਰਾ ਨੀ ਮਾਏਂ।
ਸ਼ਾਲਾ.....

ਮਾਏ ਨੀ-੨

ਕੁੱਖ ਗੇਰ ਕੇ ਨਾ ਹੋਣਾ ਭਲਾ ਤੇਰਾ ਨੀ ਮਾਏ।
ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਲਵਾ ਦੇ ਜੱਗ ਦਾ ਫੇਰਾ ਨੀ ਮਾਏ।

ਮੇਰੀਏ ਨੀ ਮਾਏ ਮੈਨੂੰ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਡਰੀਂ ਨਾ।
ਮੇਰਾ ਤੂੰ ਅੰਦੇਸ਼ਾ ਕੋਈ ਚਿੱਤ ਵਿਚ ਧਰੀਂ ਨਾ।
ਤੇਰੀ ਗੋਦ ਮੇਰਾ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬਸੇਰਾ ਨੀ ਮਾਏਂ।
ਕੁੱਖ.....

ਧੀਆਂ ਜੇ ਨਾ ਜੰਮੀਆਂ ਤਾਂ ਪੁੱਤ ਕਿੱਥੋਂ ਆਉਣਗੇ?
ਆ ਵੀ ਜੇ ਗਏ ਤਾਂ ਜੂਨ ਛੜਿਆਂ ਦੀ ਹੰਢਾਉਣਗੇ।
ਭੈਣ-ਭਾਈਆਂ ਬਿਨਾਂ ਸੁੰਨੜਾ ਚੁਫੇਰਾ ਨੀ ਮਾਏ।
ਕੁੱਖ.....

ਕਿਰਨਾਂ ਨੇ ਧੀਆਂ ਮਾਏਂ ਸੱਜਰੀ ਸਵੇਰ ਦੀਆਂ।
ਪੁੱਪਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨੇ ਵੀਰਾਂ ਲਈ ਮੇਰ ਦੀਆਂ।
ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਬਸੰਤ ਜਿਹਾ ਫੇਰਾ ਨੀ ਮਾਏਂ।
ਕੁੱਖ.....

ਪਈਆਂ ਕਿਉਂ ਰੀਤਾਂ ਧੀਆਂ ਵਿਹੜੇ ਨਾ ਸੁਹਾਂਦੀਆਂ?
ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਵਾਂਗੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਂਦੀਆਂ।
ਮਾਰ ਹੰਢਲਾ ਰੀਤਾਂ ਦਾ ਪੁੱਟ ਡੇਰਾ ਨੀ ਮਾਏਂ।
ਕੁੱਖ.....

‘ਹਿਰਦੇ’ ਨੇ ਨਾ ਤੇਰੇ ਘਰ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਆਉਣਾ ਏਂ।
ਧੀਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਅੰਨ-ਜਲ ਧੁਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਹੁਣਾ ਏਂ।
ਸਿਰ ਧਰ ਦੇ ਪਿਆਰਾ ਹੱਥ ਤੇਰਾ ਨੀ ਮਾਏਂ।
ਕੁੱਖ.....

ਨਖਰੇ

ਨੀ ਨਖਰੇ ਨਾਲ, ਨਖਰੇ ਨਾਲ ਚੁੰਨੀ ਸੰਭਾਲ ਕੁੜੇ।
ਲੈ ਸਿਰ ‘ਤੇ , ਲੈ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਸਾਲੂ ਲਾਲ ਕੁੜੇ।
ਫਿੱਕੀ ਪਵੇ ਝੁੱਮਕੇ ਦੀ ਝਾਲ ਕੁੜੇ।
ਨੀ ਤੇਰੇ ਉੱਡ-ਉੱਡ, ਤੇਰ ਉੱਡ-ਉੱਡ ਪੈਂਦੇ ਵਾਲ ਕੁੜੇ।

ਤੇਰੇ ਮੂੰਹ ‘ਤੇ ਲਿਖੀ ਤੇਰੀ ਜਾਤ ਨੀ।
ਕਿਉਂ ਭੁੱਲੀ ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਔਕਾਤ ਨੀ।
ਕਿਉਂ ਅਕਲ ਤੇਰੀ ਬਿਮਾਰ ਕੁੜੇ।
ਨੀ ਤੇਰੇ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਕੂਕਦਾ ਕਾਲ ਕੁੜੇ।
ਨੀ.....

ਅੱਧ-ਨੰਗੇ ਟਾੱਪ ਤੂੰ ਪਾਵੇਂ ਨੀ।
ਚੁੱਕ ਝੱਗਾ ਡਿੱਢ ਵਿਖਾਵੇ ਨੀ।
ਕੁੱਝ ਅੱਗਾ ਤਾਂ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕੁੜੇ।
ਤੇਰੀ ਅਣਖ ਕਿਉਂ ਮਰ ਗਈ ਨਾਲ ਕੁੜੇ।
ਨੀ.....

ਕਰ ਬੈਠੀ ਨਾ ਕੋਈ ਕਾਰਾ ਨੀ।
ਚਹੁੰ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਇਹ ਝਲਕਾਰਾ ਨੀ।
ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਨਾ ਤੇਰਾ ਗਮਖਾਰ ਕੁੜੇ।
ਤੂੰ ਏਥੋਂ ਕੁੱਝ ਨਾ ਭਾਲ ਕੁੜੇ।
ਨੀ.....

ਇਹ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਬਿਗਾਨਾ ਨੀ।
ਜੱਗ ਮਾਰੂਗਾ ਤੈਨੂੰ ਤਾਹਨਾ ਨੀ।
ਸੋਚ ਆਪਣੀ ਇਹਦੀ ਬਿਮਾਰ ਹੋਈ।
ਇਹਨੇ ਕਰਤਾ ਤੈਨੂੰ ਕੰਗਾਲ ਕੁੜੇ।
ਨੀ

ਤੇਰਾ ਜੱਗ 'ਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਸਾਨੀ ਨੀ।
ਕਿਉਂ ਹੋਈ ਫਿਰੋਂ ਮਸਤਾਨੀ ਨੀ।
ਇਹਨਾਂ ਹਵਾ ਦੇ ਜਾਇਆਂ ਸੰਗ ਰਲ ਕੇ
ਚੁੰਨੀ ਉੱਡ ਗਈ ਕੁਪੱਤੀਏ ਨਾਲ ਕੁੜੇ।
ਨੀ

ਨਾ 'ਹਿਰਦੇ' ਐਂਵੇ ਡੋਲ ਨੀ।
ਤੇਰਾ ਵਿਰਸਾ ਬੜਾ ਅਨਮੋਲ ਨੀ।
ਤੂੰ ਬਣਜਾ ਰਾਣੀ ਵਿਰਸੇ ਦੀ
ਚੁੱਕ ਝੰਡਾ ਵਾਗ ਸੰਭਾਲ ਕੁੜੇ।
ਨੀ

ਚੰਨ

ਚੰਨ ਵੇ ਕਿ ਅੰਬੀਆਂ ਤੇ ਬੂਰ ਪੈ ਗਿਆ।
ਚੰਨ ਵੇ ਕਦੋਂ ਤੂੰ ਆਵੇਂ, ਮੈਂ ਭਰਦੀ ਹਾਵੇ
ਕਿ ਦਿਲ ਮੇਰਾ ਥਾਂਏਂ ਬਹਿ ਗਿਆ।

ਚੰਨ ਵੇ ਕਿ ਅੱਧ ਅਸਮਾਨੇ ਚੰਨ।
ਚੰਨ ਵੇ ਝਾਤੀਆਂ ਪਾਵੇ, ਕਿ ਅੱਖ ਸ਼ਰਮਾਵੇ
ਕਿ ਬੱਦਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਖਹਿ ਗਿਆ।
ਚੰਨ.....।

ਚੰਨ ਵੇ ਕਿ ਗੋਲ੍ਹਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਨੇ।
ਚੰਨ ਵੇ ਕਿ ਰਸ ਟਪਕਾਵੇ, ਮੂਲ ਨਾ ਭਾਵੇ।
ਕਿ ਤੇਰੇ ਬਾਝੋਂ ਫਿੱਕਾ ਰਹਿ ਗਿਆ।
ਚੰਨ.....।

ਚੰਨ ਵੇ ਚੰਮੇਲੀ ਦਾ ਫੁੱਲ ਖਿੜਿਆ।
ਮਹਿਕ ਖਿੰਡਾਵੇ, ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਲੁਟਾਵੇ।
ਤੂੰ ਚੰਨਾਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ।
ਚੰਨ.....[

ਚੰਨ ਵੇ ਕਿ ਖਿੜੇ ਨੇ ਬਸੰਤੀ ਫੁੱਲ।
ਧਰਤ ਰੁਸ਼ਨਾਵੇ, ਫਿਜ਼ਾ ਮਹਿਕ ਆਵੇ।
ਕਿਉਂ ਚੇਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚੇਤ ਲਹਿ ਗਿਆ।
ਚੰਨ.....।

ਚੰਨ ਵੇ ਕਿ ਰੁੱਖਾਂ 'ਤੇ ਸਿੰਗਾਰ ਆ ਗਿਆ।
ਦੁਪੱਟਾ ਲਹਿਰਾਵੇ, ਪੌਣ ਖਿੱਚ ਪਾਵੇ।
ਕਿ 'ਹਿਰਦੇ' 'ਚ ਹੌਲ ਪੈ ਗਿਆ।
ਚੰਨ.....।

ਬੰਦਾ

ਰੱਜ ਰੋਟੀ ਦਾ ਲੱਭ ਜਾਵੇ ਤਾਂ, ਦੀਦਿਆਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਵੱਧ ਜਾਵੇ ਨਾ।
ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਧੀ-ਭੈਣ ਨੂੰ, ਬੰਦਾ ਕਦੇ ਤਕਾਵੇ ਨਾ।

ਬਿਨ ਕੰਮੋਂ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਮੋੜਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਖੜ੍ਹਨਾ ਉਏ।
ਮਨੋਂ ਚਾਹੀਦੇ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਉਏ।
ਅਣਖ-ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਇਹੀ ਸੋਗਾਤ ਬੰਦਾ ਕਦੇ ਭੁਲਾਵੇ ਨਾ।
ਆਪਣੇ.....

ਮਿਹਣਾ ਹੈ ਮੱਕਾਰੀ ਦਾ, ਰਿਸ਼ਵਤ, ਠੱਗੀ, ਚੋਰੀ-ਯਾਰੀ ਦਾ।
ਹੱਕ ਗ਼ਰੀਬ ਦਾ ਮਾਰ ਕੇ ਖਾਣਾ, ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਵਿਭਚਾਰੀ ਦਾ।
ਹੱਕ ਬਿਗਾਨਾ ਮਾਸ ਗਊ ਦਾ, ਬੰਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਖਾਵੇ ਨਾ।
ਆਪਣੇ.....

ਚੰਗੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਂਚ ਜਿਉਣੀ, ਖਿਦਮਤ ਕਰਨੀ ਵੱਡਿਆਂ ਦੀ।
ਸੀਰਤ ਯਾਰਾਂ ਸੰਗ ਕਮਾਉਣੀ, ਰਾਹ ਛੱਡਣੀ ਪਛੱਡਿਆਂ ਦੀ।
ਸਕਤੇ ਦੇ ਗਲ 'ਗੁੰਠਾ ਦੇਣਾ, ਬੰਦਾ ਕਦੇ ਖੁੰਝਾਵੇ ਨਾ।
ਆਪਣੇ.....

ਦੇਣ ਜੋਗੇ ਹੋ ਜਾਈਏ, ਹੱਥ ਟੱਡ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲਈਏ।
ਮੱਦਦ ਲੋੜਵੰਦ ਦੀ, 'ਹਿਰਦੇ' ਤੋਂ ਹਰਦਮ ਕਰਦੇ ਰਹੀਏ।
'ਮੰਗਣ ਗਿਆ ਸੇ ਮਰ ਗਿਆ', ਮੰਗ ਕਦੇ ਵੀ ਖਾਵੇ ਨਾ।
ਆਪਣੇ.....

ਅਣਖਾਂ

ਬਿਨ ਅਣਖਾਂ ਤੋਂ ਜੀਣਾ ਲੋਕੋ, ਜੀਣਾ ਵੀ ਕੋਈ ਜੀਣਾ ਏਂ?
ਇਹ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਲਈ ਹੀ, ਘੁੱਟ ਜ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪੀਣਾ ਏਂ।

ਕਿਰਤ ਕਰਨੀ, ਵੰਡ ਛਕਣਾ, ਗ਼ਰੀਬ ਕਿਸੇ ਦਾ ਹੱਕ ਨਾ ਮੱਲਣਾ।
ਮਾੜੇ ਉੱਤੇ ਜੁਲਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਤਕੜੇ ਦੀ ਨਾ ਟੈਂ ਨੂੰ ਝੱਲਣਾ।
ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ, ਸੱਚਾ-ਸੁੱਚਾ ਜੀਣਾ ਏਂ।
ਬਿਨ....

ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਜ਼ਰਦਾ, ਖੁੱਕਦੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ, ਕਿੱਥੇ ਗਈ ਸਰਦਾਰੀ?
ਘਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਉੱਤੇ, ਕਾਬਜ਼ ਹੋਈ ਭਈਆਦਾਰੀ।
ਇਹ ਤਾਂ ਲੱਛਣ ਜਿਸ ਬੰਦੇ ਦੇ, ਉਹ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਹੀਣਾ ਏਂ।
ਬਿਨ....

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਵਿਸਾਹ ਕੋਈ ਨਾ, ਵਕਤ ਦੀ ਪੈਂਦੀ ਥਾਹ ਕੋਈ ਨਾ।
ਦੁਸ਼ਕਰਮੀ ਲਈ ਰਾਹ ਕੋਈ ਨਾ, ਮਨ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਭਾਹ ਕੋਈ ਨਾ।
ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਦੀ ਕੰਨੀ ਫੜ੍ਹ, ਹੋ ਜਾਣਾ ਜੀਣ-ਸੁਜੀਣਾ ਏਂ।
ਬਿਨ.....

ਆਣ-ਅੰਨ ਨੇ ਲੜਦੇ ਵੇਖੋ, ਸੂਲੀ ਭੁੱਖ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੇ ਵੇਖੋ।
ਆਣ ਗਵਾ ਕੇ 'ਹਿਰਦੇ' ਵੀ ਕਈ, ਨਾਲ ਭੁੱਖ ਦੇ ਖੜ੍ਹਦੇ ਵੇਖੋ।
ਅਣਖ ਬਚਾ ਕੇ ਭੁੱਖ ਸਹਿਣ ਵਿਚ, ਲਾਹਾ ਦੂਣਾ-ਤੀਣਾ ਏਂ।
ਬਿਨ....

ਫ਼ਕਰ

ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਕਾਸਾ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਸੋਟੀ,
ਗਲ ਵਿਚ ਬਗਲੀ ਪਾ ਚੱਲਿਆ।
ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਫ਼ਕਰ,
ਸੱਦ ਹੱਕ ਦੀ ਲਾ ਚੱਲਿਆ।

ਰੱਬ ਖੈਰ ਕਰੇ, ਪੁੱਤ ਮੇਹਰ ਵਰ੍ਹੇ
ਦੁੱਧ ਲਹਿਰ ਵਗੇ, ਘਰ-ਬਾਰ ਵੱਸੇ
ਘਰ-ਬਾਰ ਵੱਸੇ, ਸੱਭ ਲੋਕ ਵੱਸੇ
ਪਰਵਾਰ ਵੱਸੇ, ਸਾਰਾ ਨਗਰ ਵੱਸੇ
ਸਾਂਝਾਂ ਦਾ ਦਰਬਾਰ ਹੱਸੇ
ਫ਼ਕਰ ਇੰਜ ਦੁਆਵਾਂ ਦੇਂਦਾ
ਰਹਿਮਤ ਹੀ ਵਰਸਾ ਚੱਲਿਆ
ਪਿੰਡ... ..

ਗਰੀਬੀ ਕਰਦੀ ਕੋਡੀਓਂ ਖੋਟਾ
ਕਿਉਂ ਬੰਦਾ ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਸਸਤਾ
ਹਾਰੇ ਹੋਏ ਬੰਦੇ ਕੋਲ ਤਾਂ
ਜੱਗ ਤੇ ਕੋਈ ਨਾ ਬੱਚਦਾ ਰਸਤਾ
ਸਰੇ-ਸਲਾਮ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਏਥੇ
ਜਗਤ ਸਲਾਮਾਂ ਆਖ ਕੇ ਫ਼ਕਰ
ਤੁਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਾਹ ਚੱਲਿਆ।
ਪਿੰਡ.....

ਜੱਗੋਂ ਵੱਖਰੀ ਝੋਕ ਜੋਗੀ ਦੀ
ਭਰੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਓਕ ਜੋਗੀ ਦੀ
ਤੱਕਦੇ ਰਾਹ ਹੁਣ ਲੋਕ ਜੋਗੀ ਦੀ
ਵਜ਼ਦਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਜੋਗੀ
ਬਗਲੀ ਗਲ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਜੋਗੀ
ਮਸਤੀ ਦੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਜੋਗੀ

ਸਭ ਲਈ ਵੰਡ ਦੁਆ ਚੱਲਿਆ।
ਪਿੰਡ... ..

ਦਿਲ ਦਿਲਗੀਰੀ ਭਰਿਆ ਬੰਦਾ
ਜੀਂਦੇ-ਜੀਅ ਕਬਰੀਂ ਜਾ ਲਹਿੰਦਾ
ਇਸ ਆਲਮ ਵਿਚ ਸਾਹੀ ਤੱਖਤ ਵੀ
ਬੰਦੇ ਦੇ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ
ਪਾਵੇ ਨੀ ਕੋਈ ਖੈਰ ਜੋਗੀ ਨੂੰ
ਲਾਵੇ ਨੀ ਹੱਥ ਪੈਰ ਜੋਗੀ ਨੂੰ
ਫ਼ਕਰ ਨਾਲ ਉਤਸਾਹੀ ਬੋਲਾਂ
ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਹੋਸਲੇ ਪਾ ਚੱਲਿਆ
ਪਿੰਡ... ..

ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਦੇ ਤੇ ਦਿਨ ਢਲ ਜਾਂਦੇ
ਸਾਹਾਂ ਦੇ ਸੂਰਜ ਛਲ ਜਾਂਦੇ
ਰੋਸ਼ਨੀਆਂ ਵੀ ਵੰਡਦੇ 'ਹਿਰਦੇ'
ਬਲਦੇ-ਬਲਦੇ ਖੁਦ ਬਲ ਜਾਂਦੇ
ਸਾਧੂ-ਜਨ ਚੱਲਦੇ ਭਲੇ ਅਗੇਰੇ
ਨਗਰੀ ਰਹੇ ਇਹ ਭਲੀ ਵਸੋਂਦੀ
ਜਾਂਦਾ-ਜਾਂਦਾ ਫ਼ਕਰ ਏਹੋ ਹੋਕਾ ਲਾ ਚੱਲਿਆ।
ਪਿੰਡ... ..

ਕਾਰ ਜਪਾਨੀ ਸੰਤਾਂ ਦੀ

ਪੈਂਤੀ ਲੱਖ ਦੀ ਆਈ ਕਾਰ ਜਪਾਨੀ ਸੰਤਾਂ ਦੀ।
ਚੱਲਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹਰ ਪਾਸੇ ਮਨਮਾਨੀ ਸੰਤਾਂ ਦੀ।

ਕਦੇ ਜੱਟਾਂ ਤੋਂ ਹੱਡ ਕੁਟਾਉਂਦਾ ਸੀ ਜੋ ਸੀਰੀ ਸੀ।
ਬਣਿਆਂ ਸਾਧ ਤਾਂ ਚਰਨੀ ਡਿੱਗਦੀ ਕੁੱਲ ਅਮੀਰੀ ਸੀ।
ਹਾਸੇ ਲੱਗੀ ਡੋਲ੍ਹਣ ਸ਼ਕਲ ਨੂਰਾਨੀ ਸੰਤਾਂ ਦੀ।
ਚੱਲਣ... ..

ਸੰਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ, ਭਰ-ਭਰ ਡੇਰੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨੇ।
ਟੇਕ-ਟੇਕ ਕੇ ਮੱਥੇ, ਮਾਇਆ ਢੇਰ ਲਗਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ।
ਮਾਇਆ ਗੋਲਕ ਵਿਚ ਨਾ ਹੁਣ ਸਮਾਉਂਣੀ ਸੰਤਾਂ ਦੀ।
ਚੱਲਣ... ..

ਹੁਣ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਬਣ ਗਏ ਡੇਰੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ।
ਹੋਏ ਵੱਡੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਉਚੇਰੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ।
ਗੱਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਉਲਟਾਉਣੀ ਸੰਤਾਂ ਦੀ।
ਚੱਲਣ... ..

ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਕੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਰੋਟੀ ਜੁੜਦੀ ਹੈ।
ਕਿਰਤ-ਕਮਾਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਾਂ ਉੜਦੀ ਹੈ।
ਇਉਂ ਗੁਰਬਤ ਲਈ ਸੇਵਾ ਬਣੀ ਡਰਾਉਣੀ ਸੰਤਾਂ ਦੀ।
ਚੱਲਣ... ..

ਚਾਟੜਿਆਂ ਸੰਗ ਫ਼ੌਰਨ ਦੇ ਵਿਚ ਗੋੜੇ ਲਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਭਾਰੀ ਲੁੱਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਡੇਰੇ ਆਉਂਦੇ ਨੇ।
'ਹਿਰਦੇ' ਨਾਲ ਸੋਭਾ ਹੁੰਦੀ ਦੂਣੀ-ਚੌਣੀ ਸੰਤਾਂ ਦੀ।
ਚੱਲਣ... ..

ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ

ਪਿਉ ਏਥੋਂ ਦੇ ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਛਾਂਵਾਂ ਨੇ।
ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰੱਬ ਵਰਗੀਆਂ ਮਾਂਵਾਂ ਨੇ।

ਬੁੱਢੇ ਮੋਢਿਆਂ ਉੱਤੇ ਜਨਾਜ਼ੇ, ਕਿਸ ਬਾਪ ਨੇ ਝੱਲੇ ਨੇ।
ਪਰ ਇਸ ਥਾਂ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ, ਵਾਰਤੇ ਚਾਰੇ ਇੱਕੋ ਹੱਲੇ ਨੇ।
ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਇੰਜ ਕਰ ਜਾਣਾ, ਓਸੇ ਨੂੰ ਸਿਰਨਾਵਾਂ ਨੇ।
ਦੇਵਤਿਆਂ.....

ਕੱਟ ਲੈਂਦੀ ਏ ਮਾਂ ਰੰਡੇਪਾ, ਪਿਉ ਬਿਗਾਨਾ ਝਿੜਕ ਨਾ ਦੇਵੇ।
ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਫੁਲਵਾੜੀ ਦੇ ਵਿਚ, ਕੋਈ ਅੰਗਾਰੇ ਛਿੜਕ ਨਾ ਦੇਵੇ।
ਪਿਉਆਂ ਦੇ ਹੀ ਨਾਲ ਵੱਸਦੀਆਂ, ਲੋਕੋ ਜੱਗ ਤੇ ਮਾਂਵਾਂ ਨੇ।
ਦੇਵਤਿਆਂ... ..

ਮਾਂ ਮਰੀ ਤੇ ਪਿਉ ਕਸਾਈ, ਇਹ ਵੀ ਬਾਤ ਸਮੋਂ ਨੇ ਪਾਈ।
ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਮਰ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ, ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਬਣੇ ਪਰਾਈ।
ਔਰਤ ਹੈ ਉਸ ਰੱਬ ਦੀ ਨਿਯਮਤ, ਜੱਨਤ ਦਾ ਪ੍ਰਛਾਂਵਾਂ ਨੇ।
ਦੇਵਤਿਆਂ... ..

ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਮਰਦੀ ਵੇਖੀ, ਬਿਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੁੱਖ ਜਰਦੀ ਵੇਖੀ।
ਦਰਦ ਪਰਾਇਆ ਹਰਦੀ ਵੇਖੀ, ਪਰ ਲਈ ਆਪਾ ਖਰਦੀ ਵੇਖੀ।
'ਹਿਰਦੇ' ਜਿਹੀਆਂ ਵੀ ਬਣ ਗਈਆਂ, ਮੋਹਬਤ ਦਾ ਸਿਰਨਾਵਾਂ ਨੇ।
ਦੇਵਤਿਆਂ... ..

ਡੇਰੇ

ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਵੱਧਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹੁਣ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਡੇਰੇ ਨੇ।
ਅਕਲੋਂ ਹੀਣੇ ਲੱਗ ਗਏ ਪਿੱਛੇ ਲੋਕ ਬਥੇਰੇ ਨੇ।

ਡੇਰਿਆਂ ਤੇ ਵੱਧ ਗਈ ਭੀੜ ਬੜੀ।
ਭੀੜਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਓਥੇ ਭੀੜ ਚੜ੍ਹੀ।
ਭੇਡਾਂ ਦੇ ਵੱਗ ਫਿਰਦੇ ਪੈ ਵਿਚ ਘੁੰਮ-ਘੁੰਮੇਰੇ ਨੇ।
ਸੜਕਾਂ

ਇਹ ਕੱਚੀ ਬਾਣੀ ਗਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਤੇ ਰਾਸ-ਉਪਹਾਸ ਬਣਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਮੁਸਕਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਸੁਧਾਰਨੇ ਪੈਣੇ ਜਿਹੜੇ ਫਕਤ ਲੁਟੇਰੇ ਨੇ।
ਸੜਕਾਂ

ਸੇਬਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਟੀਕੇ ਲਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਫਲ ਝੋਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਝੁੰਗੀਆਂ ਤੋਂ ਫਿਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ, ਮਹਿਲਾਂ ਜਿਹੇ ਡੇਰੇ ਨੇ।
ਸੜਕਾਂ

ਬਗਲੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਡਾਰਾਂ ਨੇ।
ਕਈਆਂ ਹੇਠ ਔਡੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਨੇ।
ਠੱਗ ਬਨਾਰਸ ਦੇ ਬਹਿ ਗਏ, ਬਣ ਸੰਤ ਵਡੇਰੇ ਨੇ।
ਸੜਕਾਂ

ਉਹ ਜੋ ਮਸੰਦ ਗੁਰੂ ਨੇ ਸਾੜੇ ਸੀ।
ਬੇਈਮਾਨ ਬੜੇ ਵੱਡੇ ਭਾਰੇ ਸੀ।
ਕਲਗੀਧਰ ਨੇ ਉਹ ਸਭ ਸੋਧਤੇ, ਜੋ ਠੱਗ ਲੁਟੇਰੇ ਨੇ।
ਸੜਕਾਂ

ਰਹਿਣ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਮਾਂਵਾਂ

ਮੈਨੂੰ ਰੋਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਦਿਸਦੇ ਨੇ ਪੁੱਤ ਅੜੀਏ ਤੇਰੇ।
ਸਦਾ ਰਹਿਣ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਮਾਂਵਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖੇੜੇ।

ਕਿਤੇ ਪੁੱਤਰ ਤਰਸਣ ਮਾਂਵਾਂ ਨੂੰ।
ਕਿਤੇ ਪੈਂਦੇ ਟੁੱਕਰ ਕਾਂਵਾਂ ਨੂੰ।
ਤੇਰੇ ਬਾਝੋਂ ਕੌਣ ਕਰੂਗਾ ਲਾਡ ਘਨ੍ਹੇਰੇ ਨੇ।
ਸਦਾ... ..

ਤੂੰ ਤੁਰ ਗਈ ਹੋ ਮਜ਼ਬੂਰ ਬੜੀ।
ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਕਦੀ ਦੂਰ ਖੜ੍ਹੀ।
ਮੂੰਹ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਤਰਸ ਗਏ ਹੁਣ ਲਾਡਲੇ ਤੇਰੇ।
ਸਦਾ... ..

ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਕੁੱਖ ਵਿਚ ਪਾਲਦੀ।
ਲਹੂ ਚਰਬੀ ਦੇ ਵਿਚ ਢਾਲਦੀ।
ਸਹੁਰੇ ਉੱਠ ਕੇ ਆਖਦੇ ਇਹ ਕੀ ਲੱਗਦੇ ਤੇਰੇ।
ਰਹਿਣ... ..

ਪੁੱਤ ਚਾਰ ਤੇ ਭਾਂਵੇਂ ਪੰਜ ਹੋਵਣ।
ਬੱਚੇ ਮਾਂਵਾਂ ਦੀ ਜਿੰਦ ਹੋਵਣ।
ਮਾਂਵਾਂ ਬਿਨਾਂ ਤਾਂ ਰੁਲ ਜਾਂਦੇ ਚਾਅ-ਲਾਡ ਘਨ੍ਹੇਰੇ।
ਸਦਾ... ..

ਕੋਈ ਤਾਂ ਰੋਂਦੀ ਇਕ ਬਾਝੋਂ।
ਉਹਦੀ ਸੁੱਕ ਗਈ ਆਂਦਰ ਸਿੱਕ ਬਾਝੋਂ।
ਬਾਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਲੈ ਲੈਂਦੀਆਂ
ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਫੇਰੇ।
ਸਦਾ... ..

ਮਾਂ

ਤੂੰ ਕਿੱਥੇ ਛੱਡ ਤੁਰ ਗਈ ਮਾਂਏ।
ਤੇਰੇ ਬਾਝੋਂ ਤਾਂ ਰੁਲ ਗਈ ਮਾਂਏ।
ਇਹ ਸੋਹਣੀ ਜਿੰਦ ਅਸਾਡੀ ਨੀ।
ਅੰਮੀਏਂ ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਬਾਝੋਂ
ਅਸੀਂ ਪੀੜਾ ਸਹਿੰਦੇ ਡਾਢੀ ਨੀ।

ਤੂੰ ਘੁੱਟ ਕਾਲਜੇ ਲਾਉਂਦੀ ਸੀ।
ਫੜ ਗੋਦੀ ਵਿਚ ਬਿਠਾਉਂਦੀ ਸੀ।
ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ 'ਚ ਬੁਰਕੀਆਂ ਪਾਉਂਦੀ ਸੀ।
ਹੁਣ ਕੋਈ ਨਾ ਆਖੇ ਆ ਜਾ ਬਹਿ ਜਾ
ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾ ਆਖੇ ਲਾਡੀ ਨੀ।
ਅੰਮੀਏਂ... ..

ਤੇਰੇ ਜਿਹੀ ਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਦੀ।
ਤੂੰਹੀਓਂ ਮਾਂ ਸੀ ਮੇਰੀ ਰੱਬ ਵਰਗੀ।
ਹੁਣ ਕਦਰ ਨਾ ਮੇਰੀ ਦੱਭ ਵਰਗੀ।
ਬਿਨ ਤੇਰੇ ਜਿੰਦਗੀ ਜੱਭ ਵਰਗੀ
ਹੋ ਗਿਆਂ ਸਮਾਜ 'ਚ ਫਾਡੀ ਨੀ।
ਅੰਮੀਏਂ... ..

ਰੂਹ ਪਿਆਰ ਦੇ ਬਾਝੋਂ ਤਰਸ ਗਈ।
ਘਟਾ ਸਾਵਣ ਵਾਂਗੂੰ ਵਰਸ ਗਈ।
'ਹਿਰਦੇ' ਬਣ ਜਿੰਦਗੀ ਨਰਕ ਗਈ।
ਗਲਵੱਕੜੀ ਹੁਣ ਤੇਰੀ ਨੂੰ ਅੰਮੀਏਂ।
ਜਿੰਦ ਤੜਫੇ ਮੇਰੀ ਡ੍ਰਾਢੀ ਨੀ।
ਤੇਰੇ... ..

ਅੰਮੀਏਂ

ਤੇਰੇ ਅੱਗੇ ਆ ਨਿਮਾਣੀ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਅੰਮੀਏ ਨੀ।
ਮੈਨੂੰ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾ ਤੂੰ ਮਾਰ ਅੰਮੀਏਂ ਨੀ।

ਮੇਰੀ ਸੁਣ ਅਰਜੋਈ, ਜਾਂਵਾਂ ਫੁੱਟ-ਫੁੱਟ ਰੋਈ।
ਧੀ ਬਚਣੀ ਨਾ ਕੋਈ, ਕੁੱਖ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਕੋਈ।
ਤੇਰੇ ਜਿਗਰ ਦੀ ਲੋਈ, ਮੇਰਾ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਕੋਈ।
ਮੇਰੀ ਤੂੰ ਹੀ ਇਕ ਢੋਈ, ਪੁਕਾਰ ਅੰਮੀਏਂ ਨੀ। ਤੇਰੇ

ਮਾਂ ਤਾਂ ਠੰਢੀ ਛਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ, ਤੂੰ ਤੱਤੀ ਲੋਅ ਨਾ ਬਣੀਂ।
ਦਾਤ ਸੱਚੇ ਰੱਬ ਦੀ ਲਈ ਤੂੰ, ਬਦਖੋਅ ਨਾ ਬਣੀਂ।
ਆਂਦਰ ਆਪਣੀ ਦੇ ਲਈ ਹੀ, ਤੂੰ ਪ੍ਰੋਹ ਨਾ ਬਣੀਂ।
ਜਨਮ ਮਾਨਸ ਮਿਲੇ ਨਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅੰਮੀਏਂ। ਤੇਰੇ

ਸੱਚੇ ਰੱਬ ਦੀ ਮੈਂ ਭੇਜੀ ਤਾਂ ਹੋਈ ਆਂ ਅਮਾਨਤ।
ਅਮਾਨਤ ਦੇ ਵਿਚ ਕਾਹਨੂੰ ਕਰੋਂ ਤੂੰ ਖਿਆਨਤ।
ਪਾਪ ਬਦਲੇ ਹੋਣੀ ਨਾ ਤੇਰੀ ਕਦੇ ਵੀ ਜਮਾਨਤ।
ਤੈਨੂੰ ਤਰਲੇ ਮੈਂ ਪਾਂਵਾਂ ਲੱਖ ਵਾਰ ਅੰਮੀਏ। ਤੇਰੇ

ਕਰ ਯਾਦ, ਜੰਮੀ ਸੀ, ਤੂੰ ਵੀ ਜਦੋਂ ਬਾਪ ਦੇ ਘਰੇ।
ਸੀ ਤੂੰ ਵੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਲਾਡ ਮਾਣੇ ਆਪਣੇ ਘਰੇ।
ਮੈਨੂੰ ਕਾਹਤੋਂ ਤੂੰ ਘਲੂਵੇਂ ਨੀ ਸਰਾਪ ਦੇ ਘਰੇ।
ਉਦੋਂ ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਜੇ ਦਿੰਦਾ ਕੋਈ ਮਾਰ ਅੰਮੀਏਂ। ਤੇਰੇ

ਜਾਂਦੇ ਬਖਸ਼ੇ ਗੁਨਾਹ ਨਾ ਐਸੇ ਰੱਬ ਦੇ ਘਰੇ।
ਮੈਨੂੰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਉਜਾੜਾਂ 'ਚ ਤੂੰ ਹੋਵੀਂ ਨਾ ਪਰੇ।
ਧੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਾ ਜੱਗ ਦਾ ਸਰੇ।
'ਹਿਰਦੇ' ਤੂੰ ਲਾ ਕੇ ਸੀਨੇ ਠਾਰ ਅੰਮੀਏਂ। ਤੇਰੇ

ਧੀਆਂ-ਧਿਆਣੀਆਂ

ਧੀਆਂ-ਧਿਆਣੀਆਂ ਤਾਂ ਲੋਕੇ ਚੰਬੇ ਦੀਆਂ ਕਲੀਆਂ ਨੇ।
ਮਹਿਕਾਂ ਇਹ ਖਿੰਡਾਵਣ ਬਾਬੁਲ ਵਿਹੜੇ ਖਲੀਆਂ ਨੇ।

ਅੱਖ ਤੇਰੀ ਦਾ ਸੁੱਚਾ ਮੋਤੀ, ਕਿਉਂ ਆਖੋਂ ਅਣਹੋਈ ਮਾਂ।
ਕੁੱਖ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਚੰਗੀ ਲੱਗੇ, ਪੁੱਤਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋਈ ਮਾਂ।
ਧੀਆਂ ਤੇਰੇ ਘਰ ਦੀ ਦੌਲਤ, ਇਹ ਸੋਨੇ ਦੀ ਡਲੀਆਂ ਨੇ।
ਮਹਿਕਾਂ.....।

ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿਉਂ ਲੋਕ ਅਸਾਨੂੰ, ਮਰ-ਮੁੱਕ ਤੇ ਡੁੱਬ ਜਾਣੀਆਂ।
ਮਰ ਗਈਆਂ ਜੇ ਹੋ ਜਾਣੀਆਂ ਨੇ, ਜੱਗ ਤੋਂ ਖਤਮ ਕਹਾਣੀਆਂ।
ਹੱਥੀਂ ਦਿੱਤਾ ਦਾਨ ਬਾਬਲ ਦਾ, ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਲੈ ਚੱਲੀਆਂ ਨੇ।
ਮਹਿਕਾਂ.....।

ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗਣ ਬਾਬਲਾ, ਚਿੱਟੀ ਬੱਦਲੀ ਦਾ ਟੋਟਾ ਵੇ।
ਵਿਚ ਸੰਧਾਰੇ ਲੱਖ ਸੁਗੰਧੀਆਂ, ਲੈ ਆਵੇ ਵੀਰਨ ਛੋਟਾ ਵੇ।
ਸੁੱਚੇ ਮੋਤੀ ਬੋਸ਼-ਕੀਮਤੀ, ਇਹ ਤਾਂ ਦੋਧੀਆਂ ਛੱਲੀਆਂ ਨੇ।
ਮਹਿਕਾਂ.....।

ਵੀਰਨ ਮੇਰੇ ਮੈਂ ਵੀ ਹਾਂ ਤੇਰੀ, ਸੱਜੀ ਖੱਬੀ ਬਾਜੂ ਵੇ।
ਸੁੱਚੇ ਪਿਆਰ-ਮੁਹੱਬਤ ਦੇ ਵਿਚ, ਰੱਖ ਨਾ ਕੋਈ ਤਰਾਜੂ ਵੇ।
ਨਵੇਂ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਰੀਤਾਂ, ਸਮਿਆਂ ਆਪ ਬਦਲੀਆਂ ਨੇ।
ਮਹਿਕਾਂ.....।

‘ਹਿਰਦੇ’ ਵਰਗੀਆਂ ਲੱਖਾਂ ਧੀਆਂ, ਧਿਰ ਬਣ ਕੇ ਆ ਖੜ੍ਹਨਗੀਆਂ।
ਪੁੱਤ ਵੰਡਾਉਣਗੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਤੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਧੀਆਂ ਸੁਣਨਗੀਆਂ।
ਰੱਬ ਨੇ ਤੇਰੇ ਦਰਦਾਂ ਖਾਤਰ, ਵੈਦ ਬਣਾ ਕੇ ਘੱਲੀਆਂ ਨੇ।
ਮਹਿਕਾਂ.....।

ਬਚਪਨ ਵੇਲਾ

ਬਚਪਨ ਦਾ ਉਹ ਵੇਲਾ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਆ ਰਿਹੈ।
ਸਮਾਂ ਮਸਤ ਅਲਬੇਲਾ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਆ ਰਿਹੈ।

ਦਿਨੋਂ ਖੇਡਣਾ ਬਾਰਾਂ ਬੀਟੀ, ਸ਼ਾਮੀ ਲੁਕਣ-ਮਚਾਈਆਂ।
ਭੰਡਾ-ਭੰਡਾਰੀਆ ਵਿਚ ਚੌਰਾਹੇ ਖੂਬ ਰੌਣਕਾਂ ਲਾਈਆਂ।
ਨਾਲ ਸਹੇਲੀਆ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਜਦੋਂ ਸੀ ਹਾਸਾ-ਖੁਲਾ।
ਬਚਪਨ.....

ਟੋਕਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਸੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਚਿੜੀਆਂ ਵਿਚ ਫਸਾਉਣਾ।
ਖੰਭਾਂ ਉੱਤੇ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਲਾਉਣਾ।
ਕੁੜੀਆਂ-ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਖੇਲ ਸੁਹੇਲਾ ਯਾਦ ਆ ਰਿਹੈ।
ਬਚਪਨ.....

ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਜਦ ਕੁੜੀਆਂ ਪੀਂਘ ਝੁਟਾਉਂਦੀਆਂ ਸੀ।
ਜਿਦੋ-ਜਿਦੀ ਵਿਚ ਅੱਧ ਅਸਮਾਨੇ ਹੱਥ ਲਗਾਉਂਦੀਆਂ ਸੀ।
ਚੇਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਦੇ ਨਾ ਭੁੱਲਦਾ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਉਹ ਮੇਲਾ।
ਬਚਪਨ.....

ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਰਲ-ਮਿਲ ਬਾਤਾਂ ਪਾਈ ਜਾਣਾ।
ਪੁਰੇ ਗਿਣਨਾ ਤੇ ਬੱਦਲਾਂ ਦੇ ਵੀ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਈ ਜਾਣਾ।
ਨਵੇਕਲੀਆਂ ਸਾਂਝਾਂ ਦਾ ਉਹ ਰੰਗ ਨਵੇਲਾ ਯਾਦ ਆ ਰਿਹੈ।
ਬਚਪਨ.....

ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਫੁੱਫੀਆਂ ਮਾਸੀਆਂ ਮਿਲਣ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸੀ।
ਵਿਆਵ੍ਹਾਂ ਜਿਹੇ ਦਿਨ ਲੰਘਦੇ ਰਾਤਾਂ ਬਾਤਾਂ ਪਾ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਸੀ।
ਹਰ ਦਿਨ ਬੀਤਿਆ ‘ਹਿਰਦੇ’ ਮਸਤੀ ਵੇਲਾ ਯਾਦ ਆ ਰਿਹੈ।
ਬਚਪਨ.....

ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਵਾਵਰੋਲਾ

ਇਕ ਦਿਨ ਮੇਰੀ ਤਲੀ ਦੇ ਉੱਤੇ, ਜੁਗਨੂੰ ਆ ਇਕ ਬਹਿ ਗਿਆ।
ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾ-ਵਰੋਲਾ, ਮੁੱਠੀ ਵਿਚ ਭਰ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ।

ਤਿੱਤਲੀਆਂ ਪਿੱਛੇ ਨੱਸਣਾ ਭੱਜਣਾ, ਬਚਪਨ ਖੇਡ ਪਿਆਰੀ ਸੀ।
ਜੁਗਨੂੰ ਫੜ੍ਹ ਮੁੱਠੀ ਵਿਚ ਭਰਨੇ, ਹੱਸਣ-ਟੱਪਣ ਵਿਚ ਖੁਮਾਰੀ ਸੀ।
ਮਾਂਵਾਂ ਕੋਲੋਂ ਬਾਂਹ ਛੁਡਾ ਕੇ, ਵਾਵਾਂ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਤਾਰੀ ਸੀ।
ਮਿੱਠ-ਸਲੂਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦਾ, ਮੁੜ-ਮੁੜ ਕੇ ਚੇਤਾ ਪੈ ਗਿਆ।
ਯਾਦਾਂ.....

ਮਾਂ ਦੇ ਵਾਂਢੇ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਾਂ ਕੜੀ ਬਣਾਈ ਮੈਂ।
ਤੜਕੇ ਦੇ ਵਿਚ ਜ਼ੀਰੇ ਦੀ ਥਾਂ, ਲੱਪ ਸੋਇਆਂ ਦੀ ਪਾਈ ਸੀ ਮੈਂ।
ਬੱਤੀ ਤੁਰ ਗਈ ਜਦ ਨੂਰੇ ਦੀ ਖੁਦ ਆਪੇ ਜੂਨ ਹੰਢਾਈ ਮੈਂ।
ਸਵਾਦ ਕੜੀ ਦਾ ਕੌੜਾ ਹੋ ਕੇ ਜੀਭ ਦੇ ਉੱਤੇ ਈ ਰਹਿ ਗਿਆ।
ਯਾਦਾਂ.....

ਹੱਸਣਾ-ਨੱਚਣਾ, ਖੇਡਦੇ ਰਹਿਣਾ ਲੱਗਣ ਖੇਡਾਂ ਪਿਆਰੀਆਂ।
ਨਵੀਆਂ-ਨਕੋਰ ਚੱਪਲਾਂ ਕੇਰਾਂ, ਖੇਡਦਿਆਂ ਕਿਤੇ ਉਤਾਰੀਆਂ।
ਝਿੜਕਾਂ ਪਈਆਂ ਸਜਾ ਮਿਲੀ ਤੇ, ਬੜੀਆਂ ਧੁੱਪਾਂ ਕਰਾਰੀਆਂ।
ਕੱਚੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਭੁੱਬਲ ਦਾ ਸੇਕਾ, ਛਾਲੇ ਪੈਰੀਂ ਦੇ ਗਿਆ।
ਯਾਦਾਂ.....

ਬਚਪਨ ਵੇਲਾ ਇਉਂ ਲੱਗੇ ਜਿਉਂ, ਰੱਬ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਜਸ਼ਨ ਬੜਾ।
ਨਿੱਕੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵੱਡੇ ਹਾਸੇ, ਕੈਸਾ ਉਮਰ ਦਾ ਉਹ ਪੜਾਅ।
ਵੱਡੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਕਿੱਥੇ ਤੁਰ ਗਿਆ, ਦਿਲ ਚੰਦਰੇ ਦਾ ਉਹ ਖਿੜਾਅ।
'ਹਿਰਦੇ' ਦਾ ਦਿਲ ਬਚਪਨ ਛੱਡ ਕੇ, ਕਿਹੜੇ ਚੱਕਰੀਂ ਪੈ ਗਿਆ।
ਯਾਦਾਂ.....

ਜੁਗਨੀ

ਜਦ ਜੁਗਨੀ ਸਭ ਕੁੱਝ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੀ।
ਫਿਰ ਬਾਬਲ ਦੀ ਪੱਗ ਰੁਲ ਜਾਂਦੀ।
ਪੱਗ ਵਿਚ ਚੁਰਾਹੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦੀ।
ਤਾਂਹੀਓਂ ਤਾਂ ਲੋਕੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ
ਫਿਰ ਭਾਰੀ ਮਾਮਲੇ ਪੈਂਦੇ ਨੇ
ਜੁਗਨੀ ਨੂੰ ਆਫਤ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਜੁਗਨੀ ਭੁੱਲ ਗਈ ਸ਼ਰਮ ਦਾ ਗਹਿਣਾ।
ਪਹਿਰਾਵਾ ਤੇ ਰਹਿਣਾ ਸਹਿਣਾ।
ਹਾਏ-ਹਾਏ, ਬਾਏ-ਬਾਏ ਓਕੇ ਕਹਿਣਾ।
ਵਿਰਸੇ ਤੋਂ ਟੁੱਟ ਗਈ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ।
ਨਿਤ-ਨਵੇਂ ਈ ਝਗੜੇ ਪੈਂਦੇ ਨੇ।
ਜੁਗਨੀ.....

ਜੁਗਨੀ ਪੱਛਮ ਦੇ ਰਾਹ ਤੁਰ ਪਈ।
ਛੱਡ ਹੰਸ ਕਾਂਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਰੁਲ ਗਈ।
ਹੁਣ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਉਹ ਕਿਉਂ ਭੁੱਲ ਗਈ।
ਅਣਖਾਂ ਦੇ ਨਿੱਤ ਝਗੜੇ ਪੈਂਦੇ ਨੇ।
ਜੜੋਂ ਉੱਖੜੇ ਰੁੱਖ ਨਾ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।
ਜੁਗਨੀ.....

ਜੁਗਨੀ ਤੋਂ ਡਰ ਕੇ ਜੱਗ ਸਾਰਾ।
ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਕਰਦਾ ਪਾਪ ਭਾਰਾ।
ਅੱਤ ਦਾ ਢੋਅਦੀ ਬੋਝ ਭਾਰਾ।
ਸਾਰਾ ਦੋਸ਼ 'ਹਿਰਦੇ' ਨੂੰ ਦੇਂਦੇ ਨੇ।
ਤੇ ਦਾਗ ਪਗੜੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ।
ਜੁਗਨੀ.....

ਧੀਆਂ ਤੇ ਰੁੱਖ

ਜਿਉਂ ਰੁੱਖਾਂ ਬਿਨ ਬਲ ਜਿਹੇ ਨੇ ਇਹ ਧਰਤੀ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ, ਗਿਰਾਂ।
ਇਉਂ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਰੁੱਖੀ ਜਾਪੇ ਨੰਨ੍ਹੀ ਛਾਂ ਤੇਰੇ ਬਿਨਾਂ।

ਧੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਧਿਰ ਬਣ ਕੇ, ਸਦਾ ਦਿੰਦੀ ਏ ਸੱਚਾ ਸੁੱਖ।
ਮਾਂ-ਬਾਪ ਜੇ ਰੱਜ ਕੇ ਖਾਵੇ, ਤਾਂ ਲਹਿੰਦੀ ਏ ਉਸਦੀ ਭੁੱਖ।
ਪੁੱਤ ਕਪੁੱਤਰ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਉਹ, ਸਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਲੈ ਲੈਂਦੀ ਥਾਂ।
ਇਉਂ.....

ਸੋਕਾ ਪਵੇ ਜਾਂ ਔੜਾਂ ਲੱਗਣ, ਅੱਗ ਵਰਸਾਵਣ ਧੁੱਪਾਂ ਵੀ ਜੇ।
ਮਨ ਨੂੰ ਛਲਣੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਵਣ, ਗੁੰਗੀਆਂ-ਬੋਲੀਆਂ ਚੁੱਪਾਂ ਵੀ ਜੇ।
ਥੱਕੇ ਰਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁੱਖ ਦਿੰਦੀ, ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਜਿਉਂ ਠੰਢੜੀ ਛਾਂ।
ਇਉਂ.....

ਅਪਣੀ ਹੱਥ ਕਮਾਈ ਤੇ ਵੀ, ਕੋਰਾ ਝੂਠਾ ਮਾਨ ਹੈ ਜੱਗ ਤੇ।
ਧੀ ਤੋਰ ਕੇ ਨੂੰਹ ਲਿਆਉਣੀ, ਏਹ ਸੁਚੱਜਾ ਦਾਨ ਹੈ ਜੱਗ ਤੇ।
ਹੱਥ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਲੈ ਜਾਂਦੀਆਂ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਖੋਹਦੀਆਂ ਨਾ।
ਇਉਂ.....

ਪੁੱਤ ਮੁਬਾਰਕ ਆਪਣੀ ਥਾਵੇਂ, ਧੀਆਂ ਬਾਝੋਂ ਘਰ ਸੁੰਨੇ ਨੇ।
ਨੂੰਹਾਂ ਬਾਝੋਂ ਕੁੱਲ ਨਾ ਵੱਧਦੀ, ਵਿਹੜੇ ਸੁੰਨ-ਮਸੁੰਨੇ ਨੇ।
ਬੇ-ਔਲਾਦ ਨਿਥਾਵਿਆਂ ਦੇ ਤਾਂ, ਦਿਲ ਵੀ ਕਰਦੇ ਨੇ ਭਾਂ-ਭਾਂ।
ਇਉਂ.....

ਧਰਤੀ ਤੇ ਜੇ ਰੁੱਖ ਨਾ ਲੱਭਾ, ਗਲੋਬਲ ਵਾਰਮਿੰਗ ਲਾਉਣਾ ਦੱਬਾ।
ਭਰੂਣ-ਹੱਤਿਆ ਜਿੰਨਾ ਘਾਤਕ, ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਾ ਹੋਣਾ ਧੱਭਾ।
ਵਿਗੜ ਜਾਣੀ ਫਿਰ ਕੁਦਰਤ ਸਾਰੀ, 'ਹਿਰਦੇ' ਦਾ ਨਾ ਰਹਿਣਾ ਨਾਂ।
ਇਉਂ.....

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਥੱਲੇ ਵੱਡੀ ਗੱਡੀ ਹੋਵੇ
ਜੇਬ ਨੋਟਾਂ ਨਾਲ ਲੱਦੀ ਹੋਵੇ
ਨਾਲ ਬੈਠੀ ਇਕ ਨੱਚੀ ਹੋਵੇ
ਫੇਰ ਨਜ਼ਾਰੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ।

ਮਹਿੰਗਾ ਹੱਥ ਮੋਬਾਇਲ ਵੀ ਹੋਵੇ।
ਦਿਲ ਫੈਂਕੂ ਸਟਾਇਲ ਵੀ ਹੋਵੇ।
ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਸਮਾਇਲ ਵੀ ਹੋਵੇ।
ਠਾਠ-ਬਾਠ ਚੌਆਇਲ ਵੀ ਹੋਵੇ।
ਫੇਰ ਹੁਲਾਰੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ।

ਨਵੇਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣੀ ਬਣ ਕੇ।
ਤੁਰਨਾਂ ਏਂ ਹਿੱਕਾਂ ਨੂੰ ਤਣ ਕੇ।
ਰਹਿਣਾ ਏਂ ਪੂਰਾ ਬਣ-ਠਣ ਕੇ।
ਐਸ਼ ਕਰਨੀ ਆਂ ਰਾਂਝੇ ਬਣ ਕੇ।
ਰੱਖਣੇ ਹੱਥ ਸਹਾਰੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ।
ਫੇਰ.....

ਗਈ ਪੁਰਾਣਿਆਂ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੀ।
ਨਵੀਂ ਰਾਤ ਦੀ ਛਿੜੀ ਕਹਾਣੀ।
ਜੱਟ ਢਾਢੀ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਹਾਣੀ।
ਇਸ਼ਕ-ਮੁਸ਼ਕ ਹੋਏ ਹਾਣੇ-ਹਾਣੀ।
ਅਸੀਂ ਸਿਤਾਰੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ।
ਫੇਰ.....

ਕਿਸ ਘੁੱਗੀ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ ਉਲਫਤ।
ਕਿਹੜੇ ਬਾਗ ਦੀ ਪਰੀ ਮੁਹੱਬਤ।
ਹਰੇ-ਹਰੇ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਫੱਬਤ।
ਏਸ ਵਪਾਰ 'ਚੋਂ ਖੱਟਣੀ ਲੱਜਤ।

ਇਸ਼ਕ ਨੇ ਹਾਰੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ।
ਫੇਰ.....

ਨਵੀਆਂ ਗੁੱਡੀਆਂ ਨਵੇਂ ਪਟੋਲੇ।
ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਆਸ਼ਕ ਉਡਣ-ਖਟੋਲੇ।
ਕਈ ਪਰਦੇ ਕਈ ਪਰਦਿਆਂ ਓਹਲੇ।
ਦਿਨ ਰਾਤ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਢੋਲੇ।
ਕਰਨ ਇਸ਼ਾਰੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ।
ਫੇਰ.....

ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਖਿਡਾਉਣਾ।
ਨਕੋਰ-ਨਵਾਂ ਪਥਰੀਲਾ ਬੋਣਾ।
ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲਾਉਣਾ।
ਲੱਭਣਾ ਰੋਜ਼ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਖਿਡੋਣਾ।
‘ਹਿਰਦੇ’ ਨੂੰ ਲਾਰੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ।
ਫੇਰ.....

ਗੱਭਰੂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਮਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਮੇਰੇ
ਇਹ ਛੈਲ-ਛਬੀਲੇ ਗੱਭਰੂ ਤੇਰੇ
ਰੁੜ੍ਹ ਗਏ ਛੇਵੇਂ ਵਿਚ ਦਰਿਆ ਦੇ
ਪੀਣ ਸ਼ਰਾਬਾਂ ਤੇ ਖਾਂਦੇ ਭੁੱਕੀਆਂ
ਲਾਉਂਦੇ ਤਲੀ ਤੇ ਜ਼ਰਦਾ ਮਲ ਕੇ
ਭਈਆਂ ਵਾਂਗਰਾਂ ਖੁੱਕਦੇ ਪਾਨ ਚਬਾ ਕੇ।

ਤੇਰੇ ਦੁੱਧ-ਮੱਖਣਾਂ ਨਾਲ ਪਾਲੇ ਗੱਭਰੂ ਵੇਖ ਜ਼ਰਾ।
ਦੁੱਧਾਂ ਨਾਲ ਨਹਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਏ ਮੰਦੇ ਲੇਖ ਭਰਾ।
ਪੀਣ ਸਮੈਕਾਂ ਕਰਦੇ ਨਸ਼ੇ ਇਹ ਵੰਨ-ਸਵੰਨੇ ਨੇ
ਲਾਉਂਦੇ ਸੂਟੇ ਤਾੜੀ ਹੁੱਕੇ ਦੇ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ।
ਭਈਆਂ.....

ਤੂਤ ਮੋਢਿਆਂ ਵਰਗੇ ਪੱਟ ਤੇ ਮੋਟੇ ਡੌਲੇ ਸੀ।
ਦੱਬ ਕੇ ਵਾਹੁੰਦੇ ਰੱਜ ਕੇ ਖਾਂਦੇ ਗਾਉਂਦੇ ਢੋਲੇ ਸੀ।
ਸਾਡੇ ਤੀਲੀਆਂ ਵਰਗੇ ਗੱਭਰੂ ਹੁਣ ਤਾਂ
ਰੱਖ ਲੈ ਭਾਵੇਂ ਫੀਮ ਦੀ ਡੱਬੀ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ।
ਭਈਆਂ.....

ਰਹਿੰਦੀ ਕਸਰ ਫੈਸ਼ਨਾਂ ਕੱਢ ਤੀ ਐਸ਼-ਪ੍ਰਸਤੀਆਂ ਨੇ।
ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਰਾਂ ਸਸਤੀਆਂ ਨੇ।
ਘਰ-ਘਰ ਪੈਣ ਲੜਾਈਆਂ ਮੱਚੀ ਕਤਲੋ-ਗਾਰਤ ਹੈ
ਨਿੱਤ ਤੁੜਾਉਂਦੇ ਨੇ ਹੱਡ ਪੁੱਠੇ ਰਾਹ ਅਪਣਾ ਕੇ।
ਭਈਆਂ.....

ਭੱਕਾ ਤੋੜ ਦੂਹਰਾ ਨਾ ਕਰਨ ਅਵਾਰਾ ਫਿਰਦੇ ਨੇ।
 ਵੇਖਣ ਟੀਵੀ, ਤਾਸ਼ਾਂ ਖੇਡਣ, ਵਟਸਐਪ ਤੇ ਮਿਲਦੇ ਨੇ।
 ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਲਾਉਂਦੇ ਗੋੜੀਆਂ ਪਲਸਰ 'ਤੇ
 ਚਿੱਟ-ਕੱਪੜੀਏ ਬਣ ਕੇ ਬਹਿੰਦੇ ਸੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ।
 ਭਈਆਂ.....

ਨੁਹੰ-ਸੱਸ ਜੁੰਡਮ-ਜੁੰਡੀ ਹੋ-ਹੋ ਪਈਆਂ ਲੜਦੀਆਂ ਨੇ
 ਪੱਤ ਇਕ-ਦੂਜੀ ਦੀ ਰੋਲਦੀਆਂ ਮੰਦਾ ਬੋਲਦੀਆਂ ਨੇ
 ਘਰ ਨਾ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਨੂੰ ਆਟਾ-ਦਾਣਾ ਫੱਕਾ ਵੀ
 ਰੁਲਦੇ ਫਿਰਨ ਜਵਾਕ ਨਿਲੱਜੇ ਪਾਟੇ ਝੱਗੇ ਪਾ ਕੇ।
 ਭਈਆਂ.....

ਵਿਕ ਗਿਆ ਮਾਲ-ਡੰਗਰ ਹੁਣ ਘਰ ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਏ।
 ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਟੁੱਟਾ ਜਿਹਾ ਇਕ ਢੁੱਗਾ ਏ।
 ਤੇਰੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫੁਲ ਮਿਲਿਆ ਡਾਢਾ ਵੇਖ ਲੈ ਆ
 ਵਿਕ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਸਾਰੀ ਜੋ ਰੱਖੀ ਸੀ ਬੈਅ ਕਰਾ ਕੇ।
 ਭਈਆਂ.....

ਹੋਈ ਸਫੇਦ ਪੰਜਾਬੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਰੱਤ ਵੀ ਕੂਕਾਂ ਮਾਰਦੀ।
 ਉੱਠ ਵੇਖ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ੇਰਾ ਤੇਰੀ ਧਰਤੀ ਪਈ ਵੰਗਾਰਦੀ।
 ਬੇਰ ਜੋ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚੋਂ ਡੁੱਲ੍ਹ ਗਏ ਹੁਣ ਤਾਂ ਚੁਗ ਲਏ ਆਪੇ ਤੂੰ,
 ਉੱਠ ਮਾਰ ਕੇ ਹੰਭਲਾ ਤੂੰ ਅਣਖਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਜਗਾ ਕੇ।
 ਭਈਆਂ.....

ਤੇਰਾ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮਿੱਠਾ, ਸਤਲੁਜ ਵਾਲੀ ਢਾਬ ਦਾ।
 ਪੀ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਸਦਾ ਈ ਖਿੜਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਫੁੱਲ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।
 'ਹਿਰਦੇ' ਤੂੰ ਵੀ ਵੇਖ ਜਰਾ ਕੁ, ਖੇੜੇ ਦੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ।
 ਸਿੰਘਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਬੋਲ ਜੈਕਾਰਾ, ਗੱਜ ਕੇ ਫਤਿਹ ਬੁਲਾ ਕੇ।

ਪਾਣੀ

ਖੁਰੀ ਵਿਚ ਮੱਤ ਤੇਰੀ, ਚੱਲੇ ਪੁੱਠੀ ਚਾਲ ਉਏ।
 ਮੰਦੀ ਤੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਚਿੱਟੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਉਏ।

ਬਲੌਰੀ ਰੰਗਾ ਪਾਣੀ, ਤੁਰ ਆਉਂਦਾ ਮਾਨਸਰਾਂ ਤੋਂ।
 ਦਲਦਲ ਰਹਿ ਗਈ, ਉੱਡ ਗਿਆ ਤੇਰੇ ਦਰਾਂ ਤੋਂ।
 ਕਿਹੜੀ ਕਿਹੜੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ, ਭਾਗ ਕਿੱਥੇ ਲੱਗਣੇ ਨੇ।
 ਬੱਦਲਾਂ ਨੇ ਜਾ ਕੇ ਕਿੱਥੇ, ਵਰੁਨਾ ਏਂ ਲਾਲ ਉਏ।
 ਮੰਦੀ.....

ਇਹਨਾਂ ਪੱਤਣਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ, ਹੁਣ ਪੱਤ-ਪੱਤ ਮੋਏ ਨੇ।
 ਇਹਨਾਂ ਨਦੀ ਤੇ ਨਾਲਿਆਂ ਦੇ, ਪਾਣੀ ਕਾਲੀ ਰੱਤ ਹੋਏ ਨੇ।
 ਬਿਆਸ ਅਤੇ ਸਤਲੁੱਜ ਸੁੰਘੜ ਕੇ ਬਣ ਗਏ ਚੋਏ ਨੇ।
 ਰਹਿ ਗਏ ਢਾਈ ਢਾਬ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖ ਲੈ ਹੰਘਾਲ ਉਏ।
 ਮੰਦੀ.....

ਜਿਹੜੇ ਪੱਤਣਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ, ਬਹਿ ਕੇ ਲਿਖੇ ਰਿਗਵੇਦ ਨੇ।
 ਇੱਥੇ ਹੀ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ, ਗੁੰਥ ਲਿਖੇ ਗੁਰੂ ਦੇਵ ਨੇ।
 ਇੱਥੇ ਹੀ ਛੱਲਾ ਸੀ ਘੜ੍ਹਾਇਆ, ਜੱਲ੍ਹੇ ਦਰਵੇਸ਼ ਨੇ।
 ਲਹਿੰਦੇ ਵਾਲੇ ਲੈ ਗਏ ਤੇਰਾ, ਛੱਲਾ ਵੀ ਉਧਾਲ ਉਏ।
 ਮੰਦੀ.....

ਇਹ ਜੋ ਰਤਨ ਪਦਾਰਥ, ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਪਾਣੀ ਜਾਨ ਹੈ।
 ਪਾਣੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਮਾਰੂਥਲ 'ਹਿਰਦੇ' ਹੋਣਾ ਵੀਰਾਨ ਹੈ।
 ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਲਈ, ਲਾਉਣਾ ਪੈਣਾ ਪੂਰਾ ਤਾਣ ਹੈ।
 ਵੇਈਂ ਜਿਉਂ ਸੰਵਾਰ ਗਿਆ, ਸਾਡਾ ਸੰਤ ਸੀਂਚੇਵਾਲ ਉਏ।
 ਮੰਦੀ.....

ਸੱਸ

ਦਿਲ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ,
ਸਤਿਕਾਰ ਗਿਆ ਹੈ ਖੋਆ।
ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰਹਾਂ ਕਹਿੰਦੀਆਂ
ਸੱਸ ਨੂੰ ਕਾਟੋ-ਕਾਟੋ-ਬੋ।
ਕਦੇ ਕਹਿੰਦੀਆਂ, ਸੱਪ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ
ਇਕ ਸੱਸਾ ਤੇ, ਹੋਣੀ ਸੱਸ ਨੂੰ ਦੋ।
ਚੜ੍ਹਦਾ ਜ਼ਹਿਰ ਦਿਮਾਗਾਂ ਨੂੰ ਤੇ
ਸਾਡੇ ਕੰਬਣੀ ਛਿੜਦੀ ਆ ਲੂੰ
ਤਾਂ ਹੀ ਹੁਣ ਹੋ ਗਈ ਸਮੇਂ ਦੀ
ਕਾਟੋ-ਕਾਟੋ-ਬੋਅ
ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਾਟੋ-ਕਾਟੋ-ਬੋਅ

ਸੱਸ ਅਖੇ ਜਾਂ ਚੰਗੀ ਹੋਵੇ
ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫੋਟੋ ਟੰਗੀ ਹੋਵੇ
ਰੋਕ ਟੋਕ ਲਈ ਹੋਵੇ ਨਾ ਤੀਜਾ
ਮੈਂ ਤੇ ਮਾਹੀਆ ਮੰਗੀ ਹੋਵੇ
ਹੋਵੇ ਹਵਾਲੇ ਘਰ-ਬਾਰ ਵੀ ਮੇਰੇ
ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀ ਨਾ ਕੋਈ ਤੰਗੀ ਹੋਵੇ
ਰੱਖਾਂ ਘੁੱਟ ਕੇ ਨਬਜ਼ ਮਾਹੀਏ ਦੀ
ਘਰ ਦੀ ਘਰੋਂ ਨਾ ਨਿੱਕਲੇ ਸੋਆ।
ਕਾਟੋ-ਕਾਟੋ-ਬੋਅ.....
ਸਮੇਂ.....

ਇਹ ਗੱਲ ਪਰ ਏਦਾਂ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ
ਜੇ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਕੋਈ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰੇ
ਜਿਉਂ ਕੁੰਦਨ ਕਰੇ ਸੁਹਾਗਾ ਸੋਨਾ,
ਚੰਗੀ ਸੱਸ ਇਉਂ ਅਕਲ ਸਵਾਰੇ
ਜਿਉਂ ਜ਼ਹਿਰ ਸੱਪ ਦਾ ਦਾਰੂ ਬਣ ਕੇ
ਚੰਦਰੇ ਰੋਗ ਵੀ ਮੁੱਢੋਂ ਮਾਰੇ

ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਉਂ ਆਖਣ ਕੁੜੀਆਂ
ਸਾਡੀ ਸੱਸਾਂ ਜਾਨ ਦੀਆਂ ਖਉ।
ਕਾਟੋ-ਕਾਟੋ-ਬੋਅ
ਸਮੇਂ.....

ਬੇੜੀਆਂ ਪੂਰ ਪੱਤਣ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ
ਫੇਰ ਨਾ ਕਦੇ ਤਿੰਨਜਣੀ ਜੁੜੀਆਂ
ਸੱਸਾਂ ਸਾਥ ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੇ
ਨੂੜੀਆਂ ਸਦਾ ਨਾ ਰਹਿਣਾ ਕੁੜੀਆਂ
ਸੱਸ ਸਦਾ ਈ ਰਹੇ ਸੁਹਾਗਣ
ਜਿੰਨ ਜੰਮਿਆਂ ਮਾਹੀਆ ਜੱਸਾ
ਫਿਰ ਵੀ ਭਲਾ ਕਿਉਂ ਆਖਣ ਕੁੜੀਆਂ
ਬੁੜੀਏ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬਹਿ ਰਹੁ।
ਕਾਟੋ-ਕਾਟੋ-ਬੋਅ
ਸਮੇਂ.....

ਸੋਨੇ ਵਰਗੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹ
ਮੁੰਦਰੀ ਵਿਚ ਨਗ ਵਾਂਗ ਜੜਾ ਕੇ
ਨੂੰਹ ਦੀ ਉਂਗਲੀ ਪਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਨੇ
ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਗਲੇ ਦਾ ਗਹਿਣਾ
'ਹਿਰਦੇ' ਦੇ ਲੜ ਲਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਨੇ
ਮਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤ ਪਰਾਇਆ ਕਰਕੇ
ਫਿਰ ਵੀ ਆਖਦੀਆਂ ਨੇ ਕੁੜੀਆਂ
ਸਾਨੂੰ ਸੱਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਭਉ
ਹਾਏ ਕਾਟੋ-ਕਾਟੋ-ਬੋਅ
ਹੋ ਗਈ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਾਟੋ-ਕਾਟੋ-ਬੋਅ.....

ਪੈਸਾ

ਹਰ ਸ਼ੈਅ ਹੀ ਏਥੇ ਵਿਕਦੀ ਏ
ਇਹ ਮੰਡੀ ਅੜੀਏ ਪੈਸੇ ਦੀ
ਏਥੇ ਵੁੱਕਤ ਹੁਨਰ ਦੀ ਪੈਂਦੀ ਨਹੀਂ
ਇਥੇ ਹਰ ਥਾਂ ਝੰਡੀ ਪੈਸੇ ਦੀ।

ਜੱਗ ਮਾਇਆ ਵਿਚ ਗਲਤਾਨ ਹੋਇਆ
ਬੱਸ ਪੈਸਾ ਦੀਨ-ਈਮਾਨ ਹੋਇਆ
ਇਹੀ ਚੌਧਰੀ ਤੇ ਬਲਵਾਨ ਹੋਇਆ
ਵਿਕਾਊ ਹਰ ਥਾਂ ਅੱਜ ਗਿਆਨ ਹੋਇਆ।
ਭਾਰੂ ਚਾਨਣ ਤੇ ਅਗਿਆਨ ਹੋਇਆ
ਹਰ ਪਾਸੇ ਚੱਲੇ ਘਮੰਡੀ ਪੈਸੇ ਦੀ
ਇੱਥੇ.....

ਸਰਕਾਰਾਂ ਚੱਲਣ ਜੁਗਾੜਾਂ ਨਾਲ
ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਧਾੜਾਂ ਨਾਲ
ਇੱਥੇ ਹੋਈ ਅਜ਼ਾਦੀ ਨਾਂ ਦੀ ਬਸ
ਦਲਾਲੀ ਘਰ ਦੀਆਂ ਵਾੜਾਂ ਨਾਲ
ਉੱਪਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨੀਚੇ ਤੱਕ ਏਥੇ
ਹਰ ਥਾਂ ਚੱਲਦੀ ਗੰਢੀ ਪੈਸੇ ਦੀ
ਇੱਥੇ.....

ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਬਣਦੇ ਨੇ
ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਡਾਕਟਰ ਬਣਦੇ ਨੇ
ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਬੰਦੇ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ
ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਪੁੱਤ ਵਿਗੜਦੇ ਨੇ
ਮਾਇਆ ਨਗਰੀ ਦੀ ਮਾਇਆ ਵਿਚ
ਚੜ੍ਹੀ ਸਭ ਨੂੰ ਚੰਡੀ ਪੈਸੇ ਦੀ
ਇੱਥੇ.....

ਮਾਈ, ਬਾਪ ਤੇ ਪੈਸਾ ਪੀਰ ਹੋਇਆ
ਗੁਰੂ-ਚੇਲਾ, ਸਨਬੰਧੀ, ਵੀਰ ਹੋਇਆ
ਰਾਜੇ ਨਾਲ ਚੋਰਾਂ ਦਾ ਅੱਜ ਸੀਰ ਹੋਇਆ
ਅੱਜ ਧਰਮ ਲਕੀਰ ਫਕੀਰ ਹੋਇਆ
ਮਾਇਆ ਧਾਰੀ ਹੋਏ ਚੇਲੇ ਬਾਲਕੇ
ਉੱਜ ਪਏ ਕਰਦੇ ਭੰਡੀ ਪੈਸੇ ਦੀ
ਇੱਥੇ.....

ਦਾਲ ਅੱਗ ਪਾਣੀ ਬਿਨ ਗਲਦੀ ਨਹੀਂ
ਬਿਨ ਪੈਸੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚੱਲਦੀ ਨਹੀਂ
ਮਾਇਆ ਬਿਨ ਪ੍ਰੀਤ ਵੀ ਪਲਦੀ ਨਹੀਂ
ਦਿਲ ਦੀ ਦੌਲਤ ਸਿੱਕੇ ਢਲਦੀ ਨਹੀਂ
ਜੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਸਿੱਕੇ ਦੀ ਲੋਅ ਲੱਗ ਜੇ
ਰੱਤ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਬਦਲਦੀ ਨਹੀਂ
ਤੇ ਨਾ ਚੜ੍ਹਦੀ ਚੰਡੀ ਪੈਸੇ ਦੀ
ਇੱਥੇ.....

ਜੇ ਮਾਇਆ ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਨ ਕਹੇ
ਧੀ-ਪੁੱਤਰ ਜੱਗ ਨਿਸ਼ਾਨ ਕਹੇ।
ਔਰਤ ਨੂੰ ਦੀਨ-ਧਰਮ, ਈਮਾਨ ਕਹੇ
'ਹਿਰਦੇ' ਇਲਮ ਨੂੰ ਵਰਦਾਨ ਕਹੇ
ਅਮਲ ਨੂੰ ਬੰਦੇ ਦਾ ਸਵੈਮਾਨ ਕਹੇ
ਜੱਗ ਮਾਇਆ ਬਾਝ ਵੀਰਾਨ ਕਹੇ
ਜੱਗ ਜੀਤ ਸਿਖੰਡੀ ਪੈਸੇ ਦੀ
ਇੱਥੇ.....